

2002 EDINBURGH FİLM FESTİVALİ EN İYİ FİLM ÖDÜLÜ

ÇİT

ÖZGÜRLÜĞÜNÜZ İÇİN
NEREYE KADAR GİDEBİLİRSİNİZ ?

DORIS PILKINGTON

nokta yayınları

DORİS PİLKİNGTON

ÇİT

Orijinal Adı: Rabit Proof Fence

Map revised 2002

GİRİŞ

Perth'in kuzeyinde bulunan Moore River Yerli Merkezi'nde başlayıp Batı Avustralya'nın kuzeybatısındaki Jigalong'da tamamlanan eve dönüş yolculuğu sadece tarihi bir olay değil, aynı zamanda insanın hayal etmekte bile zorlanacağı bir başarıydı. Bu yolculuğu 1930'larda üç Aborijin kız kardeş gerçekleştirdi.

Üçlünün hayatta kalan iki üyesi, annem ve kız kardeşi Daisy şimdi altmışlarının ve yetmişlerinin sonlarındalar. Hikâyelerinin onlar ölmeden yayımlanacak olması fikri ikisini de heyecanlandırıyor. Konuşmalarında kardeşleri Gracie'den "kaybettiğimiz kardeşimiz" ya da "teyzen" diye söz ediyorlar. Aborijinlerin gelenekleri gereğince, bir insanın adı ölümünden sonra asla telaffuz edilmiyor. Aynı ismi taşıyan birinden de "malum kişi" anlamına gelen "gurmanu" ya da ismin yerine kullanılan bir sözcük olan Nguberi diye söz ediliyor. Örneğin, Adam Thomas. Adam adındaki bir başka kişinin ölümünden sonra Nguberi Thomas olarak anılmaya başlıyor.

Merkezden eve doğru yapılan uzun yolculuğu yeniden canlandırmak, hem zorlu hem de ilginç bir iş oldu. İnsanın bu konuda her şeye rağmen başarılı olabilmesi için geniş bir hayal gücüne ve azizlerin sabrına ve kararlılığına sahip olması gerekiyor. Zaman zaman kendimi yeniden on yaşında bir kız çocuğu gibi hissedip Molly, Daisy ve Gracie'nin yaşadıklarını kestirmeye çalıştım. Zihnimde onların geçtiği yollardan geçtim ve bir yazar olarak becerilerimi kullanıp her sahneyi onların gözünden canlandırmaya çalıştım. Hayal gücümle coğrafi ve botanik keşiflere ilişkin kayıtları birleştirdim. Sonunda üç kızın yolculuğuna sahne olan bitki örtüsünü ve manzarayı oluşturmayı başardım.

Annemle kardeşlerinin öyküsünü anlatırken dikkate alınması gereken başka pek çok faktör vardı. Birincisi, ya büyük ölçüde değişmiş ya da tamamen ortadan kalkmış bir manzarayı nasıl oluşturacaktım? O zamanlar bölgenin büyük bölümü yabani otlar ve çalılarla kaplıydı; Batı Avustralya'nın çöllerinden gelen üç kız için bu son derece garip ve korkutucu bir görüntüydü. Buna ek olarak, Perth'in kuzeybatısına dağılmış olan kasabaları birbirine bağlayan anayollar da yoktu. Molly, Daisy ve Gracie'nin geçtiği yerlerin özellikleri her 15-20 kilometrede bir değişiyordu. Yiyecek ve içecek bir şeyler bulmak gitgide daha da

zorlaşıyordu. Kendimi onlarla birlikle yürürken hayal etmeye çalıştım; ben de zihnimde yolculuğu onlarla birlikte tamamladım.

Annem ve teyzem için yaşları bir engel oluşturmadı. İkisinin de bellekleri son derece güçlüydü. Yolculuk boyunca yaşadıkları deneyimleri hatırlamakta zorlanmadılar. Ancak yine de ben aradan geçen zamanın oldukça uzun olduğunun dikkate alınması gerekliğini düşünüyorum; kimi zaman anılarda belirsizliklerin ve bulanıklıkların olması oldukça doğal. Röportajlar başlayana dek gözden kaçırdığım bir gerçek de annemle teyzemin cahillikleri. Bu onların sayılar konusundaki yetersizlikleriyle birleşince birtakım ölçülerin sağlıklı olması olanaksızlaştı. Geleneksel Aborijin toplumunun sayılarla, tarihlerle, daha doğrusu genel anlamda matematikle hemen hemen hiç ilgisi yoktu. Doğa onların sosyal takvimiydi, her şey mevsimsel değişikliklere bağlı olaylar ve gelişmelerle ölçülürdü. Örneğin yaz sıcağa, toza ve sineklere bağlı göz sorunlarının ortaya çıktığı bir pink eye (pembe göz) zamanıydı. Bu dönemde çiftlik işçileri yıllık tatillerini yaparlardı. Pembe göz zamanı, Pilbara bölgesindeki çiftliklerde çalışanların işlerinden izin aldıkları zamanları ve hafta sonlarını ifade etmek için kullanılan bir terimdi. Kış ve yağmur mevsimi yalta ya da gulya zamanıydı. Benzer şekilde haftanın günleri de o günlerde yapılan işlere göre adlandırılırdı; pazartesi çamaşır, salı ütü, çarşamba yama günü gibi.

Zamanı belirleyip adlandırmak açısından kültürel ve törensel etkinlikler de önemliydi. Örneğin Jigalong ve Gibson Çölü’ndeki insanlar öykü anlatırken belirli bir olayı kullanırlar. Öyküleri ister sözlü tarih ister anekdot olsun, Batı’nın öyküleri gibi başlamaz: “Hiç unutmam. 1968 yılında Noel tatiliydi...” gibi. Konuşmacı dinleyicilere hatırlatmada bulunur. “Galyu zamanıydı. Her yer Galyu idi... Yollar kapanmıştı...” Ya da: “O büyük toplantı yapıldığında Ngulungga zamanıydı…” Dinleyiciler bunun geleneksel ritüellerin gerçekleştirildiği zaman olduğunu bilirler. Yani bu topluluklarda zaman belirli olaylara ve mevsimlere dayalıdır.

Eve dönüş yolculuğunu anlatırken, Daisy Teyze, Meekatharra’nın güneyindeki Nannine tren yolunda emu yavrularını nasıl ovaladıklarından söz etti. Yavruların siyah-beyaz çizgili olduklarını anlattı. Araştırmalarla kişisel gözlemlerimi birleştirerek yavruların belli bir yaşta olması gerektiğini düşündüm ve aylardan ağustos ya da eylül olduğunu tahmin ettim.

Bu yolculuğu hatırlarken sayılar değil, mevsimler önemli oldu. Batılılar için tarih ve uzaklık önemlidir; Aborijinlerin öykü anlatma tarzında ise mevsimler ve doğal ortamın özellikleri çok daha büyük önem taşır. Ben, okuyucuların bu tarihi yolculuk konusunda çok daha ayrıntılı bilgi sahibi olabilmeleri için farklı bilgi formlarını birleştirmeye çalıştım. Bu yolculuğun gerçekleştiği dönemlerde anayollar, asfalt yollar yoktu. Hemen her yer taşlı ve toprak yoldu. Bir de at arabalarıyla ilkel arabaların açtığı yollar vardı. Kızlar bu yollardan uzak durdular, çünkü beyazların kendilerini görebileceğini ve yerlerinin hemen polise bildirilebileceğini biliyorlardı.

Molly, Daisy ve Gracie, Batı Avustralya'nın kuzeybatısından, beyazların birbirine çok bağlı olduğu ve telsizle, telefonla, mektupla iletişimi koruduğu ücra bir yerinden geliyorlardı. Bunun bilincinde olan kızlar fark edilmemeye çalışarak sessizce ilerlediler ve evlerine olabildiğince çabuk ulaşmaya çalıştılar.

Birinci Bölüm

Yazın ilk günleriydi, o sabah hava henüz serindi. Ciğerlerine çektiği tertemiz hava ona çok iyi geldi. Ayağa kalktı, kollarını başının üzerine kaldırıp indirdi. İlk uyanan oydu. Gerçi bu çok doğaldı; Kundilla her zaman herkesten önce kalkardı, o sabah da farklı olmamıştı. Ağaç dallarından ve kalın kabuklardan yapılmış barınaklarının dışında, hayvan derisinden yapılmış, sıcak battaniyelerinin altında uyuyanlara baktı. Etrafta bol bol ağaç ve çalı vardı; bu nedenle kış kampı için burayı seçmişlerdi zaten. Kundilla sabah ritüellerini yerine getirmek için sessizce yürüdü, nehrin yüz metre ötesindeki bir alana kurulmuş olan kamptan uzaklaştı. Geri dönerken, nehrin kıyısında durup önceki gün atmış olduğu balık ağlarını çekti. Ne kadar huzur dolu bir gündü; kuşlar bol yapraklı dallarda cıvıldaşıyor, nehirden balıkların çıkardığı şapırtılar duyuluyordu. Kundilla şafak vaktini çok severdi. Güneş yükselirken derinlemesine düşünebilir, son birkaç gündür yaşanan olayları hatırlayabilirdi. Daha da önemlisi, gelecekte yapacaklarını planlayabilirdi. Hiçbir şey düşüncelerini bölmez, onu rahatsız etmezdi.

Yakında bu huzurlu ortamın mahvolacağını, bu bozulmamış ormanda acı dolu çığlıkların ve binlerce insanın -kendi insanlarının- çaresiz hıçkırıklarının yankılanacağından habersizdi. Yabancıların ona eziyet edeceğini, onları topraklarından süreceğini bilemezdi.

Kahvaltıda yiyecekleri balıklarla dolu ağları kampa taşırken, uzun, gri, kır saçları ve beyaz sakalı ona daha da ağırbaşlı bir görünüm veriyordu. Herkeste saygı uyandıran bir güce sahipti.

Önceki gün yapılan yıllık çalı yakma etkinliğinin sonuçlarından memnun kalmıştı. Bu mevsimsel takvimde önemli bir zamandı. Bütün aileleri üyeleri, uzakta yaşayanlar da dâhil olmak üzere, aynı yerde toplanıyor ve civarda barınan kanguruları ve diğer hayvanları ortaya çıkarmak için ateş yakıyordu. Hayvanlar panik içinde dışarı fırlarken, bütün erkekler çalıların etrafında stratejik yerlerde bekliyorlardı. Sonra da hayvanları mızrakla ya da sopayla öldürüyorlardı. Hayvanların postlarından, kendilerini kuzeybatının dondurucu soğuğuna karşı koruyacak

pelerinler yapıyorlardı. Daha küçük hayvanların derilerini ise kürklü deri kese yapımında kullanıyorlar, bunların içinde bebeklerini taşıyorlardı.

Kundilla'nın iki karısı vardı. Kampa vardığında, büyük karısı Ngingana günün ilk yemeğini pişirmek için ateşi yakmıştı bile. Kömürlerle külleri bir tarafa toplayıp balıkları bunların üzerine attı. Pişen balıkları uzun, yeşil bir sopayla tutup yaprakların üzerine koydu. Üzerlerindeki külleri temizlerken bir yandan da herkesi yemeğe çağırdı. Kundilla'nın ikinci karısı Mardina en küçük çocukları Jalda'yı emziriyordu.

Ergenlik çağındaki iki oğlu Wandani ve Binmu, yakında kamptan ayrılacak olanların arasına katılacaktı. Yasa'nın gerekliliklerini öğrenecekler ve birer "adam" olarak geri döneceklerdi. Oğullarına gururla bakarken bir parça da hüzünlendi. Onun gözünde ikisi de daha çocuktu; aradan bir yaz geçmesi bir şey ifade etmiyordu. Ama o sadece anneleriydi; kabile büyükleri karar vermişti bir kere, elinden bir şey gelmezdi. Mardina gözyaşlarını sildi, başını kaldırdı ve Jalda'yı emzirmeye devanı etti.

Kundilla'nın evli üç oğlu ve aileleri, hemen yanlarında kamp yapıyordu. Diğerlerinin kampı da yakınlardaydı, bir yarım daire oluşturuyordu. Grupta yaklaşık altmış kişi vardı. Burası balıkçılar ve avcılar için çok uygun bir yerdi. Bazıları, yiyecek bol olduğu için, günlerce yolculuk yapıp buraya gelerek gruba katılmıştı. Kundilla yakında nehrin ağzının bulunduğu yere taşınmayı planlıyordu; böylece ailesi su ürünlerinden rahatça yararlanabilecekti. Herkes bu yolculuğu dört gözle bekliyordu.

Kahvaltıdan sonra Kundilla, kampın biraz ilerisindeki bir okaliptüsün altında gölgeye oturup mızraklarını ve balık ağlarını yolculuk için hazırlamaya başladı. Arkadan, kampta günlük faaliyetlerin sürdüğünü gösteren sesler geliyordu. Anneler ve büyükanneler çocuklarına emirler veriyorlardı. Çocuklar oyun oynuyordu; bazıları kavga edip bağrışıyor, bazıları keyif içinde suda eğleniyordu. Kundilla mızrağını bilemek için sivri bir taşa uzandığında, ormanda tüyler ürpertici bir ses yankılandı. Korkup paniğe kapılan kadınlar, bebeklerini ve çocuklarını kaptıkları gibi erkeklerin yanına koştular.

"Bu da neydi?" diye soruyordu herkes liderlerine. Kuşlar bile korku içinde ötüşerek sığınacak bir yer arıyorlardı.

"Sesin kime ait olduğunu ve nereden geldiğini bilmiyorum," diye karşılık verdi Kundilla. "Ama gidip bakacağız." Yetişkin erkekleri yanma çağırdı.

“Geri geldiler. Kadınlarımızı götürmeye geldiler,” dedi, heyecan, endişe ve korku dolu bir sesle.

“Peki onlara nasıl engel olacağız?” diye sordu en büyük oğlu Bunyun. “En son geldiklerinde neler olduğunu biliyorsunuz.”

Adamlar başlarını salladılar. Olay, Bunyun’un körfeze yakın bir kumsalda kamp yapan Tumi Amcası ile ailenin diğer bireylerinin başına gelmişti. Erkekler, kadınlarını kaçırmaya çalışan baskıncılara engel olmaya çalışınca vurulmuşlardı. Aile hâlâ onların yasını tutuyordu.

Kundilla ve ailesi, kardeşleri ve amcalarının vicdansız korsanlar, kaçak mahkûmlar tarafından nasıl öldürüldüğünü duymuştu. Bu vahşi ve cani adamlar gelip Aborijin kadınlarını kaçırmışlar, cinsel köleleri olarak gemilerine bindirmişler, ihtiyaçlarını giderdikten sonra da hepsini öldürüp cesetlerini okyanusa atmışlardı. Caniler, Batı Avustralya’nın güney kıyılarında balina avına çıkan gemilerin mürettebatını oluşturuyordu. Yürekli Nyungar savaşçıları onlarla cesurca mücadele etmiş, ama güçleri kötü ruhlu beyaz istilacıların kılıçlarının ve silahlarının üstesinden gelmeye yetmemişti.

İstilacılar güney bölgesinde Nyungarlar ile karşılaştıklarında, karşılarında dost canlısı, misafirperver insanlar bulup memnun olmuşlardı. Önceleri Aborijin erkekleri balina avcılarını hoş karşılamıştı. Adamların tekneleri Aborijinlerin çok ilgisini çekmişti. Bu ilgiyi işaret diliyle ifade etmeyi de başarmışlardı. Dostluklarının ve iyi niyetlerinin göstergesi olarak, beyaz mürettebatı kamplarına davet etmişlerdi. Kadınlar pek ortaya çıkmamışlar, kendilerini yabancılara göstermemeye çalışmışlardı.

Nyungarlar, balina avcılarına, kuş yumurtası toplamak için bir adaya (Yeşil Ada olarak bilinen bir adaydı burası) gitmek istediklerini ifade etmişlerdi. Hiçbir şey, sinsi beyazları bu istek kadar memnun edemezdi herhalde. Onların istediği de buydu zaten. Hemen kabul etmişlerdi. Altı adamı adaya götürüp, yiyeceksiz susuz orada bırakmışlardı. Kendileri geri dönmüşler, bir süre aradıktan sonra Aborijin kampını bulmuşlar ve altı kadını kaçırıp gemilerine götürmüşlerdi. Önce tecavüz ettikleri kadınları daha sonra öldürmüşlerdi.

Balina avcıları, Nyungarların kendilerine saygı duyduklarını, çünkü onları genga’lar olarak gördüklerini fark etmişlerdi. Kanguru Adası kıyıları ve Batı Avustralya sahilleri boyunca kamp kurmuşlardı. Buralara Kral George Bölgesi adı verilmişti.

Binbaşı Edmund Lockyer, 93. alaydan on sekiz asker ve elli mahkûmla birlikte, New South Wales'ta Vali Darling tarafından askeri bir taban oluşturmak üzere Kral George Bölgesi'ne (bugün Albany'nin olduğu bölge) gönderildi. Amaçları mahkûmlara ve balina avcılarına engel olmaktı. Amirty gemisiyle yolculuk yaptılar. 1826 yılında sıcak bir yaz günü Binbaşı Lockyer ve iki görevlisi kıyıya çıktılar, tepelere tırmanıp etrafı araştırdılar. Kıyıların güzelliği çok hoşlarına gitti, ama toprağı beğenmediler.

Nyungarları korkutan o ses, askerlerin İngiliz bayrağını ilk kez Batı Avustralya kıyılarında çekerken attıkları topun sesiydi.

Kundilla ve üç oğlu, kıyıya vardıklarında neyle karşılaşacaklarını bilmiyorlardı. Hava çok sıcak olduğu için gölgelik bir yerde dinlenmeye karar verdiler. Kundilla işte orada oğullarına korktuğunu itiraf etti. Birden yüksek sesle bağrışıp konuşan adamların seslerini duydular. Kundilla ve oğulları irkildiler. Bir tepeye tırmanıp kayalıkların arasında gür bir çalılığın arkasına saklandılar. Yüzüstü yatıp aşağı baktılar. Gördükleri manzaraya hiç de hazırlıklı değillerdi doğrusu. Karşılarında bağırıp çağıran, sert görünümlü adamlar vardı. Ancak bu adamlar diğerlerinden farklıydı; garip, kırmızı ceketler giymişlerdi. Diğerlerinin üzerinde beyaz pamuklu kıyafetler vardı. Hepsinin yüzü bembeyazdı. "Bunlar genga'lar olmalı," diye fısıldadı Kundilla.

Yabancılar, Aborijinlerin daha önce hiç duymadığı bir dilde konuşuyorlardı. Hepsinin teni soluk renkleydi, ancak saç renkleri farklıydı. Kiminin saçı kurumuş ot rengi, kimininki biguda gibiydi, kimininki de tıpkı Aborijinlerinki gibi koyu renkti. Beyaz adamlar bir kamp kurup yerleşmişlerdi bile.

Kundilla ve oğulları gürültü patırtının nedenini gördüklerinde ürperdiklerini hissettiler. İki Nyungar erkeği, dört kırmızı ceketli eşliğinde, kendilerini demir atmış gemiye götürecek olan küçük bir kayığa bindiriliyordu. Ancak Kundilla ve diğerleri, daha sonra iki adamın kıyıya sapasağlam döndüğünü görünce sevindiler.

"Bu yabancılar bize zarar vermeye gelmemiş," dedi Kundilla.

Anlaşılan iki Nyungar, Binbaşı Lockyer ve iki görevlisi bitki ve toprak numuneleri toplayana kadar gemide tutulmuş, sonra serbest bırakılmıştı. Kundilla, yabancıların çocuk hırsızı ya da katil olmadığını anlayınca, kampa geri dönmeye ve olup bitenleri anlatmaya karar verdi. Ailesine, bu ziyaretçilerin yaşamlarını tehdit etmediğini anlatması gerekiyordu.

Albany’deki askeri kamp beş yıl sürdü. Bu süre boyunca askerler ve mahkûmlar yalnızlıktan, tecrit edilmiş olmaktan ve can sıkıntısından yakınıp durdular. Binbaşı Lockyer balina avcılarından gelecek bir saldırıya karşı koyabilecek silahlarının olmadığını, kendisinin ve adamlarının son derece savunmasız olduklarını hissediyordu. Sonunda kamptan ayrılıp, gitgide büyümekte olan canlı şehir Sydney’e döndüler. Albany’de geçen her gün Avrupalılar için tam bir işkenceydi. Askeri kampın sona ermesi hepsini çok mutlu etmişti.

İkinci Bölüm

İki avcı, ıslak zeminde küçük, dişi kangurunun yanına diz çöktüler ve hayvanın göğsündeki mızrakları çekip çıkarmaya başladılar. Soğuk yağmurlu havalarda av hep başarılı geçiyordu, çünkü yağmurlu havada büyük hayvanları da küçük hayvanları da avlamak kolay oluyordu. Ayak izleri avcılar tarafından kolayca görülebiliyordu; kendileri de yeterince tetikte olamıyorlardı, çünkü hava hem görmelerini hem de duymalarını güçleştiriyordu. Avcılar, onların yaklaştığından habersiz olan hedeflerine kolayca saldırabiliyorlardı.

Bidgup kanguruyu sırtladı. Kardeşi Meedo da mızrakları ve diğer silahları topladı. Eve doğru yürümeye başladılar. Boorloo'da kamp yapıyorlardı. Liderleri Yellagonga barış yanlısı bir adamdı.

Bidgup sağlam, yeşil bir sopayı kangurunun baldırlarına geçirdi. Meedo'nun yardımıyla kanguruyu kaldırıp bir ağacın dalına astılar. Meedo yere çömelip sivri, keskin bir taş aramaya başladı. O sırada Yellagonga herkesi yanına çağırdı. Bebekler, yaşlılar ve hastalar dışında herkes liderin barınağında toplandı. Kimileri ayakla durdu, kimileri ateşin çevresine oturdu. Hepsi merakla Yellagonga'nın söyleyeceklerini bekliyordu.

Yellagonga tok bir sesle konuştu: “Hepimiz uzun süredir bu yabancıların, bu genga'ların topraklarımıza geldiğini biliyoruz.” Herkes başını salladı.

“Büyükbabam küçüklüğümde bana onlardan söz etmişti. Küçük teknelerle nehirde yolculuk ederlermiş, taze yiyecek ve su arar, sonra da giderlermiş. Ama bu gengalar farklı. Kısa bir süre önce, Dayup ve diğerleri yabancıların daveti üzerine onların peşinden nehre gittiler. Sonra neler olduğunu biliyorsunuz. Genga lideri onlarla kendi dilinde konuşmuş; Danyup ve diğer adamlar bu nedenle onun söylediklerini anlayamamışlar.”

Yellagonga'nın sözünü ettiği Nyungarlar, Albay Fremantle ile karşılaştıklarında, neler olup bittiği konusunda hiçbir şey bilmiyorlardı. Kaptan onlara şöyle dedi: “Hükümetim bana topraklarınıza İngilizce bir isim vermeden önce bu konuyu sizinle tartışmam ve onayınızı almanı gerektiğini söyledi.”

Dayup yanındakilere baktı. Sonra hep birlikte, karşılarında konuşmakta olan beyaz adama baktılar. Dayup onun konuşmasından ve diğer adamların ona karşı davranışlarından Albay'ın önemli biri olduğu sonucuna varmıştı. İyi de ne dediğini anlayamıyordu ki... Keşke anlayabilseydi. Albay Fremantle, söylediklerinin anlaşılmadığını fark ettiğinde işaret dilini kullanmaya karar verdi. Bu dil engeli, resmi bir tartışmayı olanaksız kılıyordu. Bir yabancı, karşısındaki adamın geleneksel topraklarına yabancı bir isim vermek üzere olduğunu işaret diliyle nasıl anlatabilirdi? İmkânsız bir şeydi bu. Üstelik işaretler ve mimikler Nyungarların aklını daha da çok karıştırmıştı. Yine de Albay Fremantle devam etti.

"Anlaştık mı beyler?" diye sordu sonunda.

Nyungarlar bir kez daha Dayup'a baktılar. En az onlar kadar sersemlemiş ve kafası karışmış görünen Dayup ellerini iki yana açtı ve çaresizlik içinde başını salladı. Bu yabancının dilini anlamak için neler vermezdi! Sonra yanındakilere döndü: "Neden söz ettiğini anlamıyorum."

"Sanırım anlaştık, onayınızı aldım diye düşünüyorum," dedi Albay Fremantle, karşısında hareketsiz duran ve boş gözlerle bakan Nyungarlara. Başını salladı.

"Teşekkürler, beyler." Arkasını döndü. Üniformasının içinde çok etkileyici görünüyordu. "Bu topraklara Batı Avustralya adını veriyorum." Sonra başını kaldırıp tepeliklere baktı ve rüzgârda dalgalanan İngiliz bayrağını selamladı. Albay Fremantle'ın gemisi birkaç hafta limanda demirli kaldı. Albay James Stirling ve oraya yerleşecek kimselerin önünden gönderilmişti. Nyungarlar gemiyi limanda görmeye alıştılar. Bazen sessizce durup, nehrin kıyısında dolaşan gemi mürettebatını seyrettiler.

"Bugün," diye devam etti Yellagonga konuşmasına, "Yalbung ve Beeboo nehrin yakınında opossum avlarken sesler duymuşlar. Bağıran erkeklerin ve korku içinde ağlayan kadınların sesleriymiş bunlar. Daha önce bu bölgede hiç duymadıkları yabancı sesler de duyduklarını söylediler. Sesleri tepelerden geliyor gibiymiş.

"Onlar da dikkatle tepelere tırmanmışlar. Çalıların arasında sürünerek en üst noktaya varmışlar ve aşağı bakmışlar. Normalde bu kumsalda bembeyaz kumlardan başka bir şey yoktur. Gördükleri tuhaf manzara Yalbung ile Beeboo'yu çok şaşırtmış. Kıyı boyunca bir sürü eşya sıralanmış halde duruyormuş. Yabancıların yanlarında getirdikleri eşyalarmış bunlar. Üstelik bu kez adamlar yanlarında kadınlarını da getirmişler."

“Bu ne anlama geliyor?” diye sordu Moody amcasına.

“Bilmiyorum,” dedi Yellagonga. “Belki de bir gemi kazası geçirmişlerdir.”

Bunun anlamı şuydu: Eşyalar oraya yerleşmek üzere gelen ilk Avrupalılara aitti. Yeni topraklarına 1829 yılının Haziran ayında varmışlardı. Ancak soğuk ve yağmurlu bir havayla karşılaşınca hayâl kırıklığına uğramışlardı. Şık giysileriyle, battaniyelerinin altına büzülmüşler, içinde ipek giysilerinin, porselenlerinin ve özel eşyalarının bulunduğu sandıkların üzerine yağan yağmuru acıklı bakışlarla izliyorlardı.

“Yağmur mobilyalarımızı ve piyanoyu mahvedecek!” diye bağırdı bir kadın. “Biri bir şeyler yapsın lütfen! Eşyalarımızı kurtaralım lütfen!”

“Elimizden geleni yapıyoruz, bayan,” diye karşılık verdi bir gemici. Atlardan birini bağladı. “Önce hayvanları kıyıya çıkarmak zorundayız.”

Diğer kadınlar hiç ses çıkarmadan bekliyorlardı. Bu koşullarda yapabilecekleri hiçbir şey yoktu. Oturup özel eşyalarının yağmurda mahvolmasını izlemekten başka, ellerinden bir şey gelmiyordu. Yeni topraklar onları hiç de hoş karşılamamıştı.

“Hakkında onca şey duyduğumuz, cenneti andıran topraklar bunlar mı?” dedi, Londralı bir işadamı olan Christopher Marsden. “Böyle bir yer beklemiyordum doğrusu!”.

Diğerleri de onaylar gibi başlarını salladılar. Bir kadın gözyaşları içinde kocasına baktı. “Keşke buraya hiç gelmeseydik, Arthur.”

Kocasının koluna sarıldı. Arthur Carberry, hayattaki en büyük isteğini gerçekleştirip sınıf atlamak için buraya gelmeye karar vermişti. Geçmişte, tilki avı sırasında kırmızı ceketlerinin içinde gördüğü zengin adamlara hep imrenmişti. Önündeki kafeste duran iki tilkiye baktı. Güzel, verimli topraklarla karşılaşmayı ve çok zengin olmayı hayal etmişti. Karısı burnunu çekti. Carberry, elini şefkatle okşayarak onu teselli etmeye çalıştı. “Albay Stirling yanlış bir hesap yapmış o kadar. Çaresi bulunur.”

Gerçekten de basit bir yanlış hesaptı! Robert Hughes’un “Öldüren Kıyılar” adlı kitabında anlattığına göre işin aslı şuydu: Albay James Stirling, Parmelia adlı bir gemiyle sekiz aydan fazla süredir yolculuk yapıyordu. Verimli Nyungar topraklarına yerleşip koloni kurmak ve ilk vali vekili olmak için sabırsızlanıyordu.

Yolculuk neredeyse bitmek üzereydi. Albay Stirling, bu toprakları başkalarının da kendisi kadar çekici bulacağını tahmin etmemişti. Bu

nedenle nehrin ağzına yaklaşırken karşılaştığı manzaraya tamamen hazırlıksızdı. Orada, kıyıya demirlemiş bir halde Albay Charles Fremantle'ın gemisini gördü. Paniğe kapıldı. Öyle ki o topraklara yerleşecek ilk İngilizleri taşıyan geminin kayalara oturmasına neden oldu. Şans eseri boğulan olmadı.

Albay Stirling, aynı zamanda rakibi Albay Fremantle'ın kıyıya çıktığını ve büyük boyutlarda toprağı kendi üzerine geçirdiğini de öğrendi.

Kumsaldaki Avrupalılar henüz başlarına gelecekleri bilmiyorlardı. Geldikleri topraklar verimsiz görünüyordu. Her tarafta yabani otlar büyümüştü. Hava düzeldiğinde ise sivrisinek sürüleriyle ve her çeşit böcekle karşılaştılar.

Üçüncü Bölüm

Albay Stirling ile birlikte gelenler ve 1830 yılından önce yerleşenler, beğendikleri yerde toprak seçme hakkına sahiptiler. En iyi topraklar, geleneklerini sürdürme sorumluluğunu taşıyan, zengin ve güçlü kişiler tarafından alındı. Herkese "ne pahasına olursa olsun İngilizliklerini korumaları" önerilmişti. Bu, piknik yapmak, tilki avlamak ve balolar düzenlemek anlamına geliyordu. Bütün bu etkinlikler, eskiden işçi sınıfının üyesiyken şimdi yeni topraklarda sınıf atladıklarını düşünenler tarafından da memnuniyetle karşılandı. Giyinip kuşanıp davetlere gitmek ve daha önceleri yalnızca uzaktan izleyip imrendikleri sosyal grubun üyeleri olarak görülmek hepsinin çok hoşuna gidiyordu.

Daha maceraperest olan İngilizler ilerilerde, Swan Nehri'nin ötesinde istedikleri şeyleri yetiştirebilecekleri, verimli topraklar olduğunu keşfettiler.

Nyungarlar, daha doğrusu bütün Aborijin nüfusu, Avrupalıların gelişlerinin onlar için nasıl bir anlam ifade ettiğini fark etmeye başlamıştı. Bu, onların geleneksel toplumlarının yıkılması, topraklarının elden gitmesi anlamına geliyordu. Başarısız geçen birkaç av gezisinden sonra, Bidgup ve Meedo, Yellagonga'ya şikâyette bulundular.

"Av yolumuzda ilerleyemiyoruz," dedi Bidgup. "Her yeri çitlerle çevirmişler."

"Çite tırmandığımızda, adamlardan biri o şeylerden -silahlardan- birini üzerimize doğrulttu ve bir daha oraya gidersek bizi vuracağını söyledi," diye atıldı, çok öfkelenmiş olan Meedo.

"Artık her yerde kulübeler ve çiftlikler var. Yakında bizi topraklarımızdan atacaklar."

Yellagonga ne cevap vereceğini, kuzenlerini cesaretlendirmek için ne söylemesi gerektiğini bilemiyordu. Eskiden çalılıkların olduğu yerde şimdi çadırlar, kulübeler ya da evler vardı. Yakında beyazlar topraklarını ellerinden alacaklardı. Kimse onlara yapılan haksızlıklara dur diyemeyecekti.

Artık doğal besin kaynaklarından yararlanmalarına izin verilmediğine göre, Nyungarlar beyazların yiyeceklerini kendileriyle paylaşacaklarını umuyorlardı.

“Koyun çalalım,” dedi Bidgup. “Nasıl olsa onlarda çok var. Birinin eksildiğini fark etmezler.”

Kardeşi Meedo onayladı. “Eğer yiyeceklerini bizimle paylaşmayacaklarsa, başımızın çaresine bakmak zorundayız.”

İki kardeş bir koyuna mızrak atarken yakalandılar ve İngiliz yasalarına göre mahkûm edilen ilk Nyungarlar oldular. Birkaç yıla mahkûm edilerek Rottmest Adası Ceza Sömürgesi’ne gönderildiler. Onlar tekneyle uzaklaşırken, yakınları nehrin kıyısında durup arkalarından baktı. Anne babaları, karıları ve çocukları bağrışıp ağlaştılar. Diğerleri ise sessizce dikiliyorlardı. Bidgup ile Meedo’yu bir daha gören olmadı. Onları yüzlerce Nyungar izledi. Zincire vurulup teknelere bindiriliyor, bilinmeyene doğru yola çıkıyorlardı. Arada kaçanlar olmuştu; büyük bir uysallıkla cezasını tamamlayıp geri dönenler oluyordu. Bazıları da hayatının geri kalanını adada mahkûm olarak geçirmek zorunda kalıyordu.

Beyazlar koruma altındaydılar. Kendi yasalarına göre güvenlik içinde yaşıyorlardı. Bu yasaları uygulayacak askerleri ve polisleri de vardı.

Bir akşam, Yellagonga’nın amcası Moody, Monger Gölü’ndeki insanlardan can sıkıcı haberler getirdi. Nyungarlar hayatlarının ciddi anlamda tehlikede olduğunu anladılar. “Geçen hafta büyük bir toplantı yapılmış. Bir adam beyazların yasalarına karşı geldiği için cezalandırılmış. Polisler gelip adamı götürmüşler.”

Aborijin toplumsal yapısının sadece çatırdamakla kalmayıp tamamen yıkılmak üzere olduğu o anda anlaşıldı.

“Anlaşılan, bu yabancılar bizim yasalarımızı tanımıyorlar,” dedi Moody. Kendi geleneksel yasalarını uyguladıkları için cezalandırılan Nyungarlar inciniyorlar, kafalarının karıştığını hissediyorlardı.

“İhtiyar Udja hâkime bir beyazın onun karısını çaldığını söyleyip şikâyette bulunduğunda, hâkim kendisine bir çuval un vermiş ve evine gitmesini söylemiş,” diye devam etti Moody. “Yaşlı adam, beyazların yasaları doğrultusunda adalet beklemiş. Ama hayal kırıklığına uğramış elbette.”

Kim bilir daha kaç kişi yiyecekle kandırılıp sindirilmeye çalışacaktı! Beyazlar iki grup yasa oluşturmuşlardı; Nyungarlar bunu anlayıp kabullenmekte zorlanıyorlardı, akılları karışıyordu. Kendileriyle beyazlar arasında sayısız fark vardı; öldürme şekilleri bile farklıydı. Beyazlar ateşli silahlar ve kılıçlar kullanıyorlardı. Nyungarlar ise mızrakla öldürüyorlardı.

Çok geçmeden bütün Aborijin nüfusu beyazların gücünü ve acımasızlığını kabullenmeyi öğrendi; o üstün silahlarını nasıl gözlerini kırpmadan kullandıklarını gördü. Böylece beyazlara özgü adalet ve ceza sistemini de kabul etmek zorunda kaldı.

Avrupalılar durmadan ilerleyip yayılıyorlardı. Engellenemeyen orman yangınları gibi onların da önünü kesmek olanaksızdı. Nyungarlarla beyazlar arasındaki gerilim gün geçtikçe artıyordu. “Güçlü olan haklıdır” mantığı hâkim olmaya başlamıştı. Topraklarından olan Aborijinler haksızlığa uğramış, perişan olmuş bir topluluk durumuna düşmüştü. Beyaz istilacıların ruh değil insan olduklarını geç de olsa fark etmişlerdi.

Sömürgeciler, Aborijinlerin kültürel inançlarından kendi çıkarları için yararlanıyorlardı. Bir zamanlar başları dimdik ve gururlu yürüyen Nyungarlar şimdi başlarını yerden kaldırmadan dolaşıyorlardı. Her şeyden yoksun bırakılmışlardı; öğretmenlerinin ve geleneksel yasalarını koruma sorumluluğunu taşıyan kişilerin bu yasaları uygulamaları engellenmişti. Kültürleri ve tüm hayatları açısından çok önemli olan danslarını ve törenlerini gerçekleştirebilmek, eski geleneklerine dönebilmek için mücadele etmeleri gerekiyordu.

Yaşadıkları acı ve sıkıntıyı gizli tutmaya, sessizliklerini ve sakinliklerini korumaya çalışıyorlardı. Dansları ve şarkıları, resmi makamlardan emir gelmediği sürece, yasaklanmıştı. Artık ay ışığında yanan ateşin etrafında dans edemeyeceklerdi. Vücutlarını boyamış, kafalarına tüyler takmış savaşçılar, solgun birer imge olarak geçmişe gömülmüştü. Mevsimsel takvimlerindeki önemli tarihler unutulup gidecekti.

Sömürgecilerin çoğu Aborijin işçileri tercih ediyordu. George Fletcher Moore, On Yılın Günlüğü adlı kitabında şöyle diyor: “Bu sömürgede siyah hizmetçiler çok daha iyi hizmet veriyor. Onları çalıştırmayı tercih ediyoruz. İngiliz hizmetçilere istedikleri yüksek ücretleri veremeyiz. Karınlarını da istedikleri gibi doyuramayız. Siyahlar sadece pirince razı oluyorlar. Sanki diyet yapıyorlar.”

Beyaz istilacılar, sözde iyi niyetlerinin göstergesi olarak Aborijinlere battaniye dağıttılar. Bu olay Kraliçe Victoria’nın doğum gününde gerçekleşti. 20 Ağustos 1861 tarihli Illustrated Melbourne Post gazetesinde şöyle diyordu: “Bu onların elinden aldığımız topraklar için bir özür gibi aslında. Ama onlar öyle küçük şeylere minnet duyuyorlar ki... Dağıtılan

azıcık yiyecek ya da birkaç battaniye bile büyük bir minnet duymalarına yetiyor.”

Dördüncü Bölüm

1900'lerde Batı Avustralya ilerlemenin ve zenginleşmenin sinyallerini veriyordu; özellikle madencilik ve tarım endüstrilerinde gözle görülür bir gelişme vardı. Koyun, sığır ve buğday yetiştiriciliği gelişmişti; beyazlar da sınırlarını giderek artan denizaşırı pazarların taleplerini karşılayacak şekilde genişletmişlerdi. Bu genişleme birçok değişikliği beraberinde getirmişti; köyler kaçınılmaz olarak kasabalara dönüşmüştü. Çok geçmeden güney batıdaki bütün verimli, ekilip dikilebilir topraklar, Perth'in kıyı bölgeleri beyazlar tarafından işgal edildi. Hükümet bir yasa çıkararak ülkenin geniş alanlarının koşulsuz olarak Avrupalı çiftçiler tarafından kullanılmasına izin verdi.

Mardudjara, bir zamanlar çöl bölgelerinde, geleneksel topraklarında yaşamış olan çeşitli kabilelerden oluşmaktadır. Her grup kendi diyalektini konuşurdu. Ancak bugün iki ana diyalektin, Gududjara ve Mandildjara'nın bileşimi olan bir dil konuşmaktalar. Bütün geleneksel insanlar Mardu olarak adlandırılmaktadır; dilleri de Mardu wangka'dır. Pilbara bölgesinin tarım ve hayvancılıkla uğraşan kişileri Mardudjara halkına karşı konukseverdi. Çiftlik sahipleri ve yöneticileri onları çiftlikte çalışmak üzere eğitti. Kısa sürede hepsi iyi birer hayvan bakıcısı oldular. Kadınlar da sadık hizmetçiler, aşçılar olduklarını kanıtladılar. Bu arada at binmek ve geceleri hayvanlarla ilgilenmek gibi başka beceriler de geliştirdiler. Bu işleri sömürü olarak değil, kendilerine yapılan bir iyilik olarak kabul ettiler. Ancak diğer bölgelerde olduğu gibi, bu bölgede de iyi iş ilişkilerinin ve saygının zarar gördüğü zamanlar oluyordu. Şiddet olayları yaşanıyor, cinayetler işleniyordu. Bunların bazıları ortaya çıkıyor, bazıları gizli kalıyordu. Bütün Aborijinler tarımsal gelişmeden etkilenmişlerdi. Topraklarından kovulmuşlardı; kadınları cinsel saldırıya uğramıştı; şiddete maruz kalıyor, cinayete kurban gidiyorlardı.

Batı Çölü'nün Mardu halkıyla beyazlar arasında bastırılamayan tek mücadele, beyaz yapı işçileri kutsal bir yeri kazıp kutsal nesneleri ortaya çıkardıklarında yaşanıyordu. Bu hareket iki grup arasında çatışmaların olmasına yol açıyordu. Mardular, kutsal topraklarına zarar veren iki işçiyi

mızrakla öldürmüşlerdi. İşçiler, kuyu kazmakla görevlendirilen büyük bir ekibin elemanlarıydılar.

Beyazlar ölülerini gömerken kampta büyük bir öfke yaşanıyordu. Geride kalan işçiler misilleme yaptılar ve Mardulara saldırıp onları kuru otlardan yaptıkları yataklarında uyurken vurarak öldürdüler. Hiçbir şeyden kuşkulanmayan Mardular gündüz dolaşmışlar, gece de kamp kurmuşlardı. Ertesi gün başka bir yere gitmeyi planlıyorlardı. Otlardan yaptıkları yataklarının ölüm döşekleri olacağını hiç tahmin etmemişlerdi.

Bu haber bütün bölgeye yayıldı. Mardu büyükleri, tahtadan ve taştan yapılmış silahlarının beyazların tabanca ve tüfekleriyle baş etmeye yetmeyeceğini anlamışlardı. Mızrakları ve bumerangları ancak yakından yapılacak sürpriz bir saldırıda etkili olabilirdi; beyazlarla yapılacak yüz yüze çatışmalarda hiçbir işe yaramazdı. Mardular, gizli gözetleme noktalarına saklanarak, kuyu kazanları izlediler. Bir sabah şafak vakti, yapım işçilerinin çadırlarını ve diğer eşyalarını toplayıp atlara ve develere yüklediklerini görünce çok sevindiler. Demek beyazlar kuyu zincirini tamamlamışlardı ve eve dönüyorlardı.

Bu, Marduların daha özgürce hareket edebilecekleri anlamına geliyordu. Canning Hayvan Yolu'nun devreye girmesi güneybatıya, Jigalong'a göçü etkilemişti aslında. Her Mardu ailesi çölde kendi yolunu çiziyor ve Doğu Pilbara'da, Wiluna'nın doğusunda, sürekli ve bol bol yiyecek bulabilecekleri, daha doğrusu güvende olup beyazlardan korunabilecekleri her yerde konaklıyordu.

Kızıl çöl boyunca çaprazlama kesişen yollar vardı. Buralar 40.000 yılı aşkın süredir Mardudjara insanlarının geleneksel topraklarıydı. Mardular topraklarından kovulmasalar da çeşitli nedenlerle gitmeyi tercih etmişlerdi. Korku, kendilerine yönelik misillemeler ve akrabaları, güneye göç etmelerinin temel nedeniydi. Sürekli yiyecek bulabileceklerini, hatta beyazların tütününe bile ulaşabileceklerini duymaları da etkili ikna edici olmuştu elbette.

Hayal Kırıklığı Gölü'nün doğusundan göçler önce altı ila on iki kişiden oluşan küçük gruplar halinde gerçekleşti. Büyük Kum Çölü'nde, Dora Gölü'ne yakın bir yerde doğan Dora, annesi, kız kardeşi, iki erkek kardeşi ve ailenin diğer yedi üyesiyle birlikte çöl boyunca yaptıkları uzun yolculuğu çok iyi hatırlıyor. Sıcak ve kurak bir yaz günü öğleden sonra aile gölgelik bir yerde, ottan bir yatağın üzerinde dinleniyormuş. İki gündür

yemek yememişler. Köpekler cılız bir dişi kanguruyu yakalamışlar, ama o da bitmiş. Erkekler dinlendikleri yerin birkaç kilometre güneyine avlanmaya gitmeyi planlıyorlarmış.

Birden genç erkeklerden biri heyecanla bağırarak güneybatıyı işaret etmiş: “Şuraya bakın!”

Herkes ayağa kalkıp, ağır ağır hareket eden, kocaman, kırmızı toz bulutuna merakla bakmış.

“Bu da ne?” diye soruyormuş herkes birbirine.

Yaşlıların gözleri güneşten kamaşıyormuş.

“Büyük bir çeteye benziyor,” demiş yaşlı bir adam. “Jigalong’daki kardeşimin sözünü ettiği ngubby olmalı. İyi mundu.”

Grup ilk kez beyazların sığırları sürüşüne tanık oluyormuş. Gerçekten çok meraklanmışlar ve daha yakından bakmak istemişler. Yaklaşmakta olan grup durmuş ve hayvanlarının su içmesini beklemiş. Tam da diğerlerinin avlanmaya gitmeyi planladığı yerde durmuşlar.

“Şu beyaz şeytanların bir sürü hayvanları var. Biz ise açız. Hayvanlarından birini çalalım,” demiş Dora’nın babası Lubin.

Küçük kardeşi Golda, “Hava kararınca ben giderim,” diye karşılık vermiş. Bir avcı olarak ne kadar becerikli olduğunu kanıtlamak için yalnız gitmek istiyormuş. “Hayır, bu çok tehlikeli, biz de seninle gelelim,” demiş amcası Buggeda. Herkes Golda’nın bu iş için doğru kişi olduğu konusunda fikir birliğine varmış. Hava iyice kararır kararmaz, Golda, Buggeda ve ağabeyi Juberji sığırların olduğu yere doğru yola çıkmışlar. İki amcası geride, ağaçların arkasında kalırken, Golda bir sürüden ayrı duran bir boğayı gözüne kestirmiş ve mızrağını karnına saplamış. Daha hayvanın etinin iyice derinine saplanan mızrağı çıkaramadan da gece bekçisi tarafından vurulmuş. Bekçi tam çayını içerken, titreşen ışıkta hareket eden bir şey görmüş ve silahını alıp fırlamış.

“Ne oldu Ted?” diye sormuşlar arkadaşları, ayaklarında botları, üzerlerinde iç çamaşırlarıyla ona doğru koşarak.

“Bir şey yok, siyah bir adam o kadar. Onu boğalardan birini çalmaya çalışırken yakaladım.”

“Pekâlâ, Jim ve Mick, siz adamın cesedini alıp şu ağacın yakınına bırakın. Boğa içinse çektiği işkenceyi sona erdirmekten başka yapabileceğimiz bir şey yok. Ted, bunu sen yapabilirsin.”

“Tamam patron,” demiş Ted, tüfeğini hayvanın kafasına dayayıp ateşlemeye hazırlanmış, “Hayır!” diye bağırmış patron. “Tüfeğini kullanma, hayvanın kafasını darmadağın edersin. Benim tabancamı kullan.” Tabancayı uzatmış.

“Marley, boğanın bağırsaklarını şimdi çıkarsan iyi olur: Derisini yarın yüzersin,” demiş patron Harley’e. Marley James işe koyulmuş. Bir yandan da ölmüş olan Aborijinin görüntüsünü unutmaya çalışıyormuş. Gözlerini kapatıp uykusunun gelmesini beklemiş.

Buggeda ve Juberji yeğenlerinin cansız yere yığılışını dehşet içinde izlemişler. Golda’nın siyah göğsünden kıpkırmızı kan süzülüyormuş. Bekçilerin el fenerlerinin ışığı cinayeti iyice aydınlatıyormuş. Sabahın erken saatlerine kadar beklemişler. Sonunda cesedi kampa taşımak için uygun zamanın geldiğine karar vermişler.

Ertesi gün Golda’nın ailesi geleneksel ritüelleri gerçekleştirmiş ve cenazeyi mimoza çalılarının yakınına gömmüş. Mezarı kuru kırmızı toprakla doldurduktan sonra açılmasın diye üzerini taşlar ve kayalarla örtmüşler.

Küçük grup bundan sonra oradan ayrılmaya ve daha önce göç eden aile üyelerinin peşinden gitmeye karar vermiş.

Kampa döndüklerinde, beyazların batıya doğru yola çıktığını görmüşler. Çöl göçebeleri hemen kuyuya koşmuşlar, kana kana su içmişler ve yolculuk için tahta kaplarını da suyla doldurmuşlar. Birkaç metre ötede adamlardan biri mızraklanan boğadan arta kalanları bulmuş: kafa, boyun ve göğüs kafesi. Buna çok sevinmişler. Ateşte pişmiş et ve sudan oluşan kahvaltıdan sonra, sıcak iyice bastırmadan yürüyebildikleri kadar yürümüşler. Yaşlı kadınlardan üçü wuungku yapmış. Etin geri kalanını paylaşmışlar, suyun birazını içmişler ve ikindiye kadar dinlenmişler. Yaşlı adamlar, Rudall Nehri’ne ya da geleneksel adıyla Buungul’a vardıklarında, bir çiftliğe kadar doğuya doğru ilerlemelerine karar vermişler.

“Sonra biraz daha yürüdük,” dedi Dora. “Bütün çocukların ağaç kabuğundan yapılmış yina booga’ları vardı. Yina booga görmemiş olanlara bunun nasıl yapılacağını ve ağaç kabuğunun nasıl kullanılacağını göstermeye söz verdi.

Bu ilkel ayakkabılar insanın ayaklarının çölün kızgın kumlarında yanmasını engelliyordu. Normalde çöl göçebeleri tabanları sertleşmiş ayaklarına hiçbir şey giymezlerdi, ama günün en sıcak zamanında

yürümemeye de dikkat ederlerdi. Sabahtan öğleye kadar yürür, sonra bir süre barınakta ya da ağaç gölgesinde dinlenir, hava serinleyince de yola devam ederlerdi.

Yolculuk ederek ve doğru dürüst yiyecek bulamadan geçen birkaç sıcak günden sonra, serin, gölgelik bir nehir yatağına vardılar. Kadınlar kamp ateşi yakmak için hazırlıklara girişirken, erkekler de nehrin kıyısına oturup silahlarını kontrol etmeye başladılar. Sabahın ilk ışıklarında, yeni bir av gezisi için yola çıkmayı planlıyorlardı.

Jilba adındaki bir adam yeni mızrağını denemek için ayağa kalktı ve o sırada düzlüğün karşı tarafında ağaçların arasında bir hareketlilik fark etti. Ne olduğunu anlayana kadar alarma geçmemeye karar verdi. Bir süre ne olduğunu çıkaramadı. Güneş yavaş yavaş batıyordu ve o anda tek görebildiği, hareket eden garip şeydi.

“Bukala, bukala!” diye bağırdı; sonra daha yüksek sesle bağırmaya başladı. Kadınlar ve çocuklar bunun nedenini sorarak zaman harcamadılar. Ellerinin ve dizlerinin üstüne çöküp nehrin öbür tarafındaki kayalıklara doğru süründüler ve saklandılar. Kayaların arkasında güvende oldukları için, yaşamlarını tehdit eden nesneye rahatça baktılar. Gitgide yaklaşan garip bir yaratık gördüler. Hepsi korkudan titriyordu. Çocuklar mızmızlanmaya, annelerinin eteklerine yapışmaya başladılar.

“Bu uzun kudda’sı olan büyük bir marbu,” dedi Dora’nın annesi Barphada. Kendisi de ilk kez bu kadar yakından görüyordu. Herkes çok korkmuştu.

“Marbu” yaklaştıkça, kudda’sı inip kalkıyordu. Adamlar, yaratığı yaklaşır yaklaşmaz haklamak için mızraklarını hazırladılar. Birden bir adam Mardu wangka’ca bir şeyler söyledi. Herkesi dostça bir tavırla selamladı Ve korkmamalarını tembihledi.

“Bu bir at,” dedi adam, onlara doğru gelirken.

Bütün gözler yabancının üzerinde odaklanmıştı. Bu uzun boylu, genç adam ne siyahtı ne de beyaz. Zararsız birine benziyordu, ama emin olamazlardı. Kadınlar ve çocuklar kayaların ardında saklanmaya devam ettiler.

Adamın açıkladığına göre, annesi Mardu idi. Babası ise beyazdı; Harry Phillips adında bir wudgebulla’ydı. Muda-muda’ydı; yarı Aborijin sayılırdı. Yakınlardaki bir çiftlikte çalışıyordu.

Grubu çiftliğe götürdü. Orada çöle bir süre önce gelmiş olan ve kalmaya karar veren akrabalarından bazılarını buldular.

Çöl sakinlerinden oluşan küçük grup hemen birbiriyle tanıştırıldı ve beyazların yemeğini hazırlamak için elbirliğiyle çalışmaya başladı. Et haşlanıyor, kızartılıyor, tuzlanıyor ya da teneke kutulardan çıkarılıyordu. Beyazlar çok değişik bir çay içiyorlardı. Çayı ya sade ya da süt tozuyla birlikte içiyorlar, beyaz şekerle tatlandırıyorlardı. Bunu sadece yetişkinler içmiyordu, soğutup çocuklarla da paylaşıyorlardı. Mardular gördükleri her şeye hayran oldular. Çölde hiç böyle yiyecekler yoktu. Çöl göçebeleri pişirme aletleri kullanmazlardı; suyu ya kaynağından elleriyle içer ya da tahta kâselerden yudumlarlardı.

Yeni gelenler yemeklerinin tadını çıkarırken, oraya daha önce yerleşmiş olanlar kampın her yerine dağılmış olan kumaş yığınları arasında çıplak bedenlerini örtmek için uygun kumaşlar arıyorlardı. Onlara "Patron ve hanım, burada çıplak insanlar görmek istemiyor," denmişti.

"Her şeyi örtmek zorundayız. Herkes örtünmeli," demişlerdi.

Çember oluşturarak durmuşlar, patronla hanımın ve diğerlerinin bedenlerini örtmek için nasıl kumaşlar kullandığına bakmışlardı. Çöl göçebeleri şaşkındı; insanların çıplaklıklarından neden utanabileceğim ya da rahatsız olabileceğini anlayamıyorlardı. Bu insanlar kendi ortamlarında, insan kılından yapılmış pubik bir örtü dışında çıplak dolaşıyorlardı. Bedenlerini sadece kırmızı aşıboyası ve hayvan yağından yapılmış bir merhemle örtüyorlardı. Bu merhemin onları hastalıktan ve kötü ruhlardan koruduğuna inanıyorlardı. Ancak en temel kullanım nedeni avlanırken insan bedeninin kokusunu ortadan kaldırmaktı. Bunun yanı sıra bedenleri törensel olaylar ve ritüeller sırasında da yağlanıyordu.

Yemekten sonra grup, giysileri denemeye başladı. Onlar bu giysilerle dolaşırken diğerleri de seyrediyor ve anlaşılan çok eğleniyorlardı. Grubun en ufak teleklerinden biri olan Jibaru herhalde giysiler arasındaki en büyük pantolonu denediğinde herkes kahkahalarla gülmeye başladı. Pantolonun beli koltuk altlarına gerekirken "kumbu yapması" mümkün müydü?

Herkesin bir ya da iki kat giysisi olmuştu. Kimse nasıl göründüğüyle ya da üzerindekilerin modaya uygun olup olmadığıyla ilgilenmiyordu. Önemli olan bedenlerinin örtülmesiydi. Giysilerin dar, bol ya da rahatsız olması da umurlarında değildi. Patronla hanımı memnun ediyorlardı ya yeterdi.

O akşam da, daha sonra da, biri, isterlerse soğuk bir duş alabileceklerini, giysilerini değiştirebileceklerini söyledi, ama grup bu teklifi kesinlikle reddetti. Ailenin bir üyesini yeni gömmüşlerdi, onun yasını tutuyorlardı. Bu nedenle giysilerini üzerlerindeki sembol kaybolana dek aşıboyasıyla boyanmış bedenlerinin üzerine giyeceklerdi. Çiftlik grubundaki en yaşlılardan biri olan Bubinya bu düşüncesizlikleri için özür diledi ve kendine bir fincan çay daha aldı.

Duş beklemek zorundaydı. Bu arada Mardular kendilerini rahat hissetmeye, giysilerden oluşan çıkının etrafında oturup sohbet etmeye, yeni efendilerinin oraya yerleşmeleri halinde kendilerinden neler bekleyeceğini öğrenmeye başlamışlardı. Orada yaşayan herkes çiftlik yöneticisine büyük bir saygı ve hayranlık duyuyordu.

Bubinya sıcak yaz akşamında çok bitkin, ancak halinden memnun görünüyordu. Sırtındaki pamuklu gömleği çıkardı; giysiler terlemesine ye kendini rahatsız hissetmesine yol açıyordu. “Bütün Mardular her yerlerini örtecekler.” Kendisi yaklaşık bir yıldır orada yaşamasına karşı giysi giymekten hoşlanmıyordu; ancak bu öğüdü vermesi gerektiğini hissetmişti. Herkes onaylar gibi başını salladı. Yaşam tarzlarındaki bu değişikliklere uymaları, yeni patronlarının isteklerini yerine getirmeleri, onu kızdırmamaları gerektiğini anlamışlardı. Hükümetin hediyesi olan battaniyelerin üzerine yerleştiler. Çok geçmeden bir sessizlik oldu ve herkes uykuya daldı.

Bir sabah erken saatlerde, güneş yükselirken, grup eşyalarını topladı ve yolculuğa devam etmeye karar verdi. Çiftliğe geleli iki buçuk ay olmuştu, artık hareket vaktinin geldiğine inanıyorlardı. Yanlarına dört gün yetecek kadar yiyecek almışlardı. Önce doğuya doğru yürüyüp tavşan geçirmeyen çiti bulacaklardı. Bulduktan sonra, iki gün daha yürümeleri gerekecekti. Ardından daha önce gitmiş olanlarla buluşacaklardı.

Korku ve huzursuzluk çölde yayılmaya devam ediyor, diğerlerini de kendi topraklarından ayrılıp Jigalong’da güvende olabilecekleri bir yere gitmeye zorluyordu. Yeni gelenlerin sayısında yavaş bir artış vardı. Golda’nın öldürülmesine ilişkin haberler kulaktan kulağa yayılıyordu. Sırada kim vardı? Herkesin sorduğu soru buydu.

Golda ve Dora’nın babası Lubin ile ailesi bir yılı aşkın süredir orada yaşıyorlardı ve hayatlarının geri kalan kısmını da orada geçirmeyi düşünüyorlardı. Kuppi ve ailesi, Jigalong’a ilk yerleşenler arasındaydı.

Lubin bunu keşfettiğinde, Ruppi'lerin öyküsünü ve buraya göç etmelerinin nedenini merak etmişti.

"Hangi yolla geldiniz, Ruppi?"

"Bu yoldan." Ruppi eliyle güneydoğuyu işaret etti. "Gumbalbindi'nin sağından." Bu, Gibson Çölü'ndeki Hayal Kırıklığı Gölü'nün geleneksel adıydı. "Carnegie Çiftliği," diye de ekledi.

Ruppi, son derece sıcak bir gün olduğunu hatırlıyordu. Tuz gölleri sıcaktan kaynıyordu; ağaçlar da doğru dürüst gölge vermiyordu. Ruppi ve ailesi serin bir dinlenme yeri bulmaya çalışmış ve hemen uykuya dalmıştı.

"Sonra birinin seslendiğini duyduk. Yai! Yai! Yai!" dedi Ruppi. "Ayağa kalkıp çevremize bakındık. Dört köpek var gücüyle havlıyordu. Yabancıların yaklaşmakta olduğunu anladık. Babam Gundu bumeranglarına ve mızraklarına sarıldı; woomera'sına bir mızrak yerleştirip beklemeye başladı.

"Ben o zamanlar çok gençtim. Yasa'dan geçmiştim ama evlenmemiştim," Babam, iki annem (babasının iki karısı) ve üç kız kardeşim vardı. Üç ağabeyim daha önce bizden ayrılmıştı. Biri Wiluna'ya, biri Leonora'ya gitti. En büyükleri Jigalond'da kaldı."

Aile dikkatle etrafı kolaçan etmiş, sonunda onları görmüştü. "Onları ilk ben gördüm ve bağırdım: 'İşte oradalar!' Mardulardı bunlar; altı kişiydiler. Hepsi erkekti; dört de köpekleri vardı. Buraya, Jigalong'a daha önce gelmiş olan ağabeyim Chummy de onlarla birlikleydi," dedi Ruppi. Soğuk, tatlı çayından bir yudum aldı ve anlatmaya devam etti.

"Onları gördüğümüze çok sevinmiştik, özellikle ağabeyimi." Başıyla uzun boylu, zayıf, orta yaşlı bir adamı işaret etti. Diğer beş erkek, kuzeybatıdan gelen Mandiljara ve Gududjara halkından kişilerdi. Ruppi'nin halkı Budijara'ydı ve burası onların geleneksel topraklarıydı.

Ziyaretçiler hediye olarak iki pişmiş emu bacağı, çay, şeker, un ve tütün getirmişlerdi. Herkes çok etkilenmişti. Ruppi, bunun Jigalong'daki patronun haftalık olarak dağıttığı yiyeceğin sadece bir bölümü olduğunu duyduklarında ziyaretçilere şaşkınlıkla baktıklarını açıkladı. O akşam, ateşin etrafında oturmuş, yemek yerken, ziyaretçileri onlara çölde Marduları korkutan dehşet verici olayları anlattı.

"Bize tabanca adını verilen güçlü silahlar kullanan beyazlardan söz ettiler. Babam onlara tabancanın nasıl bir şey olduğunu bildiğini söyledi.

Daha önce görmüş,” dedi Ruppi. “Ülkenin bu tarafından geçen beyazlar yemek için emu ve kanguru vururken tabancalarını kullanmışlar.”

Budidjaralar çok meraklanmış ve korkmuşlardı. Hiç ses çıkarmadan oturup alevleri seyretmişlerdi. Kadınlar ayağa kalıp karanlığın içinde kaybolmuşlar ve biraz sonra kucaklarında odunlarla gelmişlerdi. Erkekler kampa dönmüşlerdi, “erkek meseleleri” konuşacaklardı. Tartışmaları bütün gece devam etmişti. Sonunda, diğer gruplara ilişkin bütün haberler alındıktan ve aileyle ilgili bütün dedikodular paylaşıldıktan sonra, yaşlı Gundu karılarının yanına dönmüş ve uykuya dalmıştı. Ruppi ziyaretçilerle birlikte kalmış, onların yanında uyumuştu.

Sabahın ilk ışıklarıyla uyanan yaşlı adam poposundaki ve bacaklarındaki tozları silkelemiş, kıldan kemerini beline bağlamış ve kamptan uzaklaşmıştı. Odun toplayıp geri dönmüştü. Önceki geceden kalan külleri temizleyip ateş yakmıştı.

“Bukala, bukala,” diye seslenmişti. Yanıt alamayınca tekrarlamıştı: “Bukala, bukala.” Bu kez herkes onu duymuştu. Kamp hareketlenmeye başlamıştı.

Kahvaltıdan sonra Gundu, Jigalong’a yerleşmek üzere topraklarından ayrılacaklarını bildirmişti. Ziyaretçiler bunun doğru bir karar olduğu konusunda onu ikna etmişlerdi. Kimse şaşırmamıştı, kadınlar böyle bir karar alınacağını tahmin ediyorlardı. Beyazlar tarafından topraklarından kovulmamış olsalar da, bütün erkekler bu koşullarda yapılacak en doğru şeyin bu olduğu konusunda bileşiyorlardı. “Orada güvende olacağız,” demişti Gundu. “Üstelik oğlum bana evlenmek için bekleyen Banaka erkekleri ve kızları olduğunu söyledi. Kızlarım için koca, oğlum için de karı bulacağız yani.” Sesinde memnuniyet vardı. Ailesi Jigalong’a vardığında, potansiyel eşlerin onlara yiyecek ve tütün hediye edeceğini biliyordu.

Adam ayağa kalkmış, kıldan kemerine soktuğu mızrakları, bumerangları ve daha küçük silahları kavramıştı. Diğer erkekler de aynı şeyi yapmışlardı. Gizli ve kutsal eşyalarının meraklı gözlerden uzak olduğundan emin olmak istiyorlardı. Kadınlar yemeğin geri kalanını toplamışlar; çok önemli bir hediye olan kanvas su çantasını da almışlardı.

“Bukala, bukala,” demişti yaşlı adam. “Önümüzde uzun bir yol var. Artık gidelim.” Yüzünü tavşan geçirmeyen çit boyunca uzanan Nabberu Gölü’ne, güneydoğuya dönmüştü.

Erkekler önden, kadınlar da onların peşlerinden gidiyorlardı. Yaşlı adam yanına iki köpek almıştı. Kadınlar da yanlarında iki sıska köpekle yollarına devam ediyorlardı. İkindi vakti bir yerde durup ateş yakmışlardı. Taze et pişirmişlerdi. Bu etin küçük bir bölümünü yemişler; kemikleri ve diğer artıkları köpeklere vermişlerdi. Geri kalan kısmı da ertesi güne saklamışlardı. Buralarda büyük hayvan bulmaları zordu; ancak yabani hindi ve goanna'lar avlamayı başarmışlardı.

Tavşan geçirmeyen çite vardıklarında, Savory Deresi'ne doğru ilerlemeye başlamışlardı. Yolculuk birkaç gün sürmüştü. Güneş doğarken yola koyuluyorlar, öğlene kadar yürüyüp biraz dinleniyorlar, hava kararana dek yürümeye devam ediyorlardı. Geceleri kamp yapıyorlardı.

"Jigalong'a vardığımızda," dedi Ruppi, "ağabeyim bizi nehir kıyısındaki kampa götürdü. Burası tavşan geçirmeyen çite yakındı."

O gece, çölden yeni gelenler "uygarlıkla" tanıştırılmışlardı. Beyazların yemeklerini yemişler, onların şapkalarını takmışlar, rahatsız giysilerini giymişlerdi. Birkaç gün sonra kadınlar kampın çevresinde çeşitli renk, uzunluk ve modellerde bir değil, iki-üç giysi giyerken görülmüşlerdi. Kimse onlara bir kerede tek bir giysi giymeleri gerektiğini söylemeyi akıl edememişti. Elbiseleri nasıl giymeleri gerektiğini bilmiyorlardı. Bir elbise kirlendiğinde bir başkasını giymeleri gerektiğini söyleyen de olmamıştı.

"Bize her şeyi örtmemiz gerektiğini, patronun çıplak insanlar görmek istemediğini söylemişlerdi," dedi Ruppi. "Önceleri giysileri giymekten hiç hoşlanmadık, ama mecburduk, başka seçeneğimiz yoktu."

Çölde hiçbir şey giymeden, çıplak dolaşan bu insanlar, insanın çıplaklığının yiyecek ve kutsal yer aramayla ilgisini anlayamıyorlardı. Mardular aynı zamanda uyum sağlamak zorunda oldukları tek yabancıların beyazlar olmadığını fark etmeye başlamışlardı. Bir de at adı verilen hayvanlar vardı. Atlara verilen Aborijin adı Yowada idi. Atların yanı sıra sığırlar koyunlar, tilkiler ve tavşanlar gibi önemli hayvanlar bulunuyordu.

Tavşanlar bu sıcak ve kurak iklime hemen uyum sağlamışlar, tehlikeli bir hızla büyüyüp çoğalmaya başlamışlardı. Tavşan nüfusunu kontrol altına almak için, 1907 yılında tavşan geçirmeyen çit yapılmıştı. Batı Avustralya'da çit 1834 kilometre uzunluğundaydı. O günkü hükümet, iyi yapılmış ve korunmuş, dikenli tellerle çevrilmiş bir çitin doğu eyaletlerinden gelen tavşanların Batı Avustralya'yı istila etmesini engelleyeceğini söylemişti. Ancak bu teorinin yanlış olduğu ortaya çıkmıştı.

Batı Avustralya tarafındaki tavşanların sayısı Güney Avustralya tarafındakilerden fazlaydı.

Çitin stratejik noktalarına küçük kulübeler konmuştu. Çit yapımcıları buralarda gözlemci olarak duruyor, çiti sürekli kontrol altında tutuyor, sellerin, yangınların, emuların ya da kanguruların verdiği bir zarar söz konusu olduğunda duruma hemen müdahale ediyorlardı. Develere ya da atlara binip çit boyunca gidip geliyorlardı. Her biri 240 kilometreyi kontrol etmekle yükümlüydü.

Tavşan geçirmeyen çit, çöl bölgelerinden göç eden Mardudjaralar da dâhil olmak üzere herkes için önemli bir sınır işareti olmuştu. Tavşan geçirmeyen çite vardıklarında, Jigalong’a doğru ilerlemeye başlıyorlardı.

Yaşlı Gunbu ve ailesi Jigalong’a yerleştiler. Gunbu’nun iki kızı Mandildjara grubundan Banaka erkekleriyle, en küçük kızı da Gudidjara grubundan bir Banaka genciyle evlendi. Kadınlardan birinin, Minden’in Maude adında bir kızı oldu.

Jigalong’a yerleştikten beş yıl sonra, Maude’nin büyükannesiyle büyükbabası öldü. Yaşlı Gunbu bir gece yatağına yattı ve bir daha hiç uyanmadı. İlk karısı Maupi, Maude’nin büyükannesi göğüs enfeksiyonu geçirdi ve iyileşemedi. Gunbu’nun ikinci karısı, Ruppi’nin annesi Duddi, oğlu ve geliniyle birlikte Balfour Downs çiftliğinde yaşamaya başladı.

Maude sıcak, sevgi dolu bir ortamda büyüdü ve herkesin hayatına neşe ve kahkaha kattı. Yaşına göre çok ufak tefekti, ancak bu onun yakın kamplardaki yaşıtlarıyla oyunlar oynamasını engellemiyordu. Maude onlara ne kadar becerikli olduğunu kanıtlamıştı.

Noel tatillerinde hemen herkes kampından ayrılıyor ve “büyük toplantıların” yapıldığı yerlere gidiyordu.

Beşinci Bölüm

Jigalong, 1907 yılında bir hükümet durağı olarak kuruldu. Tavşan geçirmeyen çit boyunca gidip gelen, çite takılan ağaç dallarını ve yabani otları temizleyen, dikenli tellere takılarak ölen hayvanların cesetlerini kaldırıp atan görevliler için düşünülmüş bir yerdi burası. Durağın şefi, aynı zamanda Aborijinlerin Koruyucusu idi. O zamanlar duraktaki kadro iki erkekten oluşuyordu; beyaz kadınlar daha sonra geldi.

Çölden gelen Mardulara yiyecek, giysi, tütün ve battaniye dağıtılıyordu. Durak, bölgedeki göçmenlerde merak ve ilgi uyandırmaya başlamıştı. Küçük gruplar halinde gelip buranın nasıl bir yer olduğunu, kendileri için neler sunabileceğini görmek istiyorlardı. Yaşlılar yaşadıkları zorluklardan ve sürekli yiyecek aramaktan yorgun düşmüşlerdi. Yiyecek bulmak artık iyice zorlaşmıştı. Ancak daha da önemlisi, beyazların saldırısına uğramaktan korkmaksızın güven içinde uyuyabilecekleri bir sığınak istiyorlardı. Gençler hâlâ kuşkulu ve endişeliydiler; ancak uysallıkla büyüklerine eşlik ediyorlardı.

1930'larda Jigalong'daki sayılar düzenli olarak artmaya başladı, Çölden gitgide daha fazla insan geliyordu. Büyükler, Jigalong'un, kutsal ve gizli törenlerini düzenleyebilecekleri ana kamp olmasına karar verdiler. Çöldeki sığınaklardan kutsal nesneler getirilip buraya gömüldü. Böylece buranın "sürekli kalınacak bir yer olduğu" ilan edilmiş oldu. Bölgeye gelip yerleştiklerinde, insanlar göçebe yaşam tarzından tamamen vazgeçmediler, ancak yarı göçebe yaşama da uyum sağladılar. Yiyeceğin sürekli ve bol bol bulunduğu yerlerde kaldılar. Hükümetin verdiği yiyeceklere takviyede bulunmak istediklerinde de avlanmaya ve geleneksel yiyeceklerinden toplamaya gittiler. Bu, düzenli bir hafta sonu etkinliği haline geldi.

Her yılın sonunda, tatilde büyük bir toplantı düzenleniyordu. Bu günlerde bütün kültürel ritüeller ve törenler gerçekleştiriliyordu. Genç oğlanlar kabul kamplarına katılıyorlardı; genç kızlar durn-durn olmuşlarsa bilgur'larına veriliyorlardı. Tıpkı diğer kızlar gibi, Maude de bilgur'unun kim olduğunu biliyordu. Daha bebekliğinde kararlaştırılmıştı bu. Bu nedenle her yıl anne-babasıyla birlikte törenlere katıldığında, onlardan

ayrılma zamanının henüz gelmemiş olmasını diliyordu. Sonunda vaktin geldiği bildirildiğinde, o da ailesi de buna henüz hazırlıklı değildi.

“Ben kendime eş olarak Maude’yi istemiyorum. Onun kuzinini istiyorum,” dedi sözlüsü toplantıda. Maude başını eğdi; diğerlerinin, yüzündeki mutluluk ve rahatlık dolu ifadeyi görmesini istemiyordu. Ailesi ayağa kalktı ve sözlüsüne bağırdı. Maude o zamanlar on altı yaşındaydı ve ne kadar kibar ve cömert bir adam olsa da yaşlı Gilbu ile evlenmek istemiyordu. Bu reddedilme karşısında çok üzülmüş ve aşağılanmış gibi davranmaya çalıştı. Olayların böyle gelişmesi hoşuna gitmişti; bir değişiklik olmamasını diliyordu. Yaşıtı birçok kızdan daha şanslıydı. On iki yaşındayken, Maude durağın şefi Bay Hawkins’in ev işlerine yardımcı olmak üzere eğitilen ilk Mardu kızı olmuştu. Çok zeki bir kızdı; İngilizceyi çabucak öğrenmişti. Bay Hawkins çoğu zaman ondan tercümanlık yapmasını ve yeni gelenlerle sırasında iletişim sağlamasını istiyordu. Maude mutlu ve güvenilir bir çalışan olduğunu kanıtlamıştı.

Babası Willabi ve iki amcası, tavşan geçirmeyen çit ekibiyle birlikte çalışıyordu. Onlar işe başladığından beri farklı koruma görevlileri görev almıştı. Yeni gelen adam iyi bir patrondu; onu çok seviyorlardı. Adam bazen onlarla birlikte kampta kalıyor, Maude’un ailesiyle birlikte yemek yiyordu. Maude’un annesiyle teyzelerinin pişirdiği kanguru etine bayılıyordu. İşçiler zaman zaman işbaşındayken de sıcak yemek istiyorlardı.

Bir gün annesi, Maude’un giydiği ince pamuklu giysinin ona çok dar geldiğini, karnını sıktığını fark etti. Önce kızının iyi beslendiği için şişmanladığını düşündü; ancak çok geçmeden tek çocuğunun hamile olduğunu fark etti. Bir akşam Willabi eve döndüğünde kuşkularını kocasına da anlattı.

Bebeğin babasının kim olduğunu bilmek istiyorlardı. Maude, sözlüsü tarafından reddedildiğinden beri zamanının büyük bölümünü onlarla birlikte geçiriyordu. Willabi, kahvaltıdan sonra, işe gitmeden önce kızıyla konuşmaya karar verdi. Maude’un akrabalık yasalarına karşı gelmediğini, yanlış bir gruptan biriyle birlikte olmadığını duyunca çok rahatladılar. Çocuğun babası patrondan başkası değildi. Adamın adı Thomas Craig idi. Birkaç yıl boyunca tavşan geçirmeyen çitte görev yapacak olan bir İngilizdi. Dumbleyung bölgesinde Grace Gölü civarında bir çiftlik satın alabilecek kadar iyi para kazanıyordu.

Aile, dağıtılan yiyecekleri almak ve haberlerle dedikoduları duymak için durağa gitmediği zamanlarda Bunda-Bunda'da kalıyordu. Yaz gelip geçmişti; kampta soğuk rüzgârlar esmeye başlamıştı. Dev kamp ateşleri yakılıyordu; Maude'un annesi ve teyzeleri kendilerine alevlerin erişemeyeceği, sıcak bir yer arıyorlardı. Önce yüzlerini ateşe dönerek ayakta dikiliyorlar, bu arada ellerini de uzatıp ısıtıyorlardı. Sonra arkalarını dönüp sırtlarını ısıtmaya çalışıyorlardı.

'Keşke şu soğuk çöl rüzgârları dursa,' diye düşündü Maude. Midesi bulanıyordu, yediği emu yüzünden olmalıydı. Annesine karnının ağrıdığını söyledi, ama tuvalete gittiğinde de bir şey değişmiyordu. Annesiyle teyzeleri onun hareketlerini yakından takip ediyorlardı.

"Bebek yakında gelecek," diye fısıldadı teyzelerinden biri. Diğerleri onaylar gibi başlarını salladılar.

"Gel kızım," dedi annesi yumuşak bir sesle. "Gidip nehrin kıyısında kamp yapalım. Orada toprak yumuşaktır. Ateş de yakarız. Bebeğin yakında gelecek."

Maude kendini daha da kötü hissetmeye başlamıştı. Karnına giren korkunç ağrılar sırtına ve beline yayılıyordu. Güçlükle üç kadının peşinden gitti. Nehrin kıyısına vardıklarında hemen büyük bir ateş yaktılar.

"Sen battaniyelerin üzerine uzan, ateşe fazla yaklaşma," dedi annesi.

Teyzesi araya girdi. "Sırtüstü uzan." İki teyzesi Maude'un elbisesini sıyırdılar ve şiş karnına masaj yapmaya başladılar. Annesi endişeli gözlerle onları izliyordu.

İki kadın Maude'un karnını uzun uzun ovdular. Sonunda rahim ağzında bebeğin başını gördüler.

"Wandi," dediler teyzeler genç anneye. "Muda muda wandi."

"Bak," dedi Gauldi Teyze, büyükannenin görmesi için bebeği kaldırarak. Kız kardeşler bebeğin vücudunu amniyotik sıvıdan temizlemek için sıcak ve kuru kumla ovmaya başladılar. Büyükannenin de, bebeği kötü ruhlardan koruyacak ritüelleri yerine getirmesi gerekiyordu.

Kadın birden bağırmaya başladı. "Şuna bak! Bu, hayatımda gördüğüm en çirkin bebek. Yüzüne bakılmayacak kadar çirkin. Büyüdüğünde çok yaramaz bir kız olacağından eminim!" Doğuma tanık olan kötü ruhların bebeğe zarar vermemesi için, torununa her türlü hakareti ediyordu. Ritüel tamamlandıktan sonra büyükanne ayağa kalktı.

"Sen uyu, her şey yolunda," dedi Gauldi Teyze Maude'a.

Erkekler tavşan geçirmeyen çitteki işlerinden evlerine dönene kadar kadınlar nehir kıyısında kaldılar. Maude'un babasının, amcalarının ve beyaz işçinin iki gün içinde eve dönmesi bekleniyordu. Patron, yani bebeğin babası, ertesi hafta Jigalong'a dönecekti. O gelene kadar bebek isimsiz kaldı. Babası kızına, kız kardeşinin ismi olan Molly adını verdi.

Molly altı haftalık olduğunda, Maude onu şef Bay Keeling'e götürdü. Çocuk pamuklu beze sarılmıştı ve annesinin kollarında huzur içinde uyuyordu. Bay Keeling bebek için iyi dileklerde bulundu ve Maude'a hediyeler verdi.

Molly büyüyüp çok güzel bir kız oldu. Annesi onunla gurur duyuyordu. Babası da ona durmadan güzel giysiler, renk renk kurdeleler getiriyordu. Ailenin diğer üyeleri de hediyelerden paylarını alıyorlardı. Bu hediyelerle çevredeki diğer insanlara hava atıyorlardı.

Biraz daha büyüyünce, Molly, "Keşke bu kadar açık renk tenli olmasaydım. O zaman tek başıma oynamak zorunda kalmazdım," diye düşünmeye başladı. Zamanının çoğunu yalnız başına oturarak, nehir kıyısında, ailesinin kamp yaptığı yerlerde oynayarak geçiriyordu. Toza bulanmış gibi görünen küçük kız, koyu renk tenli arkadaşlarının arasında hemen göze batıyordu. Mardu çocukları onu aşağılıyor, incinmesine neden olacak şeyler söylüyorlardı. Bazıları ne Mardu ne de wudgebulla olduğu için melez bir köpekten farksız olduğunu söylüyorlardı. Maude bildiği tek tepkiyi gösteriyordu. Bir avuç kum ya da taş alıyor, kendisine hakaret eden kişinin yüzüne fırlatıyordu. Bazen de eline bir sopa alıp onları kovalıyordu. Bir süre sonra hakaretlere alıştı; hâlâ inciniyor, ama belli etmiyordu. Bir sabah, Molly dört yaşındayken, annesi ona heyecan verici haberler verdi. İki teyzesinin de küçük kızları olmuştu ve onlar da kendisi gibi muda-muda'ydı.

Molly'nin sorduğu ilk soru "Jigalong'a ne zaman gelecekler?" oldu. Çok mutluydu. İki kardeşi vardı artık.

Önce Jigalong'un güneybatısında, Mad Doneky Well'de doğan Daisy geldi. Onu kuzeybatıda, Walgun Durağı'nda doğan Gracie izledi.

Bay Keeling, Molly ve Gracie ile yakından ilgileniyordu. Bir sabah çocukların oyununu izlerken, Mardu çocuklarının iki kıza ne kadar kötü davrandıklarını ve haksızlık ettiklerini fark etti. Perth'te bulunan Yerli İlişkileri Departmanı'na bir mektup yazarak, bu çocukların Jigalong'dan uzaklaştırılmalarının onlar için daha iyi olacağını söyledi. Raporunda,

kızların bulundukları yerde siyahlarla eşit fırsatlara sahip olmadıklarını belirtti.

Binlerce mil güneyde, politikacılar ve resmi görevliler, Molly, Daisy ve Gracie gibi çocukların kaderini tayin etmeye çalışıyorlardı.

Resmi makamlar artık geleneksel ya da saf kan Aborijinlerden çok, melez veya yarı Aborijin çocuklarla ilgileniyorlardı. Yarı Aborijin çocukların, koyu renk tenli akrabalarına oranla daha zeki olduklarına, ayrı bir yerde tutulup hizmetçi ya da işçi olarak eğitilmeleri gerektiğine inanılıyordu. Bu çocukların refahını sağlayacak ve eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak politikalar geliştiriliyordu. Molly, Daisy ve Gracie, beyazların kendileri için düşündüklerinden habersizdiler. Onlar da beyaz bir babadan olma çocuklar için tasarlanan planın bir parçası olacaklardı. Anneleri rasgele cinsel ilişkide bulunmakla suçlanıyordu. Eleştirilerin bir bölümünde haklılık payı vardı. Beyaz erkekler, kendi toplumlarına geri dönene kadar cinsel ihtiyaçlarını yerli kadınlarla gideriyorlardı.

Batı Avustralya hükümeti, babası beyaz olan Aborijin çocuklar için iki kurum oluşturmaya karar verdi. Biri güneybatıda, Katanning yakınlarında Carralup Merkezi idi. Diğeri de Perth’in kuzeyinde, Mogumber’a 13 kilometre uzaklıkta Moore River Yerli Merkezi’ydi. Çocukların doğumları kaydedilmemiş olsa da çiftlik sahipleri onları günlüklerine kaydediyordu; bu nedenle yetkili makamların, yerlerini saptamaları çok kolaydı. Ayrıca Pilbara’da eskisi kadar hareketli günler yaşanmıyordu. Bu nedenle resmi görevliler bir yerden başka bir yere giden bir aileyi kolayca fark edebilirlerdi.

Devriyeler her tarafı dolaşıp Aborijin çocukları ailelerinden alıyor ve kilometrelerce güneye gönderiyordu. Her yarı Aborijin çocuk annesi, yavrusunun kendisinden alınabileceğini, buna asla engel olamayacağını biliyordu. Bu nedenle birçok kadın hastane yerine çalıların arasında doğum yapmayı tercih ediyordu. Hastanede doğum yaparlarsa, bebeklerinin daha doğar doğmaz ellerinden alınacağına inanıyorlardı.

Yıllar geçti, mevsimler mevsimleri kovaladı. İki yıl süren bir kuraklık yaşandı, toprağa tek damla yağmur düşmedi. Bunun dışında olağandışı hiçbir şey olmadı. Hayat ve doğa döngüsü devam ediyordu. Molly, Daisy ve Gracie, hakaretlerden ve alaylardan kurtulmuşlardı. Diğer çocuklar onların farklı olduğunu fark edince, yaşamları normale dönmüştü. Yine de üçlü, olabildiğince toplum içine karışmamaya çalışıyordu.

Üç kız nereye giderlerse gitsinler, onları yakından izleyen ve davranışlarını kaydeden biri mutlaka oluyordu. Murra Munda'dan Bayan Chellow da 9 Aralık 1930 tarihinde bunu yapmış ve Yerli İlişkileri Görevlisi'ne şunları yazmıştı:

Murra Munda
9 Aralık 1930

Bay Neville
Aborijin Hakları Koruyucusu
PERTH

Jigalong'da iki melez kız var. Molly 15, Crissy (Gracie de deniyor) 11 yaşında. Bence onların, beyazların arasında ne kadar yabanileştiklerini görmelisiniz.

Bayan Chellow
(Yerli İişkileri Departmanı; Dosya No: 175/30)

Kızlar, sevgi dolu, şefkatli bir ailede büyüdükleri için şanslıydılar. Evde pohpohlanıp şımartılıyorlardı. Herkes onlara uğradıkları hakaret ve tacizleri unutturmaya çalışıyordu. Büyükbabaları bile onları yürüyüşe götürüyor, yüzlerinden ayak parmaklarına kadar bütün bedenlerini kömür tozuyla boyuyordu. Söylediğine göre bu toz onların bütün sorunlarını çözecekti. Ten renklerini karartacak, bütün alayların ve aşağılamaların sona ermesini sağlayacaktı. En önemlisi de onların ailelerinden uzaklaştırılmalarına engel olacaktı. Doğu Pilbara bölgesinde melez ya da yarı Aborijin çocukların sayısı gün geçtikçe artıyordu. Yine de doğum oranı, güneybatıdaki doğum oranıyla karşılaştırma kabul etmezdi.

1930 yılı Temmuz aynıda bol bol yağmur yağdı. Mardular sık sık yürüyüşe ve avlanmaya gittiler. Bütün Mardular ılık havayı severdi. Böyle zamanlarda gökyüzü ağaçların arasından masmavi parlar, yemyeşil çimenler büyürdü. Ancak bütün güzellikler gibi bu da kısa sürerdi.

Molly ve Gracie aileleriyle birlikte çok güzel bir hafta sonu geçirdiler. Tatlı patates için çukur kazdılar, çiçek topladılar. Sonra da bu çiçekleri kampta kalan yaşlılarla ve köpeklerle paylaşmak için eve götürdüler. Tatlı, serinletici bir içecek elde etmek için demetleri bir kova suya koydular.

Avlanan hindiler pişirildi ve paylaştırıldı. Yemekten sonra, iyice bitkin düşen kızlar döşeklerine kıvrılıp uyuyakaldılar.

Ertesi sabah, Molly'nin üvey babası Galli, şalak vakti kalkıp ateş yaktı. Kendine çay yapıp bir ağacın gölgesine oturdu. Hâlâ uyuyan iki eşine baktı ve "Haydi, uyanın!" diye seslendi. Kadınlar kıpırdanmaya başladılar. Galli ağzına bir parça tütün atıp çiğnemeye başladı, sonra da yere tükürdü.

Mardular beyazların tütününü tercih ediyorlardı. Çünkü bu tütün daha güçlüydü ve uzun süre dayanıyordu.

Maude, Galli'nin ikinci karısıydı. O ve diğer eş, akrabalık sisteminde aynı gruba aittiler. İkisi de Garimara idi; Galli için eş kategorisiydi bu. İkisi birlikte bütün aile için kahvaltı hazırladılar ve önceki gün avlanan hayvanların etlerini pişirdiler. Herkes çok verimli ve eğlenceli bir gün geçirdikleri konusunda hemfikirdi.

Molly ve Daisy kahvaltılarını bitirdikten sonra, kirli çamaşırları götürüp derede yıkamaya karar verdiler. Geri döndüklerinde tertemiz ve tazelenmiş görünüyorlardı. Ailenin diğer üyeleriyle birlikte öğle yemeği yiyip çay içtiler. Tam yemek bitmişti ki kamp köpekleri havlamaya, büyük bir gürültü yapmaya başladı.

Sahipleri "Kesin sesinizi!" diye bağırdı ve taş fırlattı. Köpekler sızlanarak süklüm püklüm uzaklaştılar.

Sonra bütün gözler gürültünün geldiği yöne döndü. Biraz ileride uzun boylu, beyaz bir adam duruyordu. Üzerindeki haki giysilerden çiftçi olmadığı anlaşılıyordu. Herkesin içini bir korku ve endişe kapladı; kader günü gelmişti anlaşılan. Hükümetin peşlerine düşmesinin an meselesi olduğunu biliyorlardı. Aborijinlerin Koruyucusu Memur Riggs sonunda konuştuğunda, sesinde otorite ve kararlılık vardı. Aile üyeleri onun, çocuklarını alıp götüreceğinden emindi.

"Molly, Gracie ve Daisy'yi almaya geldim. Üç melez kızı Moore River Yerli Merkezi'ndeki okula götüreceğim," dedi Riggs.

Yaşlı adam, Riggs'in söylediklerini anladığını göstermek istercesine başını salladı. Diğerleri başlarını öne eğdiler; kızlarını kendilerinden koparacak olan adamın yüzünü görmek istemiyorlardı. Gözlerinden yaşlar süzülüyordu.

"Haydi, kızlar," dedi Riggs. "Yanınıza bir şey almanıza gerek yok. Biz daha sonra ihtiyacınız olan şeyleri alırız."

İki kız ayağa kalktı. Riggs birinin eksik olduğunu fark etmişti. “Diğer kız, Daisy nerede?” diye sordu.

“O annesi ve babasıyla birlikte Murra Munda’da,” diye karşılık verdi yaşlı adam.

“Murra Munda’da da, Jimbalbar’da da değil. Buraya gelmeden önce oralara baktım,” dedi Riggs. “Acele edin, bir an önce yola koyulmak istiyorum. Önümüzde uzun bir yol var. Siz atla gelebilirsiniz.” Dizginleri Molly’ye uzattı.

Kızları almak için bu kadar yol katetmek zorunda kalmak canını sıkmıştı.

Molly ve Graeie sessizce ata bindiler. Yanaklarından yaşlar süzülüyordu. Yola koyuldular. Annelerinin çığlıklarını, babalarının, amcalarının ve kuzenlerinin hıçkırıklarını duyuyorlardı. Yalnızca bir kez dönüp arkalarına baktılar. Kampta kalanlar sivri nesnelerle bedenlerine, kafalarına vuruyorlar, üzüntülerini ancak böyle ifade edebiliyorlardı.

Molly ve Gracie korku ve üzüntüyle önce sessizce ağlamaya başladılar. Sonra kendilerini kontrol edemez oldular. Sevdiklerinin dövündüklerini, gözyaşlarının başlarındaki kesiklerden akan kana karıştığını görmek acılarını daha da artırmıştı. Kamptakiler çocuklarının yasını şimdiden tutmaya başlamışlardı ve bu yas çok uzun sürecekti.

Durağa vardıklarında, Molly ve Gracie attan indiler ve Memur Riggs’in peşinden arabaya gittiler.

Şef Bay Hungerford onları durdurup Riggs ile konuştu.

“Bacağını kırmış olan bir yerli kadın var. Nehrin karşı tarafındaki kampta. Gelmişken bir bakar mısınız Memur Riggs?”

“Tabii, bakarım,” diye karşılık verdi Riggs.

Hungerford, “Ben de seninle geleyim,” dedi. “Şu yerli çocuk Tommy’nin atıyla arabasını ödünç alalım. Ona borcumuzu yiyecekle öderim.”

Riggs, kadının bacağına ilk müdahaleyi yaptıktan sonra onu Marble Bar Hastanesi’ne götürmeleri gerektiğini söyledi. “Onu yavaşça arabaya bindirin,” dedi kadının iki erkek kardeşine.

Hungerford arabada Riggs’in yanına oturdu. “Bu arada, diğer kadın, Nellie de geldi. Onun da hastaneye gitmesi gerekiyor.”

“Tamam,” dedi Riggs. “Ama önce Frank Matthews ile görüşmem ve buradaki hiçbir yerliyi muayene ya da tedavi etme hakkına sahip olmadığını

hatırlatmam gerek. Bu işi bize bırakmak zorunda. Bu bölgede Aborijinlerin koruyucusu biziz."

Memur Riggs, Koruma Hakları Düzenlemesi'ni kastediyordu.

Bacağı kırık olan kadın, Mimi-Ali, at arabasından indirilip Molly ve Gracie'nin olduğu arabaya taşındı.

"Tommy!" diye bağırdı Memur Riggs. "Atınla arabanı Walgun'a götür ve beni orada bekle! Molly ve Gracie, siz önde benimle oturun. Nellie, sen arkada Mimi-Ali ile birlikte oturabilirsin."

Yarım saat sonra, Riggs'i Matthews karşıladı. "Bu kez araba dolu," dedi, memur arabasından inerken.

"Evet, biliyorum. İki hasta yerli kadın getirdim. Bu da bana seninle konuşmam gereken bir şey olduğunu hatırlattı."

Riggs, Aborijin Koruyucularının görevlerini açıkladı ve Matthews'u bu sorumlulukları üstlenmemesi gerektiği konusunda uyardı.

"Ben gitsem iyi olur," dedi sonra. "Daisy'yi aramam gerek. Bir dahaki gelişimde seni ararım."

Riggs arabasını Walgun Çiftliği'nin önüne park etti. Çiftliğin yöneticileri Bay ve Bayan Cartwright onu kapıda karşıladılar.

"Merhaba," dedi Don Cartwright, ziyaretçisiyle el sıkışırken.

Karısı sıcak bir tavırla gülümsedi. "İçeri gelip çay, içmez misiniz?"

"Teşekkür ederim, ama vaktim yok. Şu melez kız Daisy'yi bulmam gerekiyor. Buralarda bir yerlerde ya da Murra Munda'da olmalı. Molly ve Gracie arabadalar. Jigalong'dan Mimi-Ali ve Nellie de var. İkisinin de tedavi görmesi gerekiyor."

"Melez kızları nereye götürüyorsun?" diye sordu Bayan Cartwright.

"Moore River Yerli Merkezi'ne gidecekler. Orada, hayata kamptakine oranla çok daha iyi hazırlanacaklarına inanıyoruz." Riggs bunu kendinden emin bir tavırla söylemişti.

"Arabayı burada bırakacağım. Ama önce kadınları yerli işçiler kampına götürmem gerekiyor. Molly ve Gracie'yi de yanıma alacağım. Ortadan kaybolmalarını istemem."

Memur Riggs kampa doğru ilerledi. Tommy de at arabasıyla onu arkadan takip ediyordu. Biraz sonra Riggs ve Tommy evlerin, çalıların, arasında, ailesiyle birlikte kampta olan Daisy'yi aramaya başladılar. Onu bulmak Riggs'in tahmin ettiğinden çok daha zor oldu. At sırtında Jimbalbar'ı ve Murra Munda'yı dolaşması gerekti. Sonunda kızı bulmayı

başardı. Arama çalışması sonucunda o kadar yorgun düşmüştü ki, Riggs geceyi Walgun'da geçirmeye karar verdi. Yolcular, kampta Gracie'nin annesi Lilly, büyükannesi Frinda ve birkaç akrabasıyla kaldılar.

16 Temmuz sabahı 3:30'da, Memur Riggs şiddetli bir yağmurun başladığını fark etti. Eğer böyle devam ederse yollar daha da tehlikeli hale gelecekti. Bu nedenle bir an önce yola çıkmaya karar verdi.

"Yanımda üç yerliyle yolda mahsur kalmak istemem." diye açıkladı Cartwright'a.

"Anlıyoruz," dedi Cartwright. "Döndüğünde görüşürüz. İyi yolculuklar."

"Teşekkür ederim. Artık yola çıksak iyi olur. Kadınlar şimdiye kadar kahvaltılarını bitirmiş olmalılar. Gidip onları alayım. Konukseverliğin için teşekkürler."

Gracie'nin annesi, yaşlı büyükanne Frinda ve diğer akrabalar kampta bağrışıp ağlamaya başlamışlardı.

"Worrah! Worrah! Torunlarımı götürüyor!" diye ağlıyordu yaşlı kadın. Büyük bir güçlükle eğildi, çay kutusunu alıp olanca gücüyle başına vurdu. O ve diğer kadınlar daha yüksek sesle ağlamaya başladılar; kızların gidişi yüreklerini paramparça ediyordu. Belki de onları bir daha hiç göremeyeceklerdi. Kızlar da ağlıyorlardı. Sonunda sesler öylesine yükseldi ki onları götürecek olan araba bahçe kapısına doğru ilerlemeye başladı. Kızların her biri annesinin ve büyükannesinin kollarından koparılıp alınacak olmanın acısını yaşıyordu.

Araba yolda ilerleyip gözden kaybolurken, büyükanne yerde iki büklüm oldu. Bir yandan torunlarının isimlerini haykırıyor, bir yandan da bu ayrılığa neden olan insanlara küfürler yağdırıyordu. Kadınlar çocuklarının neden kendilerinden koparıldığını soruyorlardı. Rüzgârın taşıdığı ağlama sesleri ve haykırışlar evlerin duvarlarında yankılanıyordu. Ama kimse onları dinlemiyor, kimse onları duymuyordu.

Üç kızın gidişinden iki saat sonra, Gracie'nin çok üzgün ve öfkeli olan annesi hâlâ yere oturmuş bir halde iki yana sallanıp duruyordu. Maude ve kayınbiraderi at arabasıyla oraya gelmişlerdi. Hem olan bitenleri konuşmak hem de birbirlerine destek olmak istemişlerdi. Bir süre sonra kadın biraz olsun sakinleşti ve Gracie'nin beyaz babasına, Alf Fields'e ağız dolusu küfür etmeye başladı. Alf, biraz ileride sessizce duruyordu. Kadın ona yarı

kendi dilinde yarı İngilizce bağırıyor, küçük yumruklarıyla göğsüne vuruyordu.

“Neden onlara engel olmadın?” diye haykırdı öfkeyle.

“Kızımı götürmelerine engel olamazdım. Evet, o benim de kızım,” dedi Alf üzgün üzgün. İdolü olan İngiliz şarkıcı F. Gracie Fields’in adını verdiği siyah saçlı kızıyla gurur duyuyordu.

Kızının annesine, Memur Riggs’in hükümetin bir temsilcisi olduğunu açıklamaya çalıştı. Ona müdahale etmeye ya da engel olmaya çalışan biri tutuklanıp, adalete karşı geldiği için mahkûm edilirdi. Gracie’nin annesi dinlemiyordu bile.

“Sen de beyazsın, senin sözünü dinlerler. Git, onlarla konuş,” diye yalvardı kadın yumuşak bir sesle.

“Üzgünüm, ama elimden bir şey gelmez. Kızımı götürmelerine engel olamam.”

Kadın bu bahaneyi kabul edemezdi. Kızını kurtarmak için kılını bile kıpırdatmadan öylece dikilen Alf’i affetmesi de mümkün değildi. Eşyalarını topladı ve Viluna’ya taşındı.

Altıncı Bölüm

Üç kız da şafak vaktinden önce kalkmaya alışkın değildi. Bu nedenle arabada uyuyakaldılar. Gözlerini açtıklarında, düşündüklerinden daha uzun bir süre uyumuş olduklarını fark ettiler. Ethel Deresi’ni ve Roy Hill çiftliklerini geçmiş, anayola çıkmışlardı. Engebeli, tozlu topraklı bir yoldu bu. Arabanın içinde tozdan göz gözü görmez olmuştu.

Kızlar o kadar bitkin düşmüşlerdi ki artık ağlayamıyorlardı bile. Birbirleriyle sadece fısıltıyla ve işaret diliyle konuşuyorlardı.

Memur Riggs bir kez “Kızlar, arkada rahat durun!” diye bağırmış, bunun dışında onlarla hiç konuşmamıştı. Nereye gittiklerini de söylememişti. Kızların tek bildikleri, bir merkeze gitmekte oldukları ve orada okula gidecekleriydi. Yağmur bulutları toplanıyordu; çok geçmeden gökyüzü kapkara bulutlarla doldu. Riggs başını kaldırıp bulutlara baktı. Yolcuları arkada çıt çıkarmadan oturuyor, camdan dışarı bakıyorlardı. Manzaranın ya da ağaçların güzelliği umurlarında değildi. Sadece kanguru,

emu, at ve deve gibi hayvanlar gördüklerinde ilgileniyorlardı. Ancak biri diğerine bir şey göstermek istediğinde birbirlerini dürtüyorlardı.

Memur Riggs, Aborijinlerin Koruyucusu olarak görevi gereği son bir haftadır sürekli dolaşmıştı. Marble Bar'a vardığında, turunu tamamlamış olacaktı. Yol boyunca sadece çiftliklerde kısa molalar vermişler, bunun dışında sürekli yol alınışlardı. Saat ikide kadınları Marble Bar hastanesine bıraktı. Sonra da Molly, Daisy ve Gracie'yi, onları güneye gönderecek olan Memur Melrose'a teslim etti.

Memur Riggs aynı gün saat beşte Nullagine'e döndü. Büyük bir huzur ve memnuniyet duyuyordu. Perth'teki Aborijinlerin Şef Koruyucusu'nu telgrafla bilgilendirdi. "Bütün melezler ve hasta yerliler yarın ilk Bar trenine binmiş olacak. Riggs." 21 Temmuz 1931.

Grup Marble Bar'a vardığında ikindi olmuştu. Memur Melrose, Molly, Daisy ve Gracie'yi karısına emanet etti. Kendisinin yakınlardaki Aborijin kampını ziyaret etmesi. Marble Bar Hastanesi'ne götürülmek üzere bekleyen hasta bir kızla ilgilenmesi gerekiyordu.

"Yemeklerini erken yedir. Sonra onları boş hücrelere kapatacağım." dedi karısına. "Bu gece iyi bir uyku çekmek istiyorum."

Mimi-Ali ve Nellie, Marble Bar hastanesinde dinlenirken, Molly, Grace ve Daisy sonraki birkaç günü Marble Bar karakolunda, Memur Melrose'un gözetimi altında geçirdiler. Diğerleri Memur Pollett ile birlikte trene binerken, Nellie hastanede kaldı. Trenle yolculuk etmek, arabayla yolculuk etmekten çok daha rahattı; ancak kızlar yorgun düşmüşlerdi. Mavi-yeşil okyanusu görünce, Doğu Pilbara'yı arkalarında bırakmış olduklarını anladılar. Denizin güzelliğinden çok etkilenmişlerdi; ancak orada ne aradıkları konusunda hiçbir fikirleri yoktu. Sonunda iskeleye ulaştılar ve Koolindo'nun kaptanının yanına gittiler. Gemi, yolculuk için hazırlanıyordu. Memur Pollett belgeleri kaptana teslim etti; gerginlik içinde bekleyen kızlara döndü ve kaptanın Fremantle'a kadar onlara göz kulak olacağını söyledi.

Kaptan Freeman mürettebatından birkaç kişiye seslendi: "Alın size dört kişi daha. Molly, Daisy, Gracie ve bacağı kırık olan Mimi-Ali. Onları kamaralarına götürün."

Campbell adındaki bayan kabin görevlisi onlara kendisini takip etmelerini söyledi. Bir başka gemici de Mimi-Ali'yi taşıyordu. 26 Temmuz 1931 tarihinde Molly, Daisy, Gracie ve Mimi-Ali güneye doğru denize

açıldılar. Perth'teki Aborijinlerin Şef Koruyucusu'na bir telgraf gönderildi. "Melez kızlar Molly, Daisy ve Gracie ile bacağı kırık kadın dün gece gemiye bindirildiler. Mürettebatın gözetimi altındalar. Pollett Constable." 27 Temmuz 1931.

Gemi derin, masmavi sularda ilerlerken, üç kız korku içinde ranzalarına yapıştılar ve cesur olmaya çalıştılar. Geminin sallanmasına ve motorun çıkardığı gürültüye alışana kadar yattıkları yerde kıvranıp durdular. Sonra biraz olsun gevşeyip uykuya daldılar.

Ertesi sabah kahvaltıdan sonra, Gwen Campbell onları güverteye çağırdı. "Gelin de kocaman balıkları görün," dedi. "Belki öğleden sonra ağ atıp akşam yemeği için balık tutarız."

Üç kız güvertede durup okyanustaki balıkları, denizanalarını ve diğer canlıları seyrettiler.

Günler geçiyordu. Gwen Campbell onların güvenini kazanmaya çalışıyordu ama kızlar hâlâ utangaç ve ürkek davranıyorlardı. Mürettebattan biri olan George Johnson onlara gördüğü heyecan verici ve etkileyici yerleri anlatıyordu. Mısır'daki piramitlerden söz ediyor, bunların köleler tarafından inşa edilen, olağandışı mezarlar olduğunu söylüyordu.

"Köleler mi?" diye sormak istiyorlardı kızlar. "Onlar da bizim gibiler mi yoksa size mi benziyorlar?" Ama ağızlarını açamıyorlardı.

George onlara dünyada pek çok insan ırkı olduğunu açıklamıştı. Kızlar onun ziyaret ettiği ya da görmek istediği ülkeler hakkında anlattığı öyküleri dinlemeye bayılıyorlardı. Bazen, havanın sıcak ve sakin olduğu akşamlarda George ve Gwen, üç kızı çıkıp güvertede tur atmaya zorluyorlardı. George onlara yıldızların İngilizce isimlerini öğretiyordu.

"Bakın," diyordu. "Şu Büyükayı, gördünüz mü?" Kızlar görüyorlardı, ancak bir şey söylemiyor, sadece başlarını sallamakla yetiniyorlardı.

"Şimdi yatma vakti. İki gün içinde Fremantle'a varmış olacağız," dedi Gwen bir akşam. Üç kızı kamaralarına götürüyordu. "İyi geceler," diyerek gülümseyip kapıyı kapattı. "Yarın görüşürüz."

Kızlar ertesi sabah George'u görmediler; vardiyası değişmişti. Onlarla George'un yerine Raymond Baxter ilgilenecekti. "Gwen yolcularla ilgileniyor. Birazdan gelir," diye açıkladı Raymond.

Raymond Baxter uzun boylu, kızıl saçlı bir denizciydi; yüzü çillerle kaplıydı. Gülerken mavi gözleri pırıl pırıl parlıyordu. George'dan daha gençti. Kızlar ondan da hoşlanmışlardı. Tam hep birlikle küpeşteye

dayanmış, denizi seyrediyorlardı ki Raymond heyecanla bağırdı: “Şuraya bakın! Yunuslar!” Batı Çölü’nden gelen kızlar, “Yunus da ne?” dediler içlerinden. Kızıl saçlı denizci onların akıllarından geçeni okumuş gibi açıkladı: “Yunus, bir balık çeşididir. Bütün okyanuslarda yunus yaşar.”

Kızlar havaya doğru sıçrayıp sonra yeniden turkuaz rengi okyanusa dalan memelileri ilgiyle izlediler.

Yunuslar, sanki bir koreografiye bağlı gibi eşli ve uyumlu hareket ediyorlardı. Molly, Daisy ve Gracie, bu güzel yaratıklar gözden kaybolana dek yerlerinden kıpırdamadan onları izlediler.

“Sanırım yağmur yağacak,” dedi Raymond, havadaki büyüyü dağıtarak. “Batıda bulutlar toplanmaya başlamış.” O cümlesini tamamlar tamamlamaz gök gürledi ve şimşek çaktı.

“Evet, yağmurlu bir gece olacak. Siz en iyisi kamaralarınıza gidin,” diye ekledi genç denizci.

Kızlar sıcak kamaralarına döndüler ve denizcinin verdiği çizgi romanları “okumaya” başladılar. Aslında hiçbiri okuma yazma bilmiyordu, ama birbirinden güzel illüstrasyonlara bakıyor ve resimlerden neler anlatıldığını kestirmeye çalışıyorlardı. Deniz giderek dalgalanmaya başlamıştı. Kızların içini bir korku ve heyecan kapladı. Ya gemi su alırsa? Boğulabilirlerdi. Ama Gwen ve Raymond gelerek, Koolinda’nın büyük ve güvenli bir gemi olduğunu, kesinlikle batmayacağını söylediler.

“Siz uyuyun. Hava sabaha kadar düzelir. Fırtınanın en kötü kısmını atlattık,” dedi Gwen.

Yolculuk, üç kız ve Mimi-Ali için hiç de kötü geçmemişti. Önceleri hava sıcak ve güneşliydi; ancak güneye doğru ilerledikçe soğumaya ve yağışlı olmaya başlamıştı. Rüzgâr artık şiddetli ve soğuk esiyordu; yağmurlar yüzünden güvertede dolaşmak da olanaksızlaşmıştı. Fremantle Limanı’na yaklaşırken okyanusun güzelim rengi bile değişmiş, koyu yeşile dönmüştü. Donuk gri gökyüzünün rengi de denize vuruyordu. Ancak limana iyice yaklaştıklarında hava düzelir gibi oldu; masmavi gökyüzü gri bulutların arasından kendini göstermeye başladı.

Sahanda yumurta, kızarmış ekmek ve çaydan oluşan kahvaltıdan sonra, George Johnson son kez ıslak güverteye çıktı.

“Geldik sayılır,” dedi. “Bakın şurası.” Kıyıyı işaret etti. “Şurası Fremantle.”

Genç denizci küpeşteye dayanmış, piposunu tüttürüyordu. Kıyıya yanaştıklarında pipoyu ağzından çıkardı ve bundan sonra neler olacağını açıklamaya başladı. "Bir sandal gelip bizi gemiden alacak ve kıyıya çıkaracak."

Hepsi gemiye doğru gelen kayığı ilgi ve merakla izlediler.

"Bu adam bu suları avucunun içi gibi biliyor," dedi George, kayıkta kürek çeken adamı işaret ederek. "Bizi güvenlik içinde kıyıya çıkaracaktır. Ah, burada buğday siloları var. Kuzeydeki binayı görüyor musunuz, şu kulesinde pervane olan? Un orada yapılıyor işte. Silolarda depolanan buğdayı orada öğütüyorlar. Sonra da her yere çuvallarla un gönderiyorlar."

Kırmızı pervane iyice ortaya çıkınca, Molly, Daisy ve Gracie evlerini özlediklerini hissettiler. Anneleri, büyükanneleri ve teyzeleri kaç çuval un öğütülüşlerdi kim bilir! Çuvallar boşaldığında, kadınlar bunları yiyecek ya da başka şeyler taşımak için kullanıyorlardı. Veya içlerini çaputla doldurup yastık yapıyorlardı. Ailelerini hatırlayınca üçünün de gözlerinden yaşlar süzüldü.

Gwen Campbell'in yumuşacık sesi onları kendilerine getirdi. "Hadi kızlar, eşyalarınızı alın, kıyıya birlikte çıkacağız. Bu arada, bunlara ihtiyacınız olacak." Üçüne birer tane yağmurluk uzattı. Bunları hemen giymelerini tavsiye etti. Birer tane de ayna ve tarak verdi. Kızlar bunları pamuklu bezden yapılmış çantalarına koydular.

Uzun bir yolculuktan sonra nihayet Fremantle Limanı'na varmışlardı.

On dakika sonra, kızlar Gwen'in peşinden kıyıya çıktılar. Ayakları iskeleye değdiğinde birden çok rahatladıklarını hissettiler. Böyle bir görüntü ve gürültüyle karşılaşmayı beklemiyorlardı. Ülkenin en işlek limanındaki ortam ve hareket baş döndürücü ve ürkütücüydü. Kızlar, onları korumasını istercesine Gwen'e iyice sokuldular. Adamlar koşuşturup bağırıyorlardı; bazıları vinçlerle indirilen kargoyu seyrediyordu. Yurtdışına ihraç edilmek üzere gemiye yüklenmeyi bekleyen yüzlerce yün balyası ve kasa vardı. Kızlar daha önce bu kadar çok beyaz erkeği bir arada görmemişlerdi. Gwen Campbell sonunda, "Bakın biri sizi almaya gelmiş," dediğinde çok memnun oldular.

Doğu Perth Kız Yurdu'ndan -şimdi Jack Davis Yurdu oldu- Başhemşire Campbell (Gwen'le bir akrabalığı yoktu) ambulansın yanında sessizce duruyordu. Görevlilerin Mimi-Ali'yi iskeleye çıkarmalarını, Gwen'in de Jigalon'dan gelen üç kızı kendisine teslim etmesini bekliyordu. Gwen

Campbell onu içtenlikle selamladı. “Bu kez dört kişi var,” dedi. Gemi mürettebatı son bir yıldır böyle çok yolcuyla ilgilenmişti.

Başhemşire Campbell, ‘Yerli İlişkileri Departmanı’nın durumu kendilerine bildirdiğini, kızları beklediklerini söyledi. Gwen, üç utangaç kızı yetkiliye teslim ettikten sonra, diğer görevlerini tamamlamak için gemiye döndü. Başhemşire Campbell kızlarla birlikte, Mimi-Ali’yi Royal Perth Hastanesi’ne götürmek üzere bekleyen ambulansa doğru yürüdü. Hep birlikte ambulansın arkasına binip sedyelerin üstüne oturdular ve beklemeye başladılar.

Fremantle’dan Perthe’e kadar oldukça rahat ve keyifli bir yolculuk yaptılar. Molly, Daisy ve Gracie, iskeleden ayrıldıkları andan itibaren utangaç, aklı karışık kızlar olmaktan vazgeçmiş, meraklı genç turistler haline gelmişlerdi. Gördükleri her şeyi heyecan ve ilgiyle karşılıyorlardı. Her şey onlar için yeni ve farklıydı.

Perth’e vardıklarında gözlerine inanamadılar. Burası pırıl pırıl, çok canlı bir şehirdi. Etrafta kahverengi, gri ve lacivert takım elbiseler giymiş yüzlerce erkek yardı. Aşağı yukarı hepsi şapkalıydı. Dolaşan ya da alışveriş yapan pek fazla kadın yoktu. Tek tük görülen kadınlara da erkekler eşlik ediyordu zaten.

Batı Avustralya kurulalı yüz yıldan fazla zaman olmuştu. Perth artık gelişmekte olan, hareketli bir başkentti. Her yerde endüstriyel ve ticari binalar vardı. Kızlar binalara bakarken, bir tramvay yanlarından gürültüyle geçti. Neye uğradıklarını anlayamayan kızlar oturdukları yerde korkuyla sıçradılar.

“Bu bir tramvay. İnsanlar buna binmek için para ödüyorlar,” diye açıkladı Başhemşire. Kızların yüzlerindeki hayret dolu ifade onu çok şaşırtmıştı.

Bu kocaman şehirde bir sürü de araba ve kamyon vardı. Kızların başı dönmeye başlamıştı. Ağaçların, çalılıkların olmadığı, neredeyse tamamen insan yapımı olan bu yerde kaybolmaları işten bile değildi. Onlar için şehir gürültülü ve korkutucuydu. Bundan hiç hoşlanmamışlardı. Doğu Perth kızlar yurduna varınca çok mutlu oldular. Başhemşire onları kapıdan geçirip ön kapıyı tıklattı. Aşçı hemen kapıyı açtı.

“Girin,” dedi neşeyle. “Çaya yetiştiniz.” Onları yemek odasına aldı.

“Benim adım Bayan Mckay,” dedi uzun boylu, ince yapılı bir bayan. “Gelin, oturun ve bana isimlerinizi söyleyin.” Onun dostça tavrı kızların

kendilerini daha rahat hissetmelerini sağladı.

“Siz de bize katılacaksınız, değil mi Bayan Campbell?” diye sordu Bayan Mckay, başhemşireye.

Bayan Campbell, “Evet, teşekkür ederim. Sanırım bir fincan çay içecek kadar vaktim var,” diye karşılık verdi ve büyük yemek masasına oturdu. Kurabiyelerin enfes kokusuna dayanamamıştı.

Batı Avustralya’nın ücra bir köşesinden gelen kızlar çaya ve kurabiyelere bakarken yine gerildiklerini hissettiler. Daha önce hiç beyaz bir kadınla birlikte yemek yememişlerdi; bu nedenle Bayan McKay yemeye başlamalarını söyleyene kadar beklediler.

“Hadi, utanmayın, yiyin, sonra yıkanıp paklanır, bir güzel uyursunuz,” dedi Bayan McKay yumuşak bir sesle.

Bayan Campbell ayağa kalktı, çay için Bayan McKay’e teşekkür etti. Çıkmadan önce kızlara döndü. Kızlar, Moora’dan gelen Rosie’yle birlikte dört kişi olmuşlardı.

“Sabahleyin gelip sizi alacağım ve Moore River’a götüreceğim. Hazır olun,” dedi.

Kızlar masayı toplamaya başladılar. O sırada içeri on altı-on yedi yaşlarında iki güzel kız girdi. Konuşup gülüşüyorlardı. Ellerindeki kâğıt poşetleri masanın üzerine bıraktılar.

“Ben Nora Graham,” dedi kısa boylu, hafif toplu kız. Kısa, koyu renk, kıvırcık saçları vardı. “Marchinson’da bir maden kasabası olan Sandstone’dan geliyorum. O civarda bir iş bulacağım.”

“Ben de Halls Creek’ten Eva Jones. Babam orada maden arayıcısı. Beni okula gitmem için buraya o gönderdi.” Kız bunu gururla söylemişti. “Yakında gelip beni alacak ve eve götürecek,” diye ekledi. Babasından söz ederken gözleri parlıyordu. Ailenin bütün üyeleri onun dönüşünü dört gözle bekliyorlardı Sonradan gelen dört kız da kendilerini tanıttılar.

“Biz de buraya sadece okula gitmek için geldik. Sonra bizi Jigalong’a geri gönderecekler,” dedi Molly, bundan son derece emin bir tavırla.

Oysa kızlardan hiçbiri kaderlerinin Yerli İlişkileri Departmanının görevlileri tarafından çoktan belirlenmiş olduğunu bilmiyorlardı. Ne yazık ki iki hafta içinde Nora ve Eva, umut ettikleri gibi kuzeye dönmek yerine, çiftliklerde çalışmak üzere güneye gönderileceklerdi. Bu onların sömürüyle ve düzenbazlıkla ilk tanışmaları olacaktı. Zorlu bir hayata adım atacaklardı.

Çok uzun bir süre evlerine, sevdiklerinin yanına dönmeleri mümkün olmayacaktı.

Başhemşire Campbell ertesi sabah dokuzda geldi. Molly, Daisy ve Gracie arka koltuğa otururlarken, Rosie öne zıpladı. Hiç kıpırdamadan oturup Bayan Campbell'i beklediler. Kuzeye doğru yolculukları başladı. Camdan baktıklarında gördükleri güzel manzara karşısında kızların huzursuzlukları geçti. Şehir arkalarında kalmıştı.

Üç kız, ilgi çekici bir şey gördüklerinde birbirlerini dürtüyorlardı. Tuz yerine suyla dolu gölleri birbirlerine heyecanla gösteriyorlardı.

Birkaç saat sonra, Bayan Campbell arabayı Mogumber Oteli'nin önünde dev bir ağacın altına park etti ve içeri girdi. Geri döndüğünde elinde sandviçler ve limonata vardı.

"Alın," dedi. "Bunlarla karanızı doyurun. Merkeze varana kadar başka hiçbir yerde durmayacağız." Arabayı çalıştırdı.

Bundan sonraki durak, son durakları olacaktı: Moore River Yerli Merkezi. Jigalong'dan gelen üç kız buraya varabilmek için yüzlerce kilometre yol kat etmişti. Birkaç yıl için burası onların evi olacaktı. Burada Avrupa yöntemleriyle eğitim göreceklerdi.

Memur Riggs, 4 Ağustos 1931 tarihli mektubunda Aborijinlerin Şef Koruyucusu'na şunları yazdı:

"Üç kız ve Mimi-Ali gidecekleri yere sağ salim ulaştılar. Onları Başhemşire Campbell karşıladı. Grup, Mimi-Ali ile birlikte ambulansla Perth'e gitti. Mimi-Ali şu anda Perth Hastanesi'nde ve durumu iyi. Molly, Daisy ve Gracie ise Moore River Yerli Merkezi'ndeler. Kızlar, diğer çocukları görünce ürktüler. Kaçmamaları için sürekli göz hapsinde tutulmaları gerekiyor. Ancak biz daha önce de benzer durumlar yaşadık. Bu kızlar da kaçınılmazı kabullenmek durumundalar. Bir süre sonra, yaşadıkları yere alışacaklar."

(Yerli İlişkileri Departmanı, Dosya No: 173/30)

Yedinci Bölüm

Merkeze giden yol neredeyse tamamen sular altında kalmıştı. Bu da yolculuğu zorlu ve stresli kılıyordu. Çamurlu yolda güçlükle ilerleyen arabanın motorundan garip sesler gelmeye başlamıştı.

“Dün bütün gün yağmur yağdı,” dedi Bayan Campbell, endişeyle camdan dışarı bakan kızlara dönerek. “Battaniyelerinizi dizlerinize örtseniz iyi olur.” Fırtına bulutlarına baktı. “Birazdan yağmur bastıracak.” Bataklığa saplanıp kalırlarsa, arabayı itmeye güçlerinin yetmeyeceğinden korkuyordu.

Yolculuk her zamankinden uzun sürdü. Merkeze vardıklarında hava kararmak üzereydi. Işıklar yanmıştı. Bayan Campbell arabayı bir binanın önüne park etti. O içeri girerken kızlar arabada beklediler.

“Herkes nerede?” diye fısıldadı Gracie, cama iyice yanaşarak.

Molly, “Bilmiyorum,” diye karşılık verdi. Merakla etrafına bakınıyordu.

Orada yaşayan insanların hiç değilse birkaçını görmeyi bekliyordu, ama ortalıkta kimseler yoktu. Bina terk edilmiş gibiydi. Bayan Campbell biraz sonra yanında bir kadınla dışarı çıktı.

“Bu üçü,” dedi, Molly, Daisy ve Gracie’yi işaret ederek, “ta Nullagine’den geldiler.”

Üç kız birbirlerine baktılar. Yanlışlığı düzeltmek, Nullagine’den değil, Jigalong’dan geldiklerini söylemek için can atıyorlardı.

“Diğer kız, Rosie, Moora’dan geliyor.” Bayan Campbell bunları söyledikten sonra binanın arka tarafında gözden kayboldu.

“Benimle gelin,” dedi Bayan Evans. “Sizi yatakhaneye götüreyim. Buradan.”

Kızlar, Bayan Evans’ın ardı sıra bir avluyu geçip ahşap bir binaya doğru yürüdüler. Yaklaştıklarında, kapının zincirlerle ve asma kilitlerle kilitlenmiş olduğunu gördüler. Molly yatakhanenin pencerelerinde de parmaklıklar olduğunu fark etti. ‘Hapishane gibi,’ diye düşündü ve bundan hiç hoşlanmadı. Dört kız soğukta dikiliyorlardı; kollarını göğüslerinde kavuşturmuşlar, titremelerine engel olmaya çalışıyorlardı. Bayan Evans nihayet zincirleri çıkarıp kapıyı açtığında ve onları içeri aldığında çok sevindiler. Yatakhane çok kalabalıktı. Her yerde yataklar vardı.

“Bunlar sizin yataklarınız, istediğinizi seçebilirsiniz. Rahatınıza bakın,” dedi Bayan Evans çıkmadan önce. Birden durup ekledi. “Ah, size tuvaletten söz etmeyi unuttum. Banyodaki kovalardan birini kullanın. Görüyor musunuz, şurada.”

Dört kafa dönüp kadının işaret ettiği yere baktı. Bayan Evans onay beklemedi. Bir an önce kendi rahat odasına gidebilmek için sabırsızlanıyordu.

Molly, Daisy ve Gracie kendilerine en yakın üç yatağı seçtiler. Rosie de diğer uçtaki yatakta karar kıldı. Sert döşeklerin üzerinde uyumak kızlara çok zor geldi. Yattıkları yerde üşüyorlar, kendilerini yalnız hissediyorlardı. Sac çatıya yağan yağmurun sesini dinlediler. Gracie daha fazla dayanamayıp Molly’nin yatağına süzüldü. “Uyuyamıyorum, dgudu,” diye fısıldadı. “Üşüyorum. Sadece bir örtüm var.”

“Ben de üşüyorum. Örtünü getir de birlikte uyuyalım,” dedi Molly titreyen kardeşine.

Gracie örtüsünü toplarken Daisy doğrulup oturdu ve fısıldadı. “Ben de üşüyorum, dgudu.”

“Sen de ayakucumuzda uyu,” dedi Molly ona. Daisy örtüsünü kapıp gelmişti bile.

Böylece üç kız geceyi tek bir yatakta kıvrılıp uyuyarak geçirdiler. Ertesi sabah erkenden yabancı bir sesin bağırdığını duyarak uyandılar: “Hadi kızlar! Uyanın, uyanın! Sabah oldu!”

Kadın ilk yatağa gitti ve çocuğun üzerindeki battaniyeyi çekerek onu bir güzel sarstı. Ardından ikinci yatağa geçti ve aynı şeyi tekrarladı. Kızlar, önceki gece kendilerine eşlik eden ufak tefek kadının uyuyan çocukların üzerinden battaniyeleri böyle sertçe çekmesine çok şaşırmışlardı. Bu, Bayan Evans’ın yatakhanede her sabah tekrarladığı bir ritüeldi.

Bayan Evans, Molly’nin yatağına geldiğinde, aynı yatakta uyuyan üç kıza şöyle bir baktı. “Evet, siz yeni gelenlersiniz. Dört kişiydiniz, değil mi? Pekâlâ, yataklarınızı yapın, sonra da yemekhaneye gidip kahvaltı edin. Biri size yemekhanenin nerede olduğunu gösterir,” dedi.

Molly, Daisy ve Gracie gün ışığında çevrelerini ve yatakhane arkadaşlarını daha yakından inceleme fırsatı bulmuşlardı. Diğer kızların da en az kendileri kadar meraklı olduğu belliydi.

“Nereden geliyorsunuz?” diye sordu biri.

“Biz Jigalong’dan geliyoruz,” dedi Molly tereddüt etmeden.

“Nerede orası?” Bunu bir başkası sormuştu.

“Kuzeyde.” Molly bunu alçak sesle söylemişti; bu yabancılarla pek fazla şey konuşmak istemiyordu. Kızlardan biri onlara çevreyi gezdirebileceğini söyleyince çok memnun oldu.

“Ama önce yataklarınızı yapsanız iyi olur,” dedi kız.

Bu çok kolay bir işti; battaniyeyi döşeğin üzerine düzgünce yayıyordun o kadar. Yataklarda çarşaf yoktu. Çarşaflar özel günlerde özel ziyaretçiler için kullanılmak üzere saklanıyordu.

“Ben Martha Jones. Port Hedland’dan geliyorum,” dedi, gönüllü olarak rehberliklerini üstlenen dost canlısı kız. “Bir yıldır buradayım. Okula gitmek için geldim. Hükümet daha sonra beni çiftlikte çalışmam için ailemin yanına geri gönderecek.” Bunları söylerken yüzünde gurur vardı.

Kız on beş yaşlarında olmalıydı; ancak bunu kesin olarak söylemek mümkün değildi, çünkü diğerleri gibi onun da doğumu kayıtlara geçmemişti. Jigalong’dan gelen üç kız ondan hoşlanmışlardı. Kendisinden yaşayacakları yer hakkında çok şey öğrenebilirlerdi.

“Bazı şeylere alıştıktan sonra burası o kadar da kötü bir yer değil,” dedi Martha. Yeni gelen dört kızın bu konuda kuşkuları vardı, ancak bir şey söylemediler.

Yemek zilinin çalmasıyla sohbetlerine ara verdiler. Herkes ayağa kalktı, yatağını düzeltti ve tahta kapıdan dışarı çıktı, “Hadi, acele edelim, yoksa soğuk kahvaltıyla yetinmek zorunda kalırız,” dedi Martha. Hep birlikte ilk yemeklerini yemek için aceleyle yürümeye başladılar.

Kızların yatakhanesinin karşısında oğlanlar da kahvaltıya hazırlanıyorlardı. Herkes yemeğini aynı yemekhanede yiyordu.

Son derece lezzetsiz kahvaltıdan sonra Martha kızları dışarı çıkardı.

“Merak etmeyin, alışacaksınız,” dedi iyimser bir tavırla. Yatakhaneye giden tahta merdivenleri çıktılar. Tam Martha kapıyı açmak üzereydi ki yaşı büyük oğlanlardan biri ona seslendi.

“Bu benim kuzenim Bill,” diye açıkladı Martha. “Annelerimiz kardeş.” Jigalong’dan gelen kızlar anlamışlardı, çünkü kendileri de kız kardeşlerin çocuklarıydılar.

“Siz içeri girip beni bekleyin,” dedi Martha, gergin görünen dört kıza. Diğerleri içeri girip girmemek konusunda kararsız kaldılar. Martha’nın arkasından baktılar. Kız önce koşmaya kalktı, ancak sonra yerlerin çamurlu ve kaygan olduğunu hatırlayarak birden durdu. Çıplak ayak parmaklarının

arasına çamur dolmuştu. İki kuzen avlunun ortasında buluşup birkaç dakika alçak sesle konuştular, sonra ayrıldılar. Molly, Daisy ve Gracie, Martha'yı beklerken kendi dillerinde fısıldaşmaya başladılar.

"Burayı hiç, sevmedim," diye fısıldadı Molly. "Hapishane gibi. Geceleyin insanı kilitliyorlar, sabahleyin de gelip kilidi açıyorlar." Hepsi pencerelerdeki parmaklıkları fark etmişti. Bu onları gerçekten çok korkutmuştu.

Martha yatakhaneye geri döndü ve kızların yanındaki yataklardan birine oturdu. Kızlar, böylece yeni arkadaşlarını yakandan inceleme şansına sahip oldular. Martha çok güzel bir kızdı. Düz, kısa, siyah saçları, badem gözleri vardı. En önemlisi, insanın kendini çok iyi hissetmesini sağlayan pırıl pırıl bir gülümsemeye sahipti.

"Bill sizin kim olduğunuzu ve nereden geldiğinizi merak etmiş?" dedi Martha. "Diğerlerine bilgi verecek."

Yeni gelenler daima büyük bir ilgi, daha da önemlisi umut kaynağı oluyordu. Herkes geride bıraktığı akrabalarından bir haber alma umudu taşıyordu.

Kızlar o sabahı yatakhanede birbirlerine çeşitli bilgiler vererek ve öyküler anlatarak geçirdiler. Öğleden sonra hava açar gibi oldu. Ancak rüzgâr dinmediği için ortalık ısınmadı. Martha Jones yürüyüşe gitmeyi teklif etti. Ayağa kalktı, yatakhanede çevresine bakındı ve Onslow'dan gelen arkadaşı Polly Martin'e seslendi.

"Bizimle geliyor musun?"

"Nereye gidiyorsunuz?"

Marta, yeni gelen kızları yürüyüşe çıkarmak istediğini söyleyince, Polly de onlara katıldı.

"Oturup birbirimizin yüzüne bakmaktansa yürümek daha iyidir," dedi.

Yatakhanenin arka tarafına geçip, nehre bakan kayalıkların arasından yürümeye karar verdiler. Kızların yatakhanesinin arkasında, şefin kaldığı yer olan "Büyük Ev" vardı.

"Aşağı inip nehri yakından görmek ister misiniz?" diye sordu Martha.

Diğerleri hep bir ağızdan, coşkuyla "Evet!" dediler. O sırada sol taraflarından gelen bağrışmaları ve kahkahaları duydular.

"Hey! Martha ve Polly! Siz de gelip bizimle oynasanıza!" diye seslendi bir grup kız.

“Kızlar, oyun oynamak ister misiniz?” diye sordu Martha. Yeni gelenler başlarını hayır anlamında salladılar. “Tamam o zaman, aşağı iniyoruz.”

Polly diğer kızlara el sallayarak bağırdı. “Yeni gelen kızları yürüyüşe götürüyoruz!”

“Peki, sonra görüşürüz!”

Doğu Pilbara’dan gelen kızlar neredeyse taşmak üzere olan ve çikolata rengi akan nehri görünce çok şaşırdılar. Kendi topraklarında görmeye alışkın oldukları pembe renkli tuz göllerinden çok farklıydı bu nehir. Bu görüntü karşısında Molly, ülkenin bu bölümünde birer yabancı olduklarını çok daha derinden hissetti.

‘Hepimiz ailelerimizden koparılıp buraya getirildik,’ diye düşündü içini çekerek. ‘Ama yine de güzelliklerden etkileniyoruz.’

Biraz sonra on yedi yaşlarında bir kızın, yanında sekiz yaşlarında, hatta belki de daha küçük bir grup kızla buz gibi suya girdiğini görerek şaşkına döndüler. En büyük kız, Edna Green küçüklere uzun bir sopa kullanıp suyun derinliğini ölçerek nehrin karşı tarafına nasıl geçebileceklerini gösteriyordu. Küçük kızlar da liderlerini takip ediyorlardı. Pamuklu giysilerini külotlarının içine sokmuşlardı.

“Bunu neden yapıyorlar?” diye sordu Rosie. İnsanın böyle soğuk ve yağmurlu bir günde buz gibi suya neden girmek isteyeceğini anlayamıyordu.

“Yapacak başka bir şey bulamadıkları için,” diye karşılık verdi Martha.

“Yağmurun yağmadığı günlerde civarda uzun yürüyüşlere çıkıyoruz,” dedi Polly. “Ama şuradaki büyük kayayı görüyor musunuz?” Nehrin uzak bir noktasını işaret etti. “Orada woodarchie’lerin mağarası var. Sakın o tarafa gitmeyin.”

“Woodarchie’ler de ne?” diye sordu Rosie.

“Küçük kıllı adamlar. Biri onları gerçekten görmüş, yemin, ederim, uydurmuyorum,” dedi Polly ciddi bir tavırla.

“Marbu’lara benziyor olmalılar,” diye fısıldadı Molly. “Burası marbu ülkesi. Burada kalamayız, bizi öldürebilirler.” Arkasındaki kayaya baktı. İki kız kardeşine döndü. Tam bir şey söyleyecekti ki Rosie önce davrandı. “Martha, nehri geçtiklerinde ne yapacaklar?”

“Yürüyüş yapacaklar. Sonra Edna güvenli bir nokta bulduğunda geri dönecekler. Eğer içlerinden biri suya düşerse, ateş yakıp giysilerini kurutacaklar.”

“Sonra görüşürüz,” dediler Edna’yla yanındakilere. Biraz sonra Polly ve Martha daha fazla ilerlememeleri gerektiğine karar verdiler. Tepenin eteğinde durup bir süre hayranlıkla manzarayı seyrettiler.

“Canım tepeye tırmanmak istemiyor,” dedi Martha. “Ama siz tırmanmak isterseniz, ben de gelirim.”

Hiç kimse istemedi. Bunun üzerine ayak izlerini takip ederek başladıkları yere geri döndüler.

Edna Green’le küçük kızların suya girdiği noktadan geçerken bir ıslık sesi duydular. Hepsi derin düşüncelere dalmış olduğundan, irkilmişlerdi. Sesin geldiği yöne baktılar.

Islığı çalan kişi, bir ağacın gövdesine dayanmıştı. Kızlara el salladı. Polly de sevinçle el sallayarak karşılık verdi. On sekiz yaşlarında görünen yakışıklı delikanlı, Polly’yi yanına çağırdı. Polly, başını sallayarak yanındaki dört kızı işaret etti.

“Bu, Polly’nin erkek arkadaşı Jack Miller. Jack bir çiftlikte ya da başka bir yerde iş bulur bulmaz evlenecekler,” diye fısıldadı Martha. Sevgilisine el kol hareketleriyle bir şeyler anlatmaya çalışan Polly’yi geride bırakmışlardı.

Biraz sonra Polly onlara yetişti. Daha önce onları oyuna davet eden grupta kazanan takımdan zafer çığlıkları yükseliyordu. Oyuncuların sayısı artmıştı. Polly ve Martha iki oğlanı yeni gelenlerle tanıştırdılar. Hep birlikte sohbet ederlerken, sözleri civar binalardan birinden gelen sesle kesildi.

“Hey, kim var orada?” diye bağırıyordu biri var gücüyle içeriden, “Benim, Martha Jones. Bir de Polly Martin ve dört yeni kız.”

“Kız kardeşime, bana biraz et, ekmek ve çay getirmesini söyler misin?” diye sordu kız. Sesinden çok yalnız ve mutsuz olduğu anlaşılıyordu.

“Tamam, ona söylerim,” diye söz verdi Polly. Molly, Daisy, Gracie ve Rosie gri binaya şaşkınlıkla bakıyorlardı.

“Burası neresi?” diye sordu Rosie.

Martha açıkladı. “Burası hücre. Yani cezalıların kapatıldığı yer.”

“O kız ne yapmış peki?”

“Kim? Violet Williams mı? Öğretmeni Bayan Morgan’a küfrettiği için oraya kapatıldı. Yine de şanslıymış, sadece iki gün hücrede kalacak.” Martha daha önce hücreye kapatılan başka kişilerden de söz etti.

“En büyük cezayı kaçmaya çalışanlar aldı,” dedi. “Yedi gün boyunca hücrede kaldılar. Sadece ekmek ve suyla yaşadılar. Bay Johnson onların

kafasını kazıttı ve avluda dolaşmalarını istedi. Böylece herkes onları gördü. Dayak da yediler."

"Ah, zavallılar," diye mırıldandı Rosie. "Herkes onlar için çok üzüldü."

"Çok mu uzaklaşmışlar?"

"Hayır. Gillingarra ile Mogumber arasındaki tren yolu boyunca ilerleyip ancak Jump Up Hill'e varabilmişler. Geraldton'dan geçen trenin orada yavaşladığını biliyorlarmış. Vagonlardan birine atlamaya hazır halde bekliyorlarmış. Ama görevlilerden birine yakalanmışlar. Kızlar siyah adama onları serbest bırakması için yalvarmışlar. Ama adam dinlememiş. Üstelik onlara kayışla vurmuş." Martha'nın sesi öfke doluydu. "Kızları buraya kadar yürütmüş. Durup dinlenmelerine bile izin vermemiş."

"Yakalanmadan kaçmayı başaran oldu mu hiç?" Rosie meraklanman.

"Hayır. Bunu evine dönmek isteyen çok kişi denedi, ama görevliler hepsini yakalayıp hücreye tıktı. On dört gün hücrede kalmaya zorlananlar bile oldu."

Polly ve Martha kızlara oğlanların yatakhanesini, dikiş odasını ve "Büyük Ev"in ön kapısını gösterdiler. Evin önünde çakıllı bir yol uzanıyordu.

"Bu yol evli çiftlerin yaşadığı kampa gidiyor," dedi Martha. "Bu da bizi avluya geri götürüyor."

"Peki bu nereye gidiyor?" diye sordu Rosie yüzünü doğuya dönüp başıyla o yönü işaret ederek.

"Bu, Mogumber'e giden tek yol. Bu yerin etrafında çit var."

Biraz dinlenip sohbet etmek için yatakhaneye döndüler. Hemfikir oldukları bir nokta vardı: Burası hiç de hayal ettikleri gibi bir yer değildi.

Önemli kişilerin, işadamlarının, doktorların, avukatların, politikacıların çocukları yatılı okula gönderildiklerinde, öğrenim hayatları boyunca güzel ve rahat odalarda kalırlardı. Aborijin çocukları ise aşırı kalabalık bir yatakhanede kalmak zorunda bırakılmışlardı. Burası yatılı okul filan değildi. Öğrenci olmayan oda arkadaşları taş gibi sert yataklarda yatıyor, hükümetin dağıttığı battaniyeleri kullanıyorlardı. Yastıkları, çarşafları yoktu. Pencerelerde renkli perdeler yerine demir parmaklıklar vardı. Burası yatılı okuldan çok, toplama kampını andırıyordu.

Yatakhanede kızlar buz gibi yataklarında ısınmaya çalışıyorlardı. Molly, Daisy ve Gracie kendi aralarında konuşmaya başladılar. Fısıldaşmıyorlar, normal sesleriyle konuşuyorlardı.

Yatakhanenin öbür ucundan bir uyarı geldi. “Burada kendi dilinizde konuşamazsınız. Dilinizi unutmak ve sürekli İngilizce konuşmak zorundasınız.” Kızlar neye uğradıklarını şaşırmışlardı. Hiçbir şey söylemeden, kendilerini uyaran kıza baktılar.

“Doğru söylüyor,” dedi Martha. “Ben de aynı şeyi yapmak zorunda kaldım. Buraya gelen ve okula başlayan herkese aynı şeyi söylüyorlar.”

Molly duyduklarına inanamıyordu. “Kendi dilimizde konuşamayacağız demek,” diye fısıldadı. “Bu çok kötü!”

“Kötü olduğunu hepimiz biliyoruz,” diye karşılık verdi Martha. “Ama elimizden bir şey gelmiyor.”

Molly sırtüstü uzanıp gözlerini tavana dikti. Burada kendilerine dayatılan yaşam tarzından hiç hoşlanmamıştı. Biraz sonra, o da diğer kızlarla birlikte uykuya daldı.

Kendilerine zilin çaldığını bağırarak haber veren sesle uyandılar.

“Hadi, kalkın, kahvaltı vakti, herkes kalksın!” diyordu ses.

Yatakhanede herkes birer birer ayağa kalktı. Yeni gelenleri yemekhaneye götürme görevini bu kez de Martha üstlendi. Yiyecekler yine çok kötü ve azdı. Molly hiç kimsenin bakmadığı bir sırada yemediği ekmekleri çantasına doldurdu. Yanında oturan kardeşlerine de aynı şeyi yapmalarını işaret etti.

“Daha sonra yeriz,” diye fısıldadı.

“Herkesin yemeği bitti mi?” diye sordu Martha kibar bir tavırla.

“Evet,” diye karşılık verdiler kızlar bir ağızdan.

“Acele etsek iyi olur, yine yağmur yağacak.”

Bir süre verandada durup fırtına bulutlarını izlediler. Birbiri ardına şimşekler çakıyordu.

“Çabuk, koşun!” dedi Martha. “Yağmur her an başlayabilir.”

Yatakhaneye tam zamanında vardılar. Diğer kız ve oğlanlar ıslanmamak için var güçleriyle koşuyorlardı. Hava kararmış, güçlü ve soğuk bir rüzgâr esmeye başlanmıştı. Herkes yatakhanelere sığınmıştı. Küçükler sessizce yataklarında yatıyorlar, büyüklerin birbirlerine anlattıkları öyküleri, geleceğe ilişkin umutlarını dinliyorlardı.

Yoklama yapılıp ışıklar söndürüldü. Molly anahtarların kilitte döndüğünü, zincirlerin takıldığını duydu. Özgür ruhlu kız o anda kararını verdi. Kardeşleriyle birlikte buradan kaçmak zorundaydı.

Sekizinci Bölüm

Yerli merkezinin ilk yıllarında koşullar son derece alçaltıcı ve insanlık dışıydı. O dönemin çalışanlarından biri, daha sonra, merkezde yaşayan herkesin, ister çocuk olsun ister görevli, kendini mahkûm gibi hissettiğini söyledi. Belki de kapıya, içeride yaşananlar konusunda uyarıda bulunan kocaman bir tehlike işareti asılmalıydı. Gerçi bu işaretin, hükümetin onayıyla sırf cahil oldukları için anne babalarından, topraklarından koparılan oğlanlar ve kızlar üzerinde bir etkisi olmazdı. Oysa Molly, Daisy ve Gracie okuma yazma öğreneceklerdi. Bu, okuldaki ilk günleriydi.

1930 yılında bir ağustos sabahı hava hâlâ karanlık, yağmurlu ve soğuktu. Kızlar saat 5:30'da uyandırıldılar. Küçükler bu saatte sıcak yataklarından zorla çıkarıldıkları için öfkeyle homurdandılar. Molly gönüllü olarak kalkıp verandaya çıktı, parmaklıkların arasından bakıp kendi kendine gülümsedi. Biraz sonra Gracie ve Daisy de geldi. Karanlık, kasvetli gün umurlarında değildi sanki.

Kızlar, Martha ve diğerlerini beklediler. Sonra çamurlara batmamaya çalışarak duvar kenarından yürüyüp yemekhaneye gittiler. Kahvaltının ardından yatakhaneye dönüp okul zilini beklemeye başladılar.

Molly, önceki gece kardeşleriyle orada kalmalarının mümkün olmadığına karar vermişi. Bu garip yerde, hiç tanımadığı insanların arasında yaşamaya niyeti yoktu. Zaten okula gitme yaşını çoktan geçmişti; onu buraya getirmeye ne hakları vardı? O artık ergenlik çağında bir genç kızdı. Küçük göğüslerine dokundu. Hükümet görevlileri onun bir zamanlar bir sözlüsünün olduğunu, az kalsın evleneceğini bilmiyorlardı. Adam bir başka kızı seçtiği için bu evlilik suya düşmüştü. Çiftin şimdi dört yaşında bir oğlu vardı. Molly, bir erkeğe eş olabilecek kadar büyüdüğüne göre şimdi bir çiftlikte ya da başka bir yerde çalışıyor olmalıydı. Çiftlik yöneticisi Bay Johnson da böyle düşünüyor olmalıydı ki bir telgraf çekip Molly ve Gracie'yi çalıştırmak için izin istemiş, başvurusu reddedilmişti.

Okul saatine daha çok vardı; bu yüzden küçük kızların çoğu yeniden yatağa girdi. Molly, Daisy ve Gracie de aynı şeyi yaptılar, ama onlar aynı yatağa uzanmışlardı. İkisi yan yana, biri ayak uçlarında yatıyordu.

Molly, açık kahverengi saçlarını taradıktan sonra uzanıp diğerlerinin hareketlerini izlemeye başladı.

Yatağın baş tarafında Daisy ve Gracie fısıldaşıyorlardı. Dokuz yaşındaki Daisy'nin saçlarının rengi ve yapısı tıpkı büyük ablasına benziyordu. Üç kız da fiziksel özelliklerini beyaz babalarından almışlardı. Aborijinlere özgü tek özellikleri koyu kahverengi gözleri ve mimiklerini kontrol edebilme yetenekleriydi. Bu nedenle, olgunlaştıkları zaman Pilbara bölgesinden sessiz, ağırbaşlı bir kadının görünümüne sahip olacaklardı.

Diğer kızlar okul için hazırlanırlarken Molly ve kardeşleri bütün bu karmaşanın ortasında sessizce onları izliyorlardı. Her kafadan bir ses çıkıyor, bağrışlar, çığlıklar duyuluyordu. "Yapma, kafamı acıtıyorsun!" diyordu biri, saçına tarak takmaya çalışan arkadaşına. Bütün bu ritüel her sabah okuldan önce yaşanıyordu.

"Hadi kızlar," dedi Martha Jones. "Okul zili çaldı. İlk günden geç kalmayalım."

"Tamam, tuvalet kovasını boşaltır boşaltmaz geliyoruz," diye karşılık verdi Molly yumuşak bir sesle.

Martha gülümsedi. "Ben sizi beklerim o zaman."

"Hayır, beklemene gerek yok. Biz arkadan geliriz. Okulun nerede olduğunu biliyoruz."

"Peki, biz gidiyoruz o halde. Gel, Rosie." Martha yatakhaneden çıktı.

Bütün kızlar yatakhaneden çıkar çıkmaz, Molly kardeşlerini yanına çağırdı. Aceleyle fısıldadı: "Okula gitmiyoruz. Çantalarınızı yanınıza alın. Burada daha fazla kalamayız."

Daisy ve Gracie neye uğradıklarını şaşırmışlardı. Molly'ye boş gözlerle bakıyorlardı. "Ne dedin?" diye sordu Gracie.

"Bu merkezde daha fazla kalmayacağımızı söyledim. Jigalong'a geri dönüyoruz."

Gracie ve Daisy doğru duyduklarından emin değillerdi.

"Çabuk olun," diye emretti Molly kardeşlerine. Yoklukları fark edildiğinde olabildiğince uzakta olmak istiyordu. Zaman çok önemliydi.

İki kardeş birbirlerine, baktılar. Korkmuş gibiydiler. Kafaları karışmıştı sanki. Daisy, Molly'ye döndü: "Korkuyoruz, dgudu. Jigalong'a giderken yolumuzu nasıl bulacağız? Şu anda evden çok uzaktayız."

Molly duvara yaslandı. Kendinden çok emin bir hali vardı. "Önümüzde uzun bir yol olduğunu biliyorum, ama üstesinden geleceğiz. Tavşan

geçirmeyen çiti bulacağız ve bu çiti takip ederek eve ulaşacağız."

"Bütün yolu yürüyerek mi kat edeceğiz?"

"Evet," diye karşılık verdi Molly, artık sabırsızlanmaya başlamıştı. "Daha fazla zaman harcamamalıyız."

Daisy ve Gracie ablalarına güveniyorlardı. Ne de olsa artık başlarındaki tek büyük oydu. Üstelik Molly her zaman akıllı bir kız olmuş, evde de pek çok kararı o vermişti. Bu nedenle normal olanı yaptılar ve "Peki, Dgudu, kaçmayı kabul ediyoruz," dediler.

Özel eşyalarını toplayıp kumaş çantalarına doldurdular. Üzerlerine ikişer kat çamaşır, ikişer elbise ve palto giydiler.

Tam çıkmak üzerelerken, Molly, "Durun. Paltoları çıkarıp burada bırakın," dedi.

"Neden?" diye sordu Gracie.

"Çünkü paltolar çok ağır. Taşımak zor olur."

Üç kız kardeş hiçbir şey unutmadıklarından emin olmak için bir kez daha etrafa bakındı. Molly galvanizli kovayı aldı; Gracie'ye de öbür ucundan tutmasını söyledi. Kovanın içindekileri dökmemek için dikkatle yürüyerek tuvalete yöneldiler. Daisy onları büyük çam ağacının altında bekliyordu. Küçük kız uzanıp ince bir dal kopardı ve incelemeye başladı. O sırada ablaları yanına geldi.

"Bak Dgudu, ne güzel kokuyor," dedi Daisy, dalı Molly'ye uzatarak, "Evet." Molly dalı alıp Gracie'ye verdi. Gracie çam kokusuna bayılırdı. Tam bir şey söyleyecekti ki, Molly onlara ağaçlarla ilgilenecek zamanlarının olmadığını hatırlattı.

"Çabuk olun!" dedi sert bir sesle ve nehre doğru koşmaya başladı. Önceki gün izledikleri yolu takip etmeye karar vermişti. Olabildiğince hızlı ilerlemeye çalışıyor, kardeşlerini de acele etmeye ve kendisine yetişmeye zorluyordu.

Sonunda nehre vardılar. Şimdi suyun karşı tarafına geçmek için uygun bir nokta bulmaları gerekiyordu.

"Su burada çok derin, daha ileri gidelim," dedi Molly, ağaçların arasında ilerleyerek. Doğanın önlerine çıkardığı engelleri aşmaya çalışarak bir süre daha yürüdüler. Derken nehrin karşıya geçmelerine olanak tanıyacak kadar sığ olduğunu düşündükleri bir noktasına ulaştılar.

"Buradan deneyelim," dedi Molly, yerden uzun bir sopa almak için eğilirken. Suyun kıyısına gitti ve tıpkı önceki gün Edna Green'in yaptığı

gibi, derinliği bu sopayla ölçmeye başladı. Daisy ve Gracie sabırla bekliyorlardı.

“Hayır, çok derin,” dedi kardeşlerine. Yüzünü buruşturdu. “Buradan geçemeyiz.”

Kardeşleri onun peşinden koşarken, “Gulu, dgudu,” diye bağrıştılar.

Üç kız çamurlu yolda 25 metre daha yürüdüler ve çalıların, ağaç dallarının olmadığı açıklık bir alana geldiler.

Birkaç hafta sonra burası kızlar için bir paten pisti olacaktı. Yerli Merkezi’nin kızları kaygan çamurda bir aşağı bir yukarı kayarken, çok eğleniyorlardı. Bir ayaklarını diğerinin önüne koyuyorlar, birkaç metre boyunca dengelerini korumaya çalışıyorlardı. Oğlanların da kendi paten pisti vardı. O günlerde röntgenciler yoktu; her grup diğerinin mahremiyetine saygı duyuyordu. Yakınlarda bir ateş yakılıyor ve canlı tutuluyordu. Herkes kaydıktan sonra buz gibi soğuk nehre giriyor, üzerindeki çamurları temizliyordu. Sonra da ateşin başına gelip bir güzel ısınıyor, giyiniyor ve binalarına dönüyorlardı.

Molly, sığırların açtığı yolda ilerlemeye karar verdi. Nehri geçmek için bir girişimde daha bulundular ama yine başarısız oldular. Molly öfkeyle yürümeye devam etti; bir yandan sağdan soldan sarkan ağaç dallarını iterek yol açıyor, bir yandan da kardeşlerine çabuk olmalarını söylüyordu. Sonra yürürken aralarında belirli bir mesafe olmasının daha iyi olacağına karar verdiler. İki kardeş hiç soru sormadan, ablalarının liderliğine güvenerek, sessizlik içinde onun çamurlu ayak izlerini takip etmeye başladı.

Aradan bir saat kadar geçmişti ki Molly’nin bağırdığını duydular: “Yardini! Bukala! Bukala!”

Daisy ve Gracie, ablalarının yanına ulaşıncaya kadar var güçleriyle koştular. Molly, “İşte buradan geçeceğiz,” dedi.

Gerçekten de bundan daha uygun bir yer bulamazlardı. Bir ağaç eğilip suyun üzerinden uzanmış, nehrin öte yanına güvenle geçebilmeleri için onlara doğal bir köprü oluşturmuştu.

Kızlar ayaklarındaki çamurları temizleyip ağacın gövdesine tırmandılar. Dikkatle ilerlediler. Öbür uca geldiklerinde de bir dala tutunup aşağı atladılar. Yaklaşık iki saat daha yol aldıktan sonra gür çalıların arasında bir süre dinlenmeye karar verdiler.

Birkaç dakika sonla Molly ayağa kalktı ve kardeşlerine de kalkmalarını söyledi. “Oyalanacak vakit yok,” dedi. Diğerleri onun sözünü dinlediler,

itiraz bile etmediler. Etrafta kuş seslerinden başka hiçbir ses duyulmuyordu.

Sorun şuydu. Böyle puslu, karanlık bir günde haritaları ya da pusulaları olmadan kuzeye doğru nasıl ilerleyeceklerdi? Ülkenin bu yabancı bölümünde, her tarafı gür çalılıklar bürümüşken ve yol gösterecek güneş de yokken bir yetişkin bile yolunu kolayca kaybedebilirdi. Ama Molly hiç korkmuyordu, çünkü ıssız yerlere alışkındı. Böyle bir yerde rahatça barınak, yiyecek, içecek bulabilirdi. Eski bir göçmen olan üvey babası ona böyle bir durumda hayatta kalma tekniklerini öğretmişti. Molly geldikleri yönü ezberlemişti; Perth'ten Mogumber'e kadar arabayla kuzeye doğru ilerlemişler, sonra Yerli Merkezi'ne ulaşmak için batıya dönmüşlerdi. Ayrıca Molly yağmur bulutlarının arasından bir an kendini gösteren güneşi de yakalamıştı. Bu onun doğru yönde ilerlemesine yardım edecekti.

Üç kız çamurlu yoldan kurtulunca daha hızlı yürümeye başladılar. Bu kez de iki yanlarındaki ağaçlardan yere düşen yemişlere basıp kaymamaya çalışıyorlardı. Göz alabildiğine çiçeklerle bezeli bir alandan geçtiler. Yeniden yağmur atıştırmaya başlamıştı. Kızlar gökyüzüne baktıklarında tek tük bulutların olduğunu gördüler. İçleri rahatladı. Çok geçmeden de yağmur kesildi zaten.

Molly, Daisy ve Gracie, uzaklardaki koyu mavi tepelere bakmamaya çalışıyorlardı. Sürekli kuzeye doğru yürüyorlar, sadece yakın mesafeyi görmeye uğraşıyorlardı. Aslında epey yol almışlardı.

Birden ayak sesleri duyar gibi oldular. Sanki biri peşlerinden geliyordu. O sırada yağmur yeniden çiselemeye başladı ama ayak sesleri hâlâ duyuluyordu. Üstelik sesler iyice yakından geliyordu artık. Şimşek çaktı ve uzaklarda bir yerlerde gök gürledi. Ayak sesleri yaklaştı, yaklaştı.

"Çabuk!" diye fısıldadı Molly. Üçü birlikte gür bir çalılığın içine dalıp yere yüz üstü uzandılar. Soluk almaya bile cesaret edemiyorlardı. Hareketsiz duruyorlardı; korkudan donakalmış bir halde, ayak seslerinin sahibinin ortaya çıkmasını beklediler. Molly'nin yakalanıp Yerli Merkezi'ne geri götürülmek ve yetkililer tarafından cezalandırılıp hücreye atılmak gibi bir niyeti yoktu.

Adımlar o kadar yaklaşmıştı ki sanki yer sarsılıyordu. Kızlar atılan her adımı hissedebiliyorlardı. Sonunda gördüler. Korkudan ödü patlamış olan üç kız gözlerine inanamadılar. O anda hareket etmek isteseler bile edemezlerdi. Oldukları yerde kalıp, ağaçların arasından çıkan "şeye" bakmaktan başka ellerinden bir şey gelmezdi.

Gracie fısıltıyla bir şey söylemek istedi, ama ağzını açıp kapatmaktan başka bir şey yapamadı. Tekrar denedi, ancak sonuç aynıydı. Bunun üzerine vazgeçti; gözlerini sımsıkı yumup yutkundu. Umutsuzca, korkusunu kontrol altına almaya çalıştı. "Şey" gittikten sonra birkaç dakika boyunca, ayak sesleri duyulmaya devam etti. Kızlar bir süre daha oldukları yerde kaldılar ve çıkmaları halinde güvende olacaklarından emin olmaya çalıştılar. Kalpleri yerinden fırlayacak gibi çarpıyordu. Hâlâ korkudan titriyorlardı.

Biraz olsun kendilerine gelip sakinleşmeleri için aradan birkaç dakika geçmesi gerekti. Ancak ondan sonra kalkıp ayaklarının üzerinde durabildiler ve kendilerinde yollarına devam edecek gücü bulabildiler.

"O bir marbu'ydu, değil mi Dgudu?" diye sordu Daisy. Hâlâ gördüklerinin etkisindeydi.

"Youay, marbu'ydu," diye onayladı Molly. "Bundan eminim." "Şey"in görüntüsü gözlerinin önüne gelince bir kez daha üıperdi.

Evet, "şey" marbu tarifine uyuyordu. Sivri dişli, et yiyen bir kötü ruhtu. Yaşlılar her zaman marbu'lara karşı dikkatli olmalarını söylerlerdi. Şimdi üç kız bir marbu görmüşlerdi işte.

"Bu marbu'nun çok komik bir kafası ve uzun saçları vardı. Ama çok kocamandı," dedi Daisy.

Bunun tek bir mantıklı açıklaması olabilirdi. Marbu dedikleri şey belki de yaklaşmakta olan fırtınadan kaçan ve karanlık çökmeden evine varmak isteyen, iri yarı, kıllı, çok belirgin yüz hatlarına sahip bir Aborijin idi. Adamın dev gibi cüssesi kızların hayal gücünü harekete geçirmiş ve eskiden kendilerine anlatılan öyküleri hatırlamalarına neden olmuştu.

"Çabuk," dedi Molly. "Buradan bir an önce uzaklaşalım." Marbu sinirlerini bozmuştu; çok ürkek ve gergin görünüyordu.

"Civarda başkaları da olabilir. Buradan olabildiğince çabuk uzaklaşmak zorundayız," diye devam etti. Sesi titriyordu. "Hava kararıyor. Kendimize geceyi geçirmek için güzel, güvenli bir yer bulmalıyız."

Molly etrafa göz gezdirdi ve sonunda ilerideki küçük kumulları işaret etti. Kardeşleri başlarını salladılar. O tarafa doğru yürümeye başladılar.

"Bakın," dedi Molly, kumullara vardıklarında tavşan yuvalarını göstererek. "Biz de bir tane kazacağız. Ancak üçümüzün de sığabileceği kadar büyük kazmamız gerek."

"Tavşanlar gibi *bunna*'da mı uyuyacağız yani?" diye sordu Gracie.

"Youay, kimse bizi tavşan yuvasında aramaz." Molly kendinden emindi.

“Doğru, burada bizi kimse bulamaz,” diye atıldı Daisy.

Dizlerinin üzerine çöktüler ve hızlı hızlı kazmaya başladılar. Çok geçmeden geniş, derin bir yuva oluşturmuşlardı bile. En azından sıcak, kuru bir barınakları olacaktı. Evlerinden ayrıldıklarından beri ilk kez geceyi dışarıda geçireceklerdi.

Üç kız kardeş uyumadan önce, yemekhanede çantalarına doldurdukları ekmeklerden yediler ve su içtiler. Ekmeğin birazını da öğleyin yürürken kemirmişlerdi.

Molly, doğuya bakan bir tavşan yuvası seçmişti, çünkü yağmurun batıdan geldiğini fark etmişti. Böylece uyurken yağmurdan ve soğuktan daha iyi korunacaklardı.

Tavşan yuvasına sırayla sürünerek girdiler ve rahat bir pozisyon alana kadar kıpırdanıp durdular. Genç bedenlerinin sıcaklığı içerisini ısıttığından, aynı zamanda çok da bitkin düşmüş olduklarından, Gracie ve Daisy hemen uyuyakaldılar. Başlarını çantalarına dayamışlardı; ayakları yuvanın duvarına değiyordu. Kendilerini güvende hissediyorlar ve hiç üşümüyorlardı.

Kardeşleri uyurken, Molly sessizce yatıp yağmurun sesini dinledi. Çok gergindi, kafasını bir sürü şey meşgul ediyordu; bu yüzden bir türlü uyuyamıyordu. Yine de tavşan yuvasında o da kendini güvende hissediyordu. “Yarın,” dedi kendi kendine, “tavşan geçirmeyen çiti bulacağım. O çit bizi Jigalong’a götürecek.” Bu düşünce umutlarını artırdı. Birkaç dakika sonra o da dalıp gitti.

Molly ve Daisy, Gracie’nin korku dolu çığlıklarıyla uyandılar. “Dgudu, Dgudu, nerdesin?”

“Buradayım, yanındayım. Ne oldu?” diye sordu Molly.

“Dgudu, o marbu geri geldi ve saçımı çekti. Beni dışarı sürüklemeye çalıştı.” Gracie titriyor ve hıçkırarak ağlıyordu.

“Ağlama,” dedi Molly, kardeşine sarılarak. “Kötü bir rüya görmüşsün o kadar. Hadi uyu yine. Ben size kötü bir şey olmasına izin vermem.”

Molly, Gracie’yi sakinleştirmeyi başardı. Tekrar uyudular.

Ertesi sabah, erkenden, kızlar komşu yuvalardaki tavşanların tıkırtılarıyla uyandılar.

“Tavşan yakalamaya çalışmamıza değmez,” dedi Molly.

“Neden tavşan yakalamıyoruz Dgudu?” diye sordu Gracie. Bacaklarındaki açık sarı kumları silkeledi. Yeni pişmiş tavşan etinin

lezzetini düşünmemek için elinden geleni yapıyordu.

Birden gözüne bir tavşan kestirdi, hayvanı yakalayıp öldürdü.

“Bunu neden yaptın?” dedi Molly öfkeyle. “Sana söylemiştim; ateş yakacak kibritimiz bile yok!”

Gracie, “Ne yapayım, açım,” dedi. Tavşanı kesip temizlemek için keskin bir şey aradı. Bulamayınca küfretti ve tavşanı yere fırlattı. Kömür ateşinde pişmiş tavşan eti yerine geri kalan ekmekler ve suyla yetinmek zorunda kaldılar. Bu, yola çıktıklarından beri yedikleri ikinci yemekti.

“Dgudu,” dedi Gracie, “bence Yerli Merkezi’ne geri dönmeliyiz. Ölebiliriz. Hadi, ne olur, geri dönelim,” diye yalvardı. Gerçek bir marbu görmüş olmanın etkisinden hâlâ kurtulamamıştı. Kim bilir daha nelerle karşılaşacaklardı.

“Demek merkeze geri dönmek istiyorsun,” diye bağırdı Molly öfkeyle. “Bize neler yapacaklarını duydun. Kafalarımız kazıtacaklar, bizi herkese rezil edecekler. Sonra da hücreye kilitleyecekler.” Daisy sessizce onları izliyordu.

Gracie’nin inadı tutmuştu, geri adım atmak istemiyordu. “Ben açım, Dgudu. Sadece ekmek ve su istemiyorum. Mundu da istiyorum!”

Molly durup kardeşine baktı.

“Biliyorum. Hepimiz et yemeyi özledik,” dedi. Ama en çok annelerini özlemişlerdi ve bir an önce eve varıp onlara kavuşmak için sabırsızlanıyorlardı.

Molly inatçı kardeşinin yanına gitti ve kolunun onun omzuna doladı. “Merak etme, yiyecek bir şeyler bulacağız, göreceksin,” dedi. “Bu topraklar bizim geldiğimiz yerlerden farklı. Buranın yöntemlerini öğrenmemiz gerekiyor, o kadar. Hadi gel, yola çıkalım artık.”

Molly, Gracie’nin inadını kırmayı başarmıştı. Tek başına yapraklarla oynayan Daisy’nin yanma gittiler. Küçük kız onları görünce ayağa kalktı. Kuzeye doğru yürümeye başladılar.

Hava koşulları değişmemişti. Gökyüzü griydi. Soğuk bir rüzgâr esiyordu. Yağmur yeniden başlayacak gibiydi. Gracie ve Daisy sıcacık gabardin paltolarını, et ve sıcak ekmek yemeyi, çay içmeyi özlemişlerdi. Yolculuğun geri kalan kısmında onları nelerin beklediğini de bilmiyorlardı.

Oldukça iyi bir tempoda ilerleyerek Moore River’ın kollarından birinin başına geldiler.

“Karşıya nasıl şeçeceğiz, Dgudu?” diye sordu Daisy.

“Henüz bilmiyorum.” Molly bir yandan da etrafı gözleriyle tarayarak uygun bir yer belirlemeye çalışıyordu.

“Buradan geçelim,” diye seslendi kardeşlerine. “Şu çitin üzerinden geçelim. Gelin!” Molly elbisesinin eteklerini toplayıp çorabının lastiğinin içine soktu. Çantasını boynuna astı ve çitin en üstteki teline tutundu. Ayaklarıyla da en alttaki tele basıyordu.

“Bakın, bizi taşıyacak kadar güçlü,” dedi. “Siz de peşimden gelin, haydi.”

Diğerleri de yavaşça çitin tellerine bastılar, aşağıdaki kahverengi, taşkın nehre bakmaya cesaret edemiyorlardı. Sular dalgalanıp ayaklarına sıçrıyordu. Büyük bir dikkatle, bir an önce diğer taraftaki çamurlu kıyıya geçmeye çalıştılar. Yanlarında yedek giysiler olmadığı için üzülüyorlardı. Neyse ki kazasız belasız geçmeyi başardılar.

Yolculuklarının ikinci gününde yangının mahvettiği çayırlık bir alandan geçtiler. Bütün ağaçlar ve otlar yanıp kapkara olmuştu. Ancak birkaç hafta içinde yağmurlar burayı kendine getirirdi. Her şey yeniden canlanır, yeşerir, çiçekler yeniden açardı. Üç kız sessizlik içinde ikinci tepeyi aşarken, hiç beklemedikleri, ancak çok hoşlarına giden bir manzarayla karşılaştılar. Çıktıkları avın ardından evlerine dönmekte olan iki Mardu erkeği onlara doğru geliyordu. Gracie ve Daisy o kadar sevinmişlerdi ki neredeyse yanlarına koşacaklardı. Ancak Molly kızları geri çekip fısıldadı: “Bekleyin.”

Adamların yaklaşmasını beklediler. Onların ellerindeki avı görünce ağızlarının suyu aktı: Pişmiş bir kanguru ve iki murrandu. Kızlar, kendilerini tanıtarak Marble Bar’dan geldiklerini söyleyen adamlardan çok yiyeceklerle ilgilendiler.

“Siz nereye gidiyorsunuz?” diye sordu adamlardan biri.

“Kaçtık. Jigalong’a geri dönmeye çalışıyoruz.” dedi Molly.

“Dikkatli olun. Bu topraklar bizim geldiğiniz topraklardan çok farklı, biliyorsunuz,” diye öğütledi, beyaz saçlı, beyaz sakallı adam.

“Çok güçlü bir Mardu polisleri var. Sizin gibi kaçan kızları şıp diye yakalıyormuş,” diye ekledi. Kızlar için endişelendiği belliydi.

“Evet,” dedi Molly. “Merkezde ondan söz ettiler.”

“Kaçan kızları takip edip merkeze geri götürüyormuş. İyi iz sürüyor anlaşılan,” dedi yaşlı adam.

“Biliyoruz. Merkezde bir kız bize hepsini anlattı.” Molly, siyah görevlinin onların peşinden gelemeyeceğini biliyordu. Yağmur, bıraktıkları ayak izlerini yok edecekti çünkü.

Adamlar onlara kangurunun kuyruğunu ve morrandu’lardan birini verdi. Kızlarla el sıkışıp uzaklaşıyorlardı ki genç adam bir şey hatırlayarak döndü.

“Alın, bunlara ihtiyacınız olur,” dedi bir kutu kibrit uzatarak. Bir başka kutuyu da boşaltıp tuzla doldurdu.

Kızlar onlara teşekkür edip vedalaştılar. “Unutmayın, hızlı hareket etmek zorundasınız. O siyah görevli şimdi mutlaka sizi arıyordur.”

Molly kimsenin bu havada onları aramaya çıkacağını sanmıyordu, ama yine de işini şansa bırakamazdı. Ancak güvenli olduğundan emin oldukları bir yer bulduklarında dinlenmek için duracaklardı.

Daisy ve Gracie çok yorulmuşlardı, ancak ablaları onları hava kararana kadar yürüttü. Sonra üç kız ağaç dalları ve kalın ağaç kabuklarından kendilerine bir barınak oluşturdular. Ardından da çalı çırpı ve kuru yaprak toplayıp küçük bir ateş yaktılar. Burada, kendi topraklarının aksine bol bol dal ve çalı bulunabiliyordu. Ateşi barınağın ortasında yakmışlardı. Bütün gece yanmasında bir sakınca olmadığına karar verdikleri için de hepsi kucaklar dolusu odun taşıdı.

Kanguru kuyruğu, murrandu ve ekmekten oluşan yemeklerini yedikten sonra, ateşe biraz daha odun attılar ve etrafına dizilip sıcacık bir uykuya daldılar.

Ertesi sabah etraflarında kanat çırpan kuş sesleriyle uyandılar. Yağmur dinmişti, ama rüzgâr sert ve soğuk esmeye devam ediyordu. Bulutlar dağılmaya başlamıştı. Güneş bir fırsatını bulup aradaki boşluklardan parlamaya çalışıyordu. Kahvaltıda akşam yemeğinden kalanları yediler ve su içtiler. Yemekleri bitince hâlâ yanmakta olan ateşi söndürüp üzerini ıslak kumla örttüler ve yola çıktılar. Molly gökyüzüne baktı ve kendinden emin bir tavırla, “Yağmur devam edecek,” dedi. Batıda pamuk gibi beyaz bulutların yerini gri yağmur bulutları almaya başlamıştı.

“Ama önemli değil,” dedi. “Hatta bu iyi bir şey, çünkü o Mardu polis bizi takip edemez. Arkamızda hiç iz bırakmamış oluruz. Yağmur bütün izleri siler.”

Şimdilik yakalanma olasılıkları yok gibiydi.

“Hadi, daha hızlı yürüyün, yağmurun başlamasında daha çok var,” dedi. Tahmininde yanılmadığını umuyordu. Gece çökmeden epey yol almış

olmak istiyordu. Gün ışığında ne kadar ilerleyebilirlerse o kadar iyiydi.

Öğle vakti, karınlarının iyice acıktığını hissettiler. Gracie iyice huzursuzlanmaya başlamıştı. Tepkisini göstermek için ayaklarını sürüyerek yürümeye, ağır hareket etmeye başladı. Birden ayağı yerdeki otlara takıldı, dengesini kaybetti ve büyük bir gürültüyle ıslak zemine düştü. Orada öylece yatıp inlemeye ve kendi kendine söylenmeye başladı.

"Ölüp gideceğiz! Yiyecek hiçbir şeyimiz yok!"

"Sus artık! Zırlamayı da kes!" diye buyurdu Molly.

Kız kardeşini elinden tutup kaldırdı. "Acele etmek zorundayız."

Gracie, Molly'nin sabrını taşırmaya başlamıştı. O anda Molly'nin aklındaki en önemli mesele mesafeydi; bu havada ne kadar yol alabilirlerse, yakalanma olasılıkları o kadar azalırdı. Kaybolmaları ya da oldukları yerde dönüp durmaları kaçışlarının sonu olurdu.

Ancak Molly durmadan cesur olmaları ve korkularının üstesinden gelmeleri gerektiğini tekrarlayıp duruyordu. Ülkenin bu kesimi pek tehlikeli değildi. Yılın bu zamanında etrafta cirit atan zehirli yılanlar yoktu en azından.

Gracie kendi içine kapanmıştı, konuşmayı reddediyordu. Trans halinde, Molly ve Daisy'yi takip ediyordu. Gözleri dimdik karşıya bakıyordu; başını sağa sola çevirmiyordu. Ağzından da tek kelime çıkmıyordu. Birden Molly heyecanla bağırdı. "Şuraya bakın!" Ablasının gördüğü şey, garip ruh halinden silkinerek kurtulan Gracie'nin bile dikkatini çekmişti.

"Nedir o Dgudu?" diye sordu Daisy.

Daisy ve Gracie kumullardaki tavşan yuvalarına baktılar.

"Yine tavşan yuvasında uyumayacağız, değil mi?" dedi Gracie.

"Hayır," diye karşılık verdi Molly. "Onları yakalayıp yiyeceğiz."

İkindi olmuştu ve kızlar sabahtan beri bir şey yememişlerdi. Yeniden tavşan yuvalarıyla karşılaşmaları çok hoş bir tesadüftü. Açlıktan ölüyorlardı. Et yemek onları kendilerine getirirdi.

Biraz sonra tavşanlar birer birer dışarı çıkmaya başladı. "Şimdi!" dedi Molly. Ayağa fırlayıp tavşanları kovalamaya başladı. Diğerleri de ona katıldılar. Molly ve Gracie çok iyi koşuyorlardı. İkisi de birer tavşan yakaladılar. En küçük kardeşleri ise en yavaş koşan tavşana bile yetişemiyordu.

Gece bir barınak kurup kamp yapacak uygun bir yer bulduklarında karanlık da çökmeye başlamıştı. Kızlar kocaman bir ateş yaktılar ve uzun

bir sopaya geçirdikleri tavşanları küllerin üzerinde pişirdiler. Birini akşam yemeğinde yediler. Bu arada küçük bir su kaynağı da bulmuşlardı. Diğer tavşanı kahvaltıya sakladılar.

Molly sabah erkenden kalktı ve sönmeye yüz tutan ateşi güçlendirdi. Kardeşleri hâlâ derin uykudaydı. Ateşin başına oturup kuş cıvıltılarını dinlemeye başladı. Birden yine evini ne kadar özlediğini hissetti. Daha fazla dayanamadı. Hemen yola çıkıp bir an önce eve varmak zorundaydılar.

"Haydi, kalkın artık!" diye emretti kardeşlerine. "Bütün gün burada kalamayız. Yolumuz hâlâ çok uzun." Bunları söylerken bir yandan da tavşanı üç eşit parçaya bölüyordu.

Kızlardan cevap gelmedi: Bunun üzerine Molly tekrar seslendi.

"Kalkın artık, haydi!"

"Tamam, geliyoruz," dedi Daisy, hâlâ uyumakta olan Gracie'yi sarsarken.

Kardeşleri kahvaltıya oturunca Molly, "Hepsini yemeyin," dedi. "Bir kısmını daha sonra yemek için saklamak zorundayız."

Bir saat içinde yola çıkmışlardı bile. Molly, etrafta bu çok ağaç ve çalılık olduğu için memnundu. Bunlar saklanmalarını kolaylaştırıyordu.

Çok güzel bir sabahtı. Ortalık sessiz ve huzurluydu. Güneş bulutların arasında parlıyor, yaprakların üzerinde yağmur damlacıkları elmas gibi ışıldıyordu. Kızlar kendilerini sanki yürüyüşe çıkmış gibi rahat hissediyorlardı. Derken birden durup yutkundular. Birbirlerine şöyle bir baktılar ve hemen çalıların arkasına gizlendiler.

Biraz ilerideki açık alanda hayatlarında gördükleri en büyük iki kanguru duruyordu.

"Şuraya bakın, iki adam gibi kavga ediyorlar," dedi Molly. "Ama burada bizi göremezler."

"Korkuyorum," diye fısıldadı Gracie. Daisy, "Ben de," diyerek ablasına sokuldu.

Molly de korkmadığını söyleyemezdi. Ne yapacağını bilemiyordu.

"Gelin, buradan uzaklaşalım," dedi sonunda. "Onların etrafından dolaşalım. Eğer çalıların arkasından emekleyerek gidersek bizi göremezler," dedi sonunda. "Bu arada, iyice uzaklaşana kadar gözlerinizi onların üzerinden ayırmayın."

"Hazır mısınız, haydi!" Molly ellerinin ve dizlerinin üzerinde emeklemeye başladı. Bu hiç kolay olmuyordu, çünkü yerlerde taşlar, dallar

ve yapraklar vardı. Molly yolu biraz olsun temizleyerek kardeşlerinin daha kolay ilerlemesini sağlamaya çalıştı.

İki küçük kız kanguruların büyüklüğü karşısında dehşete düşmüşlerdi, bu nedenle onların gözüne görünmedikleri için seviniyorlardı. Kanguruların saldırısına uğramayı hiç istemezlerdi. Sınır çitine ulaştıklarında rahatladılar. Devrilmiş bir ağaç kütüğünün üzerine çöküp gördüklerinin etkisinden kurtulmaya çalıştılar.

Bir süre hiç konuşmadılar. Sessizlik, Gracie'yi kolundan sertçe çeken Molly'nin sesiyle bozuldu.

"Şuradaki büyük ağacın altına koş," dedi Molly. "Ağaca tırman ve orada saklan. Sen de Daisy. Haydi!"

Molly, kardeşlerinin tırmanmakta zorlandıklarını görünce yardım etmek için yanlarına koştu. İki küçük kardeşini dalların arasına itti ve kendisi söyleyene kadar yerlerinden kıpırdamamalarını istedi.

Daisy ile Gracie ortada bir tehlike göremiyorlardı ama yine de söz dinleyip soru sormadılar. Yaprakların arasına yerleştiler. Ne olsa ablaları ne kadar iyi bir lider olduğunu kanıtlamıştı. Onun otokontrolüne ve cesaretine hayrandılar.

Sessizce oturup beklemeye başladılar. Sonunda sesi duydular. Bir uçaktı bu. Kaçak kızları, yani onları aramak için gönderilen arama uçağıydı. Kızlar bir süre başlarının üzerinde dönüp duran uçağın sesini dinlediler. Biraz sonra uçak aramaktan vazgeçip geri döndü. Aradan birkaç dakika geçince, Molly de artık bir tehlike kalmadığına, ağaçtan inebileceklerine karar verdi. Bir süre, belki tekrar gizlenmeleri gerekir diye ağaçların dibinden yürüdüler. Her sese, harekete dikkat ediyorlardı. Ancak bu arada havadaki değişikliği fark etmemişlerdi. Yağmura yakalandılar. Ancak o zaman güneşin ve masmavi gökyüzünün yok olduğunu fark edebildiler. Havada yalnızca simsiyah yağmur bulutları vardı. Barınacak bir yer aramanın anlamı yoktu; sırılsıklam olmuşlardı.

Çaresiz, yollarına devam ettiler. Biraz daha ilerleyince karşılarına bir çiftlik çıktı. Molly kardeşlerini öne itti.

"Oraya gidip çiftliğin hanımından yiyecek bir şeyler isteyin," dedi. "Çabuk olun. Ben sizi burada beklerim." Kalın bir ağaç gövdesinin arkasına gizlendi. Daisy ve Gracie hevesle koştular, çünkü çok acıkmışlardı. Belki de günler sonra ilk kez burada lezzetli bir şeyler yiyebileceklerdi. Kahvaltıdan kalan tavşan da bitmişti.

Çiftliğin kapısında duran kocaman köpek var gücüyle havlamaya başladı. Ama neyse ki zincirle bağlıydı. Kızlar kapısı açtılar. Karşılarına verandada oyuncaklarıyla oynayan dört yaşlarında bir kız çıktı.

“Gelsenize,” dedi küçük kız. “Benim adım Susan.” Sonra “Anne!” diye seslendi. “Kapıda iki kız var. Çok ıslanmışlar!”

Daisy ve Gracie kızın davetini kabul etmeyip kibar bir şekilde kapıda beklemeye devam ettiler.

Biraz sonra küçük kızın annesi geldi. “Siz şu Yerli Merkezi’nden kaçan kızlar mısınız yoksa?”

Kızlar mahcup bir tavırla,” Evet,” dediler.

“Diğer kız nerede?”

“Dışarıda, bir ağacın arkasında saklanıyor.”

“Gidip onu da çağırın. İçeride kurulanırsınız. Ben de size yiyecek bir şeyler hazırlarım.”

Kızların tereddüt ettiğini görünce gülümsedi. “Merak etmeyin, sizi ihbar etmem.”

Bunun üzerine Gracie koşarak ablasını çağırmaya gitti.

Salı günü, adı Bayan Flannagan olan kadın Şef Neal’den bir telefon almıştı. Eğer kaçak kızları görürse hemen yetkililere bildirmesi isteniyordu. Bayan Flannagan kızlara nereye gitmeyi düşündüklerini sordu.

“Tavşan geçirmeyen çiti bulacağım ve onu takip ederek Jigalong’a, eve ulaşacağım.”

“İyi ama korkarım yanlış yoldasınız. Tavşan geçirmeyen çit kuzeyde değil. Doğuya doğru gitmelisiniz. Eğer kuzeye giderseniz Dragon ya da Geraldton’ın sahil kasabalarına varırsınız.”

Bayan Flannagan etli domatesli sandviçler hazırlamıştı. Kızlar iştahla yemeye başladılar. Arkasından da kocaman birer dilim meyveli kek yiyip sütlü, şekerli çay içtiler. Karınları doyunca güçlerinin yerine geldiğini hissettiler.

Bayan Flannagan iki torbaya çay, şeker, un, tuz, tütsülenmiş et, kek ve ekmek doldurdu. İki tane de teneke kutun koydu. “Bunlar bir şeyler pişirirken size lazım olur,” dedi. “Kamınızı iyice doldurdunuz mu?”

“Evet, teşekkürler,” diye karşılık verdiler kızlar.

“O zaman benimle gelinde size kuru giysilerle paltolar vereyim.”

Başka bir odaya geçtiler. Bayan Flannagan bir çekmeceden eski asker üniformaları çıkardı. Molly’ye çok güzel bir palto, Daisy ve Gracie’ye de

ceketler verdi.

“Bu çuvalları da alın. Bunlar sizi güneşten ve yağmurdan korur.”

Kendisine defalarca teşekkür ederek yola çıkan kızların arkasından bakan Bayan Flannagan, “Bu kızlar tek başlarına böyle yolculuklar yapamayacaklar kadar küçükler. Bu bölgeleri de tanımıyorlar,” dedi kendi kendine. “Üzerlerinde elbiseden başka bir şey yoktu. Nasıl üşütüp zatürree filan olmamışlar, hayret. Başlarının çaresine bakabilecekleri sanmıyorum. Kendi iyilikleri için Bay Neal’e haber vermeliyim. Bu benim görevim.”

Kararını vererek içeri girdi ve telefonu çevirdi.

“İyi günler, Christine,” dedi santraldeki kıza. “Kath Watson’ın bebeği doğdu mu?”

“Hayır,” dedi kız. “Ama bugün yarın doğacak.”

Birkaç dakika içinde Bayan Flannagan bütün yerel haberleri öğrenmişti.

“Christine,” dedi, “Moore River Yerli Merkezi’nin şefi Bay Neal’e telgraf çekebilir misin?” “Tabii, bir dakika bekle.”

Bayan Flannagan doğru şeyi yaptığından emindi. Nasıl olsa kızlar eninde sonunda yakalanacaklardı. Demiryolu hattına vardıklarında, oturup tren beklemek zorunda kalacaklardı. Polis de onları eliyle koymuş gibi bulacaktı. Bütün kaçanlar yakalanıyordu.

Bu arada kızlar ne zaman bir ev ya da çiftlik görseler kapıyı çalıp yiyecek istemeye karar vermişlerdi. Böylece eve varana kadar idare edebilirlerdi.

Molly iki saat daha aynı yönde ilerlemelerinin daha doğru olduğunu düşünüyordu. Eğer çiftlikteki kadın kendilerini ihbar ettiyse, peşlerine düşünleri böylelikle atlatabilirlerdi.

“Bu tarafa gidelim,” dedi Kuzeydoğuyu işaret ederek. “Çünkü Bayan Flannagan nereye gideceğimizi biliyor. Keşke ona söylemeseydik. Tavşan geçirmeyen çitin başına birini dikebilirler. Neyse şimdilik bu yöne gidelim.”

Üzerlerinde kendilerini yağmurdan koruyan yeni giysileriyle hızlı hızlı yürümeye başladılar.

Bir iki gün yetecek kadar yiyecekleri vardı. Eğer adımlarını hızlandırırlarsa, hava kararmadan önce geceyi geçirecekleri güvenli bir yer bulabilirlerdi.

Hava kararmaya başlayıp yağmur iyice hızlandığında, Molly, “Burası geceyi geçirmek için uygun,” dedi gür çalılıklarla kaplı bir yeri işaret ederek. “Biraz çalı çırpı toplayalım.”

Önce kendilerine güvenli bir barınak hazırladılar. Ardından ateş yakıp yemeklerini yediler. Isınıp karınları da doyunca bir sürü konuşup gülüştüler. Birkaç gündür bunu yapmıyorlardı. Gözkapakları ağırlaşmaya başlayınca da direnmeyip uyudular.

Ertesi sabah gökyüzü berraktı. Yağmur yağmıyordu. Daisy ile Gracie'nin canı kalkmak istemiyordu hiç. Ablalarının uyanıp ateş yakmasını beklediler.

Gracie ablasının eti, ekmeği ve keki eliyle koparışını izledi. Bıçakları, çaylarını karıştıracak kaşıkları yoktu elbette. Bu iş için ince salları kullanıyorlardı.

Üç kaçak sessizce kahvaltı yaparken, onların kaçışlarının haberi her yere yayılmaya başlamıştı. Gazetede bir ilan bile yayımlanmıştı.

Kaçak Yerli Kızlar

Aborijinlerin Şef Koruyucusu Bay A. O. Neville, yaşları sekiz ile on beş arasında değişen üç yerli kız için çok endişelenmektedir. Kızlar yeni geldikleri Moore River Yerli Merkezi'nden kaçtılar.

Yeni ortamlarına ve arkadaşlarına bir türlü alışamayan kızlar evlerine dönmeyi umuyorlar. Kuzeydoğuya gidebilecekleri düşünülüyor. Onları görenlerin hemen Bay Neal'a haber vermeleri gerekiyor. Uzun aramalar sonucunda onlara ilişkin bulunabilen tek şey, öldürdükleri bir tavşan. Bay Neal bir önce bulunmazlarsa, kızların başına kötü şeyler gelebileceğinden endişe ediyor.

"Artık yola çıkalım," dedi Molly. "Ama önce teneke kutularımızı bulalım."

O gün yola koyulduktan bir süre sonra bir çiftlik eviyle daha karşılaştılar ve kendilerine birkaç gün yetecek kadar yiyecek sahibi oldular.

Karınları tok olduğundan, karanlık çökene kadar yürüdüler ve geceyi geçirebilecekleri bir yer buldular. Kaçtıkları günden beri gün batımından kısa bir süre sonra uyuyor, sabahın ilk ışıklarıyla da kalkıyorlardı.

O gece geç saate kadar çene çaldılar. Geçtikleri yerlerden, gördükleri şeylerden söz ettiler.

Molly, uyumadan önce daha önlerinde uzun bir yol olduğunu, hiç bilmedikleri yerlerden geçeceklerini, kim bilir nasıl tehlikelerle karşılaşacaklarını düşündü.

Ertesi gün geniş bir düzlükten geçerlerken bir koyun sürüsüyle karşılaştılar. Kuzulara bakarken Daisy'nin gözleri pırıl pırıl parlıyordu. Durup onlarla oynamayı çok isterdi ama ne yazık ki buna vakitleri yoktu.

Son derece huzurlu bir günü. Yağmur yağmıyordu. Yanlarında bol bol yiyecekleri vardı. Ama şimdi de ortaya başka bir sorun çıkmıştı. Bacaklarında dikenlerin yol açtığı çizikler mikrop kapmıştı ve çok acıyordu. O gece yattıklarında acıyı hissetmemeye çalıştılar.

Tam uykuya dalmak üzereyken bir tilkinin uluduğunu, kuzuların da acı acı melediğini duydular.

İlanın gazetede yayınlanmasından üç gün sonra bir çiftlik sahibi, Bay Neal'ı arayıp bu kızların çiftliğine uğradıklarını, kendisinden yiyecek istediklerini, nereye gittiklerini söylemek istemediklerini, en büyük kızın üzerinde asker kıyafetine benzer şeyler giysiler olduğunu bildirdi.

Bunun üzerine polis hemen alarma geçti. Memur Rowbottom arabasına atlayıp civardaki bütün çiftlikleri uyarmaya gitti.

Burakin kasabasında hiç kimse kaçakları görmemişti. Tavşan geçirmeyen çite doğru ilerledikleri tahmin ediliyordu, ama yağmur bütün izlerini yok ettiğinde kızlardan geriye kalan bir ize rastlamaları mümkün olmuyordu. Molly, Daisy ve Gracie yaktıkları ateşlerin görünmemesi için çok dikkatli davranıyor, yola çıkmadan önce bütün izleri ortadan kaldırıyordu.

Birkaç gün içinde her yerden haberler gelmeye başladı. Telgrafların ardı arkası kesilmiyordu. Bu arada kızlar olup bitenlerden habersiz, yollarına devam ediyorlardı. Peşlerine düşenlerin onlara giderek yaklaştığını bilmiyorlardı.

Bacaklarındaki yaralar giderek kötüleşiyordu. Yola çıkalı neredeyse bir ay olmuştu.

"Bacaklarım acıyor, Dgudu," diye sızlandı Gracie. "Yürüyemiyorum."

"Benim de bacaklarım acıyor," dedi Daisy.

"Benimkiler de." Molly kardeşlerine baktı. "Ama oyalanmamamız gerek. Yolumuza devam etmek zorundayız. Daisy'yi sırayla kucağımıza alalım. Önce ben taşıyayım, sonra sen al."

"Peki."

Bu, hem daha yavaş yürümelerine hem de çok yorulmalarına neden oluyordu elbette. Biri Daisy'yi taşırken, diğeri eşyaları alıyordu.

Uğradıkları evlerin ya da çiftliklerin sahiplerinin onları ihbar etme olasılığına karşılık kandırmaca yapıyorlardı. Önce bir yöne gidiyormuş gibi yapıyorlar, gözden uzaklaştıklarında hemen yön değiştiriyorlardı. Etrafı kolaçan edip peşlerinde kimsenin olmadığından emin oluyorlardı. Kasabalara fazla yaklaşmamaya da özen gösteriyorlardı.

Bir öğleden sonra kızlar güneşli havanın tadını çıkararak yürüyorlardı. Kendilerini tuhaf bir şekilde mutlu hissediyorlardı. Bacakları bu kadar acımasa, bir de biraz yiyecekleri olsa her şey kusursuz olacaktı sanki! Molly birden yere çömeldi ve küçük bir taş alıp Daisy ve Gracie'ye attı. Kızlar hemen ablalarının yanına koştular.

"Bakın, şurada bir çiftlik evi var," dedi Molly. "Gidip yiyecek isteyin."

İki kız buna alışmışlardı. Hiçbir yere izinsiz, gizlice girmiyorlardı. Dosdoğru gidip kapıyı çalıyorlardı. Molly yine bir ağacın arkasına gizlenip onları izledi. Daisy tahta kapıdaki çatlaktan içeri baktı. Ev boş gibiydi.

"Gel," dedi Gracie. "Burada kimse yok." Kapıyı açıp içeri girdi.

Evde iki tane yatak, bir masa, oraya buraya atılmış şişeler ve bardaklar vardı. Daisy ve Gracie hemen raflara ve masalara bakıp kibrit, un, tuz ve süt buldular. Ama en çok bir kutunun içinde buldukları yağa sevindiler. Büyük bir iştahla yağı yemeye koyuldular.

"Tadı çok güzel," dedi Daisy.

"Acele etmeliyiz," diye hatırlattı Gracie kardeşine.

Bir yandan da yiyecekleri topluyordu.

Evden koşarak çıkıp onları bekleyen Molly'nin yanına koştular. Birden ikisi de iki büklüm olup kusmaya başladı. Molly onların anlattıkları dinleyince, "Sizi aptallar," dedi. "O kadar yağ yenir mi hiç? İkiniz de hasta olacaksınız!" Sabırla, iki kızın midelerinin boşalmasını bekledi.

"İyi misiniz?" diye sordu sonra. Kızlar başlarını salladılar. "Gidelim o zaman."

Giderek daha çok ağrıyan bacakları yüzünden zaman zaman birbirlerine destek olarak yürümek zorunda kalıyorlardı. Ancak Molly diğerlerinden daha uzun boylu ve ağır olduğu için başının çaresine bakmak zorundaydı.

Bir gün öğle üzeri, Daisy ve Molly, her zamanki gibi en önce duran Molly'nin çığlık attığını duydular.

Ablaları, "İşte! Buldum! Gelin, bakın!" diye bağırıyor, ellerini sallıyordu.

"Ne buldun?" diye sordu Gracie. "Neden bağırıyorsun?"

“Tavşan geçirmeyen çiti buldum. Bakın.” Molly gülümseyerek çiti gösterdi. “Bu bizi eve götürecek!”

“İyi de bunun tavşan geçirmeyen çit olduğunu nereden biliyorsun?” dedi Daisy. Yüzünde şaşkın bir ifade vardı. Bu çitin hiçbir özelliği yoktu ki!

“Bu çit çok düz ve düzgün,” diye açıkladı Molly.

Çit yapımı konusunda usta olan babası ona bunları anlatmıştı. Şimdi bu çit onların eve ulaşmasına yardımcı olacaktı. Üçü de çok heyecanlanmışlardı.

Molly küçüklüğünden beri bu çitin ücra bölgelerden güneye göç eden Mardudjara insanları için ne kadar önemli olduğunu biliyordu. Billanooka İstasyonu’na vardıktan sonra, tavşan geçirmeyen çiti takip ederek son duraklarına, Jigalong’a ulaşmalarının çok kolay olacağını biliyorlardı. Çit ülkeyi kuzeyden güneye doğru kesiyordu. Bu, beyazların kendi sorunlarına verdiği bir tepkiydi aslında. Tavşanları uzak tutmak için yapılan bir çit, hükümetin o günkü politikasını da yansıtıyordu.

Üç kaçak için ise bu çit sevginin, güvenliğin ve evin simgesiydi.

“Eve vardık sayılır,” dedi Molly. Aslında önlerinde hâlâ sekiz yüz kilometrelik bir yol vardı.

“Çiti bulduk ya, gerisi kolay,” dedi kardeşlerine. Kızlar buna sevinmişlerdi, çünkü her sabah uyandıklarında, evlerine sağ salim ulaşamayacaklarını düşünüp endişeleniyorlardı.

Molly Jigalong’a varmakta kararlıydı; hiçbir şey ona engel olamazdı. Çiti okşarken; yeminini bir kez daha tekrarladı.

“Jigalong’a kadar çit boyunca yürüyeceğiz,” dedi, kendinden demin bir sesle.

Öğleye doğru, yemyeşil çimenlerin olduğu bir meydana geldiler. Dev gibi ağaçların arasında uzanan bir meydandı bu. Molly, “Buralara çok yağmur yağmış olmalı,” dedi etrafındaki yeşilliklere bakarak.

O sırada bir adamın kendilerine seslendiğini duydular. “Hey, kızlar, durun!” Ses, çitin biraz ilerisindeki yoldan geliyordu.

Bisiklete binen bir Aborijin gördüler. Üçü birden, bacaklarının acısını unutarak çalıların arasına daldılar.

“Kaçmayın, sizinle konuşmak istiyorum!” diye bağırıyordu adam.

Çalıların arasından bakarken, adamın pedal çevirdiğini ve elinde bir şey tuttuğunu fark ettiler.

“Bakın, size yemek vereceğim,” dedi adam. “Gelin, korkmayın.”

Açlıkları, korkularına üstün geldi. Adamın adı Don idi. Pindathuna istasyonunda çalışıyordu. Et ve ekmekten oluşan öğle yemeğini kızlarla paylaşan adam onlara bir sürü kibrit de verdi.

“Nereye gidiyorsunuz?” diye sordu sonra.

“Wiluna’ya giden demiryolu hattını takip edeceğiz,” dedi Molly.

Don Willocks bu bilgiyi amirine verdi. Bay A. H. Gillian memur Robert Larsen’a telefon etti. Larsen şu raporu hazırladı:

Görevlilerden Don Willocks, Pindanthuna’a da iki dişiye ait olduğunu tahmin ettiği izler gördü. Bunları takip etti ve tavşan geçirmeyen çit boyunca kuzeye doğru ilerleyen üç dişi yerliye ait olduklarını belirledi. Kızlardan biri sekiz yaşında, diğer ikisi daha büyük. Hepsi haki renkli giysiler, koyu renk paltolar giyiyorlar. Ellerinde bir çıkın ve teneke kutular var.

Orijinal polis raporu No: 5979/31 Reg No: 1163

Don Willocks, üç gün önce Pindathuna’da gördüğü izlerden “kızların kötü durumda olduğu” sonucunu çıkarmıştı. Çünkü ayaklarını sürükleyerek yürümüşlerdi. Üstelik sadece iki grup iz vardı.

Sonra onlarla karşılaştığında, “endişelenecek bir durumlarının olmadığını” görüp sevindi. Aynı zamanda üç kız olduğunu, büyüklerin küçük kızı taşıdığını anladı.

Memur Robert Larsen sonunda Müfettiş Simpson’a kızlar hakkında rapor verebileceğini, onlarla bağlantı kurduğunu söyleyebileceği için sevinçliydi.

İz sürme uzmanı olan Ben adında biri ve Larsen 5 Eylül 1931 günü Pindathuna’ya, Willocks’un yanına gittiler. Ancak herhangi bir ize rastlamaları mümkün olmadı, çünkü önceki gece yağan şiddetli yağmur bütün izleri yok etmişti. Yine de bir süre tavşan geçirmeyen çit boyunca yürüyüp küçük de olsa bir ize rastlamaya çalıştılar. Karanlık çökene kadar araştırmalarını sürdürdüler. Ertesi sabah şafak vakti kalkıp incelemeye devam ettiler ve bu kez taze izlerle karşılaştılar. Sonunda Larsen kayıtlara “iz sürme uzmanının ayaklarında problem olduğu için, kendisi de karakola dönmek zorunda olduğundan araştırmayı kestiklerini” bildiren bir rapor geçti.

Memur Larsen, Don Willocks ve Ben, Aborijin iz sürme uzmanı, ayak izlerini Dalgaranga istasyonunun 28 kilometre kuzeyinde bırakmışlardı. Kaçakların tavşan geçirmeyen çite tırmandığını ve ters yöne döndüğünü bilmiyorlardı.

Müfettiş Simpson'a verdiği raporda Larsen şunları yazdı:

Kızlar Nullagine'e doğru çiti takip ediyorlar. Bir sonraki kavşakta onları ele geçirebiliriz. Kızlar Willocks'u görünce korkmuş ve onun kendilerini ihbar edeceğinden şüphelenmiş olmalılar. Çit boyunca ilerledikçe yorulacak, eskisi kadar hızlı hareket edemeyeceklerdi. Şimdiye kadar iki günde 40 mil yol kat ettiler.

(Orijinal polis raporu No: 5879/31 Reg No: 1163)

Molly, Daisy ye Gracie tanıdık bir bölgede olmalarına karşın yetkililerin soluğunu enselerinde hissediyorlardı. Her an yakalanıp Yerli Merkezi'ne geri gönderilebilirlerdi. Artık ateş yakıp ısınmak için durmaları bile tehlikeliydi.

Eylül ayı başında, polis kızları bulmaya yönelik çabalarını artırmaya başladı. Alınan hemen bilgi hemen tüm kişi ve noktalara aktarılıyordu.

Bu arada beş haftadır yolda olan kızlar artık sadece ot yiyip su içerek yaşıyorlardı. Geceleri çalıların arasında sadece birkaç saat uyuyorlardı. Don Willocks'la karşılaşmalarının kendileri için hiç de iyi olmadığını hissediyorlardı. İstasyonlardan ve çiftliklerden uzak duruyor, soğuk havaya karşın hiç ateş yakmıyorlardı.

Kızlarım artık zor durumda olduğundan endişe ediyorum. Nullagine kavşağına gelene dek tavşan geçirmeyen çiti izlediklerinden eminim. Yılın bu mevsiminde yiyecek ve su boldur aslında, ama yine de kuzeye doğru ilerledikçe kızların hayatının tehlikeye gireceğinden korkuyorum.

Louis D. Simpson, 10 Eylül 1931 müfettişe bu raporu sundu.

Bir gün çitin yanından ilerlerken kızlar bir emu ile altı yavrusunu gördüler. Daisy ağacın arkasından beklerken, Molly ve Gracie birer yavru yakaladılar. Büyük emu önce onlara doğru döndü, ama sonra diğer dört yavrunun savunmasız olduğunu hatırlayarak bir şey yapmadı.

Kızlar etrafı dikkatle kolaçan ettikten sonra, emu'ları pişirmeye karar verdiler. Yemeklerini su ve acı çayla birlikte yediler. Şekerleri kalmamıştı.

Yemekten sonra bir süre uyudular. O gece Molly rüyasında onları polisin ve siyah bir iz sürme uzmanının kovaladığını gördü. Kuzeyden geliyorlar ve giderek yaklaşıyorlardı. Molly en kritik yerde birden uyandı. Ter içindeydi. Sonra sesleri duydu. Gördükleri tamamen rüya değildi. Gerçekti. Atların nal sesleri geliyordu.

Molly kardeşlerini sarsarak uyandırdı. “Sakın kımıldamayın, sesinizi de çıkarmayın,” diye fısıldadı. Hafifçe titriyordu. “Gelenler polis olabilir.”

Yüz üstü yattılar. Nefes almaya bile korkuyorlardı. Uykulu gözlerle, atlıların geçip gidişini izlediler.

Molly rahatlayarak doğrulup oturdu. “Neyse,” dedi. “Polisler değilmiş.”

Hava hâlâ karanlıktı. Biraz sonra şafak sökecekti. “Yemeğimizi yolda yeriz,” dedi Molly.

Meekatharra’ya doğru ilerlemeye başladılar, Çok geçmeden kasabanın eteklerine vardılar. İşlerine giden insanların, yük taşıyan trenlerin seslerini duyabiliyorlardı.

“Dgudu, Meekatharra’ya gidip birinden yiyecek bir şeyler isteyelim,” dedi Gracie. “Ethel Creek’te çalışan, Nullagine’li bir adamla evli olan yaşlı kadın bize yardımcı olur.”

“Hayır,” diye karşı çıktı Molly. “O kasabada polisler var. Bizi hemen alıp Moore River’a götürürler.”

Daisy hiçbir şey söylemedi. Ablaların tartışmalarına alışmıştı.

Bir hafta sonra Meekatharra karakolundan Memur T.R. Penn, yanında iz sürme uzmanı Jacky ile birlikte tavşan geçirmeyen çit boyunca araştırma yaptıklarını, ancak hiçbir ize rastlamadıklarını bildiren bir rapor yazdı. (Orijinal Polis Raporu. No: 5979/31 Reg. No: 1520).

İki adam bütün bir gün boyunca çitin iki tarafında araştırma yapmışlardı. Yaklaşık 16 kilometrelik bu araştırma sonucunda hiçbir şey bulamamışlardı. Gece orada kamp kurmuşlardı.

Ertesi gün de araştırmalarına devam etmişlerdi. Bu bölgede yolculuk yapmak her zaman zor ve tehlikeli idi. Bir de yağmur yağınca, arabayla ilerlemek olanaksız oluyordu. Memur Penn 15 Eylül sabahı saat dokuz buçukta karakola eli boş döndü.

Evlerine gitgide biraz daha yaklaştıklarını hissettikçe kızların heyecanı artıyordu. Meekatharra kasabasını geçtikten yedi gün sonra Mt. Russell İstasyonu’nun yanından geçen demiryoluna vardılar. İşte bu noktada Gracie

bu zorlu koşullara daha fazla dayanamayacağına, artık ot yiyerek yaşayamayacağına karar verdi. Gücü tükenmişti.

“Ben istasyona gidip orada çalışan insanlarla konuşacağım,” dedi kardeşlerine kararlı bir tavırla. On beş dakika sonra kararını bildirmek için geri döndü. “Oradaki kadın bana annemin Walgun’dan ayrıldığını ve Wilunda’da yaşamaya başladığını söyledi,” dedi heyecanla. “Trenle geldiğinde onunla birlikte gideceğim.”

Gracie çok solgun görünüyordu; yürümekten yorulmuştu: ayakları çok acıyordu. Geri kalan yol gözünde büyüyordu. Daha ileri gitmemekte kararlıydı.

“Ölmek istemiyorum,” dedi sonunda. Arkasını dönüp yürümeye başladı. “Annemin yanına gidiyorum.”

Kardeşlerinin yalvarmaları fayda etmedi. Gracie için, bir trene atlamak, Jigalong’a kadar düşe kalka yürümekten çok daha kolaydı.

Gracie’nin gidişi Molly ve Daisy’yi çok üzmüştü. Ama yapabilecekleri bir şey yoktu. Hedeflerin ulaşmak için kuzeye doğru yolculuklarına devanı etmek zorundaydılar.

Gracie’den ayrıldıkları gün hava çok sıcaktı. Üzerlerindeki giysiler fazla gelmeye başlamıştı. Paltolarını çıkardılar. Bir dere kenarında dinlenmeye karar verdiler. Dere neredeyse kurumuştu, ama yine de susuzluklarını gidermelerine yetti.

Molly kendini iyice güçsüz hissediyordu. Gracie ile yaptığı tartışma yüzünden morali de bozuktu. Kendine derenin yakınında sakin bir yer buldu ve uyumaya çalıştı.

Daisy bir kuş yuvası keşfetmişti. İçinde dört minik yavru vardı. Küçük kız, ablası uyurken yuvaya tırmandı, üç yavruyu birer eline alıp boyunlarını kırarak öldürdü ve yere attı. Tam son yavruya uzanacağı sırada kaydı ve dizini incitti. Çok canı yanmıştı; dizini ovuşturdu ama acısı geçmedi. Bunun üzerine öfkelenerek yüksek sesle küfretti. Bu da acıyı dindirmemişti ama hiç değilse kendini daha iyi hissetmesini sağlamıştı.

Birden bir erkek sesi duyarak irkildi: “Hey, ablan nerede?”

“Ne?” dedi Daisy. Arkasını döndüğünde, derenin öbür tarafında duran ve üzerinde tulum olan genç bir adamla karşılaştı.

“Ablan nerede dedim,” diye bağırdı adam. “Söyle, yanıma gelsin. Onu istiyorum. Sizi tanıyorum, Yerli Merkezi’nden kaçmışsınız. Evet, Moore River’dan.”

Canı hâlâ çok yanan Daisy adama hem kendi dilinde hem de İngilizce bir güzel küfretti. Sonra eğildi ve yerden kocaman taşlar alıp adama fırlatmaya koyuldu.

Adam saldırı karşısında neye uğradığını şaşırmıştı. Taşlar kendisine isabet etmesin diye yalpalayarak koşmaya başladı. Atına binerken bir yandan da bağırıyordu:" Sen görürsün gününü, orospu! Bekle bakalım. Polise ihbar edeceğim sizi!"

O sırada gürültü ve küfürler yüzünden uyanan Molly koşarak kardeşinin yanma geldi. "Neler oluyor?" diye sordu. "Kime küfrediyorsun?"

Daisy olanları açıklayınca, Molly de küfretti.

"Piç kurusu!" dedi. Küçük bir kızın saldırısına uğrayan adam söylediği gibi bir adilik yapabilirdi.

"Hadi, gitsek iyi olur."

Kuşları yanlarına aldılar. Gece karanlığı çökene kadar hiçbir yerde durmadan yürüdüler. Gölgeler iyice uzadığında, artık ateş yakıp kuşları pişirmelerinde bir sakınca olmadığına karar verdiler.

İki kız kardeş artık çok daha tedbirli davranıyorlardı. Evlerine bu kadar yaklaşmışken, kesinlikle riske giremezlerdi.

İklim koşullarının değişmesiyle birlikte günler uzamış, kızlar da gün ışığından daha uzun süre yararlanmaya başlamışlardı. Erkenden kalkabiliyor, karanlık çökene kadar epey yol alabiliyorlardı. Artık kendi topraklarında sayılırlardı. En azından nereye gittiklerini biliyorlardı.

594 numaralı istasyonun biraz güneyinde, önünde taze ayak izleri olan bir oyuğa rastladılar. Bu tavşan yuvası değildi, yaban kedisine ait olmalıydı. Molly bir sopa alıp oyuğa soktu. Daisy de arkada elinde dışarı çıkan hayvana indireceği sopayla bekliyordu.

Şişko kedi dışarı fırladı ve Molly'nin boynuyla kollarını tırmalamaya başladı. Ama fayda etmedi. O akşam yemekte ve ertesi sabah kahvaltıda yaban kedisi yediler.

Molly ve Daisy, 594 numaralı istasyonun güney sınır çitine geldiklerinde çok sevindiler. Burada bir sığır çiftliği vardı. Unları, şekerleri, çayları ve suları bitmişti. Bu yüzden kendilerini daha hızlı yürümeye ve bir an önce istasyonun güneyine varmaya zorladılar.

O gece yemek yemediler, ama karınları iyice şişip kendilerini rahatsız edene kadar su içtiler. Bir türlü uyuyamadıkları için de istasyona doğru yürümeye karar verdiler. Gökte dolunay vardı. Bir süre sonra çok

yoruldukları için durdular ve dere yatağındaki sert kumların üzerine yatıp uyumak zorunda kaldılar.

Molly ve Daisy şafak vakti uyandılar. Karınları çok aç olduğundan hemen 594 numaralı istasyona yöneldiler. Kampı gördüklerinde koşmak istediler, ama enerjileri yoktu. Halalarının kampını nerede bulacaklarını biliyorlardı, ikisi de daha önce oraya gitmişlerdi. Halaları, yani Molly'nin üvey babasının kardeşi, onları büyük bir şaşkınlıkla karşıladı.

"Nereden geliyorsunuz? Nerelere gitmiştiniz?" diye sordu.

Halaları da diğer akrabalar da kızların anlattıklarına inanamadılar. Dinledikleri öyküden çok etkilenmişler, bir yandan da hayretler içinde kalmışlardı.

"Zavallı kızlar! Bir çalılığın içinde ölüp kalabilirdiniz. Kimsenin ruhu duymadı." Halaları yüksek sesle ağlamaya başladı.

İki kız halalarının onlar için hazırladığı banyoya minnetle girdiler. Doğu Perth Kız Yurdu'ndan ayrıldıklarından beri ilk kez banyoya giriyorlardı. Akşam yemeğinde yedikleri biftek, ev yapımı ekmek ve çay çok hoşlarına gitti. Halaları tabakları ağzına kadar doldurmuştu; ama Molly ve Daisy çok az şey yiyebildiklerini fark eltiler. Yolculuk sırasında mideleri küçülmüş olmalıydı.

"Üzülmeyin," dedi halaları sıcak bir tavırla. "Annelerinizin yanına gidince eski halinize dönersiniz. Onlar sizi yine şişmanlatırlar. Çok zayıflamışsınız."

Yemekten sonra hep birlikte ateşin etrafına oturdular. Kızlar yaşadıklarını akrabalarına anlattılar. Sonra rahat yataklarına uzanıp uykuya daldılar.

Ertesi sabah uyandıklarında kendilerini çok dinç ve dinlenmiş hissediyorlardı. Deliksiz uyumuşlardı. Yolculuklarının son ayağını yakalanma ya da açlıktan ölme korkusu olmadan tamamlayabileceklerini hissetmişlerdi.

"Fazla yolumuz kalmadı," dedi Daisy.

"Evet, çok yakında evde olacağız," diye karşılık verdi Molly.

Üç dört gün içinde hedeflerine ulaşmış olacaklardı. Bu iki kız korkularının üstesinden gelmiş ve hayatta kalabileceklerini kanıtlamıştı. Bunun için güçlü bir irade ve amaç gerekiyordu. Bu ikisinde de vardı.

Yedi haftadır ilk kez kızların yürürken aceleyle yemek yemeleri gerekmiyordu. Sabahın ilk ışıklarıyla kalkmaktan bıkmışlardı, daha geç

saatte kahvaltı etmek hoşlarına gidiyordu. Halalarının kendileri için hazırladığı her şeyin tadını çıkarıyorlardı.

Tam kahvaltılarını bitirmek üzerelerken kuzenleri Joey geldi. Ona bir fincan çay ikram ettiler.

“Patron kahvaltısını bitirir bitirmez Jigalong’a dönüyoruz,” dedi.

Molly ve Daisy beş dakikanın içinde hazır olup Joey’in işaretini beklemeye başladılar. Uzun süre beklemelerine gerek kalmadı. Kızlar çantalarını alıp Joey ve patronuna doğru yürümeye başladılar. Arkalarına bakıp halalarına ve kuzenlerine el salladılar; diğerleri hâlâ uyuyordu. Tavşan geçirmeyen çitin işçilerine katıldılar.

“Siz ikiniz Jigalong’a kadar bu deveye binebilirsiniz,” dedi işçilerden Ron Clarkson. Hayvanın sırtını okşadı. Deve başını kaldırıp çevresine bakındı. Durmadan geviş getiriyordu. Ron diğer deveye döndü.

Daisy ablasını dürttü ve deveyi işaret ederek fısıldadı. “Bu dişi mi erkek mi Dgudu?”

“Bilmiyorum. Şimdi yattığı için bir şey söyleyemem. Ayağa kalkana kadar bekle, sonra söylerim.” Kızlar develerden pek hoşlanmıyorlardı.

“Sen önce bin, ben yürüyeyim. Sonra değiştiririz,” dedi Molly, Daisy’nin devenin sırtına binmesini beklerken.

“Tamam, peki,” dedi Daisy ve deveye Ron Clarkson’ın öğrettiği gibi doğru komutları vermeye çalıştı.

“Deve dişi,” dedi Molly.

İkisi de kendilerine huysuz bir deve verilmediği için mutluydular.

“Gitmeye hazır mısınız?” dedi patron.

Bekleyenler, “Evet,” diye karşılık verdiler. Ağır ağır ilerlemeye başladılar.

Daisy, deveye binmekten çok hoşlanmıştı. Sonunda her yere tepeden bakabiliyordu.

İlk molayı 494 numaralı istasyonla Mundwindi İstasyonu arasında, Nabberu Gölü kenarında verildi. Izgara biftek, ekmek ve çaydan oluşan yemekten sonra, dördü de gölge bir yerde dinlendiler.

Gün batarken, çiftlik sahibi Bob George ile karısı Ibby’nin tavşan geçirmeyen çitin yakınındaki kampına vardılar. Burada yemek yediler ve uydular. Ertesi sabah yedide kalkıp kuzeye doğru yolculuklarına devam ettiler.

Ertesi akşam Munda Mindi'nin ana kapısına vardıklarında güneş batıyordu. Tavşan geçirmeyen çitin birkaç kilometre solundaydılar. Burada kamp yaptılar "Siz burada kalın, ben hemen dönerim," dedi Ron Clarkson. Devesini çite bağladı.

Joey, Molly ve Daisy ateş yakmak için odun topladılar. Sonra oturup Joey'nin verdiği son haberleri ve aile dedikodularını dinlediler. Yarım saat sonra, Joey'nin patronu elinde bir kutuyla geri döndü. Kutuda ev ekmeği, haşlanmış soğuk patates, soğuk et ve su vardı.

"Artık kendi çayınızı kendiniz yaparsınız, değil mi?"

Üçü de başlarını salladılar. Joey teneke kutusunu suyla doldurup ateşin üzerine koydu. Molly ve Daisy bunun yedikleri en güzel yemeklerden biri olduğunu söylediler.

Yemekten sonra ateşin çevresine oturdular ve bitkin düşüp uyuyakalana kadar sohbet ettiler. Bir battaniyeyi paylaşıyorlardı. Yakında onlar da tıpkı Gracie gibi annelerine kavuşacaklardı. O gece rüya bile görmediler.

Ertesi sabah kahvaltıda ekmek, reçel ve soğuk et yiyip şekerli çay içtiler. Deveye binme sırası Molly'deydi; Daisy yürümek zorundaydı.

Geçtiği yerler Daisy'ye tanıdık geliyordu Her şeyi büyük bir sevinçle ablasına gösteriyordu.

Molly, Daisy, Joey ve Ron Clarkson, Molly'nin doğduğu yere oldukça yakın bir yerde, Savory Deresi'nin kenarında öğle yemeği yiyip dinlendiler. Sonra kuzeye doğru yollarına devam ettiler. Her şey harikaydı.

Öğleden sonraları hava çok sıcak oluyordu, ama geceler oldukça soğuk geçiyordu.

Şimdi ilginç yerleri Daisy'ye gösterme sırası Molly'deydi. Molly doğduğu yerin yakınından geçerken özlem gözyaşlarına engel olamadı. Çocukluğu gözlerinin önüne gelmişti.

"Artık sen binebilirsin," dedi Molly, Daisy'ye.

Devenin sırtında oturmaktan yorulmuştu.

"Tamam," diye atıldı Daisy hevesle. Yolun geri kalanını deve üstünde gitmek daha çok hoşuna giderdi.

Evlerine yaklaştıkça, içlerini garip bir heyecan kaplıyordu. İki kız da çevrelerinde gördükleri her şeyin tadını doyasıya çıkarıyorlardı. Hiçbir şey buradaki güzelliklerin yerini tutamazdı.

Biraz ileride ailelerinin avlanmaya gittiği siyah tepeleri görebiliyorlardı. Kamp alanına yaklaşıyorlardı; köpekler havlıyor, insanlar birbirlerine

bağırarak o yönü işaret ediyorlardı. Bazıları dere kenarında oturmuş, sessizce ağlıyordu. Bütün gözler dört yorgun yolcunun üzerinde kilitlenmişti. Freddie Amca hemen kalkıp yaşlılara Molly ve Daisy'nin döndüğünü haber vermeye gitmişti. Yolcular Jigalong Deresi kenarında ayrıldılar ve evlerine yöneldiler. Kızlar annelerinin kampına doğru ağır ağır yürüdüler. Bütün aile oturmuş, onları bekliyordu.

Gruba yeni insanlar katıldıkça ağlama sesleri yükseliyordu. Joey'nin patronu gözden kaybolmadan önce seslendi: "Dükkânıma gelin de yiyecek alın, olur mu?"

"Olur," diye karşılık verdi kızlar mahcup bir tavırla. Ancak bu teklifi değerlendirmeleri mümkün olmadı, aileleri ertesi sabah oradan ayrıldı. Kızların hükümet yetkililerinden ve polislerden kurtulduğuna emin olana kadar da dönmek gibi bir niyetleri yoktu.

Molly ve Daisy Moore River Yerli Merkezi'ne dönme düşüncesini akıllarına getirmemeye çalıştı. Yolculuk hiç kolay geçmemişti. Buraya gelmeleri aylar sürmüştü. Şimdi hiç kimse bu mutluluk ve keyfi bozamazdı.

Sonunda evlerine varmışlar, ailelerine kavuşmuşlardı. Büyük bir riske girmişlerdi. Merkez'den kaçmak ciddi bir sorundu. Eğer yakalansalardı saçlarını kazıtmak, çuval giymek gibi ya da daha ağır bir ceza alacaklardı.

Molly ve Daisy ile ilgilenme görevi Memur M.J. Riggs'e verilmişti. Koruma Memuru olan bu adam üç kızı Jigalong'dan alıp Marble Bar'a götürmüştü. Şimdi amirine şu bilgiyi veriyordu: "Yaptığım görüşmeler sonucunda kızların bir süre Jigalong'a dönmeyeceklerini öğrendim. Ama yerlilerle birlikte Naboroo gölü çevresinde olacaklarmış." (4/12/1931 Dosya No: 5979/31)

Kızlarla ilgili görüşme şöyle devam ediyordu:

Nullagine'den sorumlu Memur'dan öğrendiğime göre üç melez kız hâlâ iyileşememiş.

Sanırım onları hiç yakalayamayacaksınız, çünkü kendi topraklarına ayak bastıkları andan itibaren çok sıkı bir şekilde saklanacaklar. Onları bugün yakalamanız halinde elinizde tutmak istediğinizi sanmıyorum. Ayırmadığınız ve kilitlemediğiniz sürece. Ama elbette İkincisi birinciden daha iyidir.

Saygılar

Arthur T. Hungerford

Aborijin Koruyucusu
Jigalong 11/10/21
*****
Bay A. O. Neville
Aborijin Şef Koruyucusu

Sayın Yetkili, Re: 173/30
Melez olan Molly ve Daisy evlerine döndüler ve yolculuk sonunda hiç de kötü görünmüyorlar. Herhalde rekor sürede yürüdüler çünkü kendi yemeklerini yapmak zorunda değillerdi.
*****
Arthur T.
Hungerford Jigalong 29/12/31

Yakın zamanda iki kız buradan 123 mil uzaklıkta, tavşan geçirmeyen çitteydiler. Molly -Yarı melez olan Bayan R. George bilgi verdi- Jigalong'a döndü. Daisy Peter adındaki dayısıyla gitti. Kızların Naberry Gölü'ne gitmiş olmaları çok ilginç, çünkü Naberry Gölü buraya altı mil uzaklıkta...
(İmza) E. Morrow
*****
Aborijinlerin Şef Koruyucusuna,
Moore River Yerli Merkezi'nden kaçan melez kızlardan biri bu bölgede. Onun yeniden güneye gönderilmesini ister misiniz?
Memur Riggs
*****
Aborijinlerin Şef Koruyucusu polise merkezi Molly'yi geri istemediklerini, çünkü Molly'nin onlara çok pahalıya patladığını, onun güvenliğini sağlamak için çok masraf yaptıklarını, kaçması durumunda da istenmeyen şeyler yaşandığını bildirdi.
Aborijin İlişkiler Görevlisi
*****
Bay A. O. Neville Aborijinlerin
Şef Koruyucusu

Sayın Yetkili

Memur Riggs bana melez Molly ile artık ilgilenmediğinizi söyledi. Aynı şey Daisy için de geçerli mi?

Saygılarımla
Arthur T. Hungerford
Jigalong
5/11/31

*****

Eğer hiçbir masraf yapılmayacaksa çocuğun gönderilmesini isterim; yoksa departmanın prestiji sarsılacak.

Bay A. O. Neville
(21/10/31 Dosya; 175/30)

*****

Gracie, ya da polisin kullandığı adıyla Chrissy, Wiluna'ya giden trene binmek için beklemişti. Trenin iki gün sonra geleceğini öğrenince, istasyondan ayrılmış, Rosie ve Ned adlarında Mardu bir çiftin kamp yaptığı White Well adında bir yere gitmişti.

Gracie iki gün çiftle birlikte kalmış, sonra da onlarla birlikte Wiluna'ya gitmişti.

Gracie güneye gitmeden önce yaşadığı hayatı hiçbir zaman sevmemişti. Yerleşik olmak ve her gece aynı yatakta uyumak ona göre değildi.

Gracy oraya vardığında annesi Wiluna'da değildi. Ama Gracie onun gelmesini beklemeye hazırdı. Bu arada kendisinin evde olmanın konforuna, günde üç öğün yemeye ve rahat bir yatakta yatmaya alışırdı.

Bir gün kampın dışında otururken, bir Mardu polis tarafından fark edildi. Polis hemen karakola koşup durumu Memur James'e haber verdi.

"Yerli Merkezi'nden kaçan kızları hatırlıyor musun?"

"Evet, onlar hakkındaki telgrafları ve bilgileri hatırlıyorum."

"Onlardan birini Rosie ve Ned'in kampında gördüm."

"Ne? Buraya kadar yürümüşler mi yani?"

"Sadece biri," dedi polis.

Sergeant Mills kampa gidip Gracie ile konuşmuştu. Bunu Aborijinlerin Şef Koruyucusu'na bildirmişti. Yetkililer arasında yapılan yazışmalardan sonra, gerçek adı Lucy olan bu kızın hemen Merkez'e geri gönderilmesine karar verilmişti. Şef Koruyucu masraftan kaçıyordu, bu nedenle Mills'in ve Müfettiş Simpson'ın önerilerini kabul etmişti. Mills, yol parasını ve

masraflarını Şef Koruyucu'nun departmanının karşılaması halinde karısının Gracie'ye eşlik edebileceğini söylemişti. "Yol parasını karşılarız, ama masrafları karşılamayı kabul etmeyiz," demişti.

Sonunda Neville, "Melez kızın merkeze götürülüşünün onaylandığını" bildirmişti. Ona Bayan Mills'in eşlik edeceğini söyleyerek çocuğu ne zaman beklediklerini sormuştu.

Şef Koruyucu Sergeant Mills'ten faturayı aldığında bir ricada bulunmuştu. Yemekler için belirlenen rakamda indirim yapılmasını istemişti. Departmanın zor durumda olduğunu söylemişti. Kızın karnının çok daha düşük rakamlara doyurulabileceğini de eklemişti.

(Dosya 173/30, 23/1,32)

Mills de kısaca şunları yazmıştı:

Rakamlarda indirim yapabileceğimi sanmıyorum. Burada hayat çok pahalı. Ben de yemeklerden kar etmiyorum. Üstelik yemekleri karım hazırlayıp pişirmek zorunda ve bu işe zaman harcayacak.

Ben bu kızın sorumluluğunu üstlendiğimde neredeyse açlıktan ölmek üzereydi. Doğru dürüst giysisi yoktu. Karım onun için giysiler hazırladı.

Kızın bu kadar zamandır bulunamaması benim suçum değil. Ben istediğim rakamın son derece mantıklı olduğunu düşünüyorum.

(Mills 3/C807, 27/1/31, Wiluna Dosya 173/30)

Aborijinlerin Şef Koruyucusu da polise yazdığı mektupta şunları söylemişti:

Bu çocukların birer "yerli"ye dönüşmeleri çok yazık. Buna engel olunamadı. Çok etkileyici çocuklardı, merkeze yıllar önce getirilmeleri gerekirdi.

Bu, polislerin melez çocukların yerlerini bildirmeleri anlamına geliyor. Bu şimdi yapılıyor, ama bazı bölgelerde ihmal ediliyor.

Aborijinlerin Şef Koruyucusu
26/4/32
(Dosya No: 175/30)

"Jigalong'a kadar çiti takip ettik," diye hatırlıyor artık yetmişlerinde olan Molly. Daha on dört yaşındayken kendi kaderini planlamak istediğine karar vermiş.

Bu, Avustralya tarihindeki en uzun yürüyüşlerden biri. Başkalarının atlar ve develerle geçtikleri yolları bu kızlar çıplak ayaklarıyla yürüyerek geçmişler. Herkesin büyük bir başarı olarak kabul ettiği yolculuk dokuz hafta sürmüş.

Birkaç ay sonra bir grup insan Margaret River adlı güney batı kasabasında bir motelde konuşuyorlardı. Birkaç genç kadın üç Aborijin kızın kaybolduğunu, belki de boğulduklarını, ama cesetlerinin bulunamadığını söylüyordu.

“Bu nerede oldu?” diye sordu kardeşiyle birlikte tatil yapan Bayan Dunnet.

“Perth yakınlarında Moore River Yerli Merkezi’nde.”

Öyküyü anlatan kadınlar olayın gerçekleştiği dönemde orada hemşire olarak çalışıyorlardı.

“Size sevinerek şunu söyleyebilirim: O kızlar boğulmadılar. Sağ salim evlerine, Jigalong ve Wiluna’ya döndüler,” dedi Bayan Dunnet. Daha sonra Molly’yi Jigalong’un kırk kilometre güneybatısındaki çiftliğinde işe aldı.

Dokuzuncu Bölüm

ONLARA NELER OLDU?
ŞİMDİ NEREDELER?

Molly Kelly (Craig)

Molly Balfour Downs çiftliğinde çalışmaya başladı. Orada Toby Kelly ile evlendi. Doris (yazar) ve Annabelle adlarında iki kızı oldu. 18 Kasım 1940 tarihinde, apandisit ameliyatı olduğu Royal Perth Hastanesinden çıkınca bir kez daha Moore River Yerli Merkezi'ne gönderildi. Orada Jigalong'daki ailesinin bazı üyelerinin öldüğünü bildiren bir mektup aldı. Yeğenlerinden biri kafasında çıkan yaraların mikrop kapmasından dolayı ölmüştü. Bu üzüntü ve umutsuzluğun bir ifadesiydi ve Molly ile çocuklarının gidişinin ardından ortaya çıkmıştı.

Molly'nin Balfour Downs'a dönüş izni reddedildi. Molly de 1 Ocak 1941'de on sekiz aylık kızı Annabelle'i alıp Doris'i Merkez'de bırakarak kaçtı. Bebeğiyle birlikte aylar sonra sağ salim Jigalong'a vardılar. Dokuz yıl önce izledikleri yolu takip etmişlerdi. Molly kocası ve bebeğiyle çiftliğe döndü. Üç yıl sonra Annabelle alınıp Sister Kate Çocuk Evi'ne gönderildi. Molly kızını o zamandan beri görmedi. Molly ve Toby emekli olana kadar çeşitli işlerde çalıştılar. Toby 1973 yılında öldü. Molly Jigalong'da yaşıyor. Aborijin akrabalık sistemine göre 29 torunu ve iki torunun çocuğu var.

Gracie Cross (Fields)

Gracie Wiluna'da yakalandı ve Merkez'e geri gönderildi. Orada Jigalong soyadını aldı. Eğitimi tamamladıktan sonra çeşitli işlerde çalıştı. Harry Cross adında genç bir adamla evlendi. Altı çocukları oldu. Gracie ayrıldıktan sonra. Geraldyton'a yerleşti. 1983 Temmuz'unda öldü. Jigalong'a hiçbir zaman geri dönemedi.

Daisy Kadibil

Ailesine kavuştuktan sonra Jimalbar'a ve Naberu gölü yakınlarında bir kampa gitti. Bu kamp, tavşan geçirmeyen çite yakındı. Çeşitli çiftliklerde ev işlerinde çalıştı. Kadibil ile evlendi. Dört çocuğu oldu. Kocasının ölümünden sonra Meekatharra'nın 25 kilometre kuzeyinde bir demekte

çalıştı. Çok iyi bir masalcı. Eğer onun katkıları, güçlü belleği ve yaşama tutkusu olmasaydı bu kitap yazılamazdı. Daisy şimdi çocukları ve torunları ile birlikte Jigalong'ta yaşıyor.

MARDJURA SÖZLÜĞÜ

barlu: o, üçüncü tekil kişi
biguda: kırmızı kanguru
bukala: acele
bunna: yer, toprak, kum
dgingi: yağ
dgudu: abla
dgundu: köpek
durn durns: genç kız
gengas: ataların ruhu
gilla: yılan
girdi girdi: kanguru
gulja: tütün ve kül karışımı
gulu: bekle
gurmanu: adı her neyse
indi: değil mi
jaarta: gömlek
jawuja: pantolon
jina: ayak
kudaa: saç
kukarda: doğu
kyalie: kuzey
kumbu: işemek
marbu: et yiyen ruh
midgerji: beyaz kadın
midgi midgi: kırmızı
midka: yemek
ınuda muda: melez
mundu: et
neeked: çıplak
ugubby: şey
pink-eye time: yaz
wandi: dişi
wangka: konuşmak, dil

worru: ateş
wudgebulla: beyaz adam
wuungku: barınak
yaata: gitmek
yalta veya galyu zamanı: kış veya yağmur mevsimi
yardini: gel buraya
yina booger: terlik
jina jina: elbise
youay: evet
yowada: at